

41. číslo

ISSN 1802-4327

www.milujte.se

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15,12

**V lásce musíš třikrát dát,
než jednou smíš přijmout.**

brazilské přísloví

10 let časopisu Milujte se!
Všechna vydaná čísla on-line v archivu
na www.milujte.se

Obsah:

čtyřicáté první číslo

- 3 **Milujte se!**
- 4 **Kniha psaná od konce?**
- 8 **Stvoření světa a obrazná řeč Bible**
- 11 **Hymnus na stvoření**
- 14 **Stvoření člověka v obrazné řeči Bible**
- 17 **Boží slovo – nevyčerpatelný zdroj života**
- 19 **To je můj prach, pánové!**
- 20 **Věda a víra – dva různé způsoby poznání**
- 22 **Dotek Mistra**
- 23 **Liturgie – Co to je? A k čemu?**
- 25 „Jádro“
- 27 **Jako na houpačce: latreutický a soterický směr**
- 28 **Vždy existuje nějaké „Boží řešení“!**
(bl. Hroznata)
- 30 **Rytířství**
- 34 **Chtěli jsme někoho, kdo tu ovlivnil život**
- 36 **Moje cesta „do kláštera“**
- 40 **„Lepší po cestě kulhat, než běžet mimo cestu“**
- 42 **Modlitby za nejmenší**
- 44 **Čekání na dítě – síla modlitby a sebezáporu**
- 45 **Účinky a plody modlitby**
- 47 **Kolik váží sněhová vločka /
Olej laskavosti**
- 48 **Evangelizovat znamená... a týká se to i mě!**
- 50 **Deset let časopisu „Milujte se!“**
- 55 **„Milujte se!“ jako dobrodružství s Bohem**
- 56 **Rady do manželství, které jsem měl znát dřív**
- 60 **Pat a Mat a 3 x 7 duchovních impulsů**
- 62 **Společenství čistých srdcí**
- 63 **Stojí za to počkat**

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
41/2017, XI. ročník, vydáno 2. května 2017

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P.ThLic. Marek Dunda, Th.D.
Šéfredaktor: P.ThLic. Pavel Zahradníček, Th.D.
Překlady: Terezie Eisnerová OP
Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Adresa redakce: Časopis **Milujte se!**, 671 03 Vranov nad Dyjí 20
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, <http://rcmonitor.cz>,
číslo účtu pro zaslání darů: 2400089111/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis **Milujte se!** je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sestry Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s Hnutím Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, neboť časopis nemá předplatně či státní a církevní dotace. Zaslání dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

**Redakce si vyhrazuje právo zveřejněné texty krátit, případně upravovat.
Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.**

Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: Designed by Freepik

Te Deum laudamus!

Toto 41. číslo vyšlo téměř přesně deset let po tom, co časopis *Milujte se!* začal vycházet. Za vše, co za těch deset let bylo, chci Pána Boha chválit slovy starobylého hymnu, jehož autorem je svatý Ambrož († 397):

Bože, chválíme tebe, Pane, moc tvou velebíme,
kterou zná zem i nebe, všem tvým skutkům se divíme;
když se vše v světě mění, ty sám jsi bez proměny.

Vše, co jen chválit může, cherubové, serafové,
chválí tě, velký Bože, nebe, země, zástupové,
ode všech jsi nazýván: Svatý, Svatý, Svatý Pán.

Svatý Pán Bůh Sabaoth, Svatý, jenž řídí národy,
jenž pomáhá z béd a psot. Nebe, zem, povětří, vody
plné jsou cti, chvály tvé, neb vše tvoje dílo je.

...

Pane, smiluj, smiluj se, buď s námi tvé požehnání;
oč prosíme, staniž se podle našeho doufání.
Kdo v tě doufá samého, neopustíš žádného.

*Te Deum laudamus (Tebe, Bože, chválíme),
Kancionál č. 932A*

A k Boží chvále bych chtěl připojit poděkování i vám, kteří časopis hmotně i duchovně podporujete. Ať vám to Pán Bůh sám mnohonásobně odplatí! Za vás za všechny a za vaše rodiny obětuji každý měsíc mši svatou..

V Kristu P. Pavel Zahradníček

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sestry Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů, a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20 Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2400089111/2010, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složenky, která je součástí záhlaví. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

redakce

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Milujte se!

O Milovaném učedníkovi se vypráví tento příběh. V pokročilém věku, před koncem svého života, žil v exilu na ostrově Patmos, v samotě, v jeskyni, obklopený několika vybranými učedníky. Protože byl posledním z Dvanácti, každou neděli stovky křesťanů přicházely na Patmos, aby

Protože i Pán to znovu a znovu opakoval.

se zúčastnily slavení Eucharistie a viděly sv. Jana. Neděli co neděli snášeli učedníci vetchého apoštola dolů mezi zástupy. Když nadešel čas, kdy měl kázat, lid se přiblížil, neboť jeho hlas byl jen o málo silnější než šepot. Neděli co neděli říkal stejnou věc: „Děti, milujte se navzájem! Děti, milujte se navzájem!“

Nakonec, po jednom takovém kázání, se ho učedník, který ho nesl zpátky do jeskyně, zeptal: „Učiteli, proč pořád opakuješ totéž, znovu a znovu?“

„Protože,“ odpověděl Milovaný učedník, „i Pán to znovu a znovu opakoval.“

Pozn. redakce: Janovo evangelium mluví o jednom z učedníků, kterého nikdy nenazývá jeho vlastním jménem, jako o „učedníkovi, kterého Ježíš miloval“. Křesťanská tradice v něm vždy spatřovala apoštola Jana, autora čtvrtého evangelia a dalších novozákonních textů. Právě v nich se vícekrát opakuje Ježíšova výzva „Milujte se!“

kardinál Timothy M. Dolan
(z knihy „Kněží pro třetí tisíciletí“,
Kartuziánské nakladatelství, 2016; 340
stran, 284 Kč, možno objednat
na www.kartuzianbrno.cz) ■

Představte si...

Foto: Flickr, MegMoggington (CC BY-NC 2.0) / Flickr, VCU Libraries (CC BY-NC 2.0)

Kniha psaná od konce?

Určitě víte, že Bible není jedna kniha, ale celá knihovna – vlastně dokonce dvě knihovny, dvě sbírky knih: Starý zákon a Nový zákon. Ale z toho plyne důležitý závěr: Tak jako v knihovně nebývají knihy seřazeny chronologicky podle doby, kdy byly napsány, ale jsou uspořádány podle nějakých zcela jiných hledisek, tak tomu bude pravděpodobně i v Bibli, když je to knihovna. Ale je možné, že i nějaká biblická kniha (protože mnohé z nich nebyly napsány naráz, ale postupně, třeba i v průběhu celých staletí) vznikla tak, že nejdříve byla sepsána její druhá část a pak teprve úvodní kapitoly?

Pentateuch neboli pět knih

Prvních pět knih – nebo přesněji řečeno svitků, protože tehdy se psalo na svitky papýru – z „knihovny“ Starého zákona

nazýváme „Pět knih Mojžíšových“. Mají také ještě jiný souhrnný název: *Pentateuch* (z řeckého *penta*, tj. pět). Sami Židé jim říkají *Tóra*, tj. Zákon. Jejich jádrem

je vyprávění o tom, jak Bůh skrze Mojžíše vyvedl izraelský národ z Egypta, kde byli otroky, na hoře Sinaj s nimi uzavřel smlouvu a dal jim Desatero a další ustanovení. To líčí především druhá kniha Mojžíšova nazývaná *Exodus* (z řeckého „Vyjítí“ nebo „Východ“ – srov. anglické *Exit*). Co předcházelo vyjítí Izraelitů z Egypta, se bibliista Anthony E. Gilles snaží přiblížit tímto způsobem:

Zavřete oči a představte si...

Představte si, že žijete v egyptské deltě za vlády faraóna Ramesse II. Je druhá polovina 13. století před Kristem. Patříte

Historické knihy (1.–5. kniha Mojžíšova jsou odlišeny žlutou barvou) ▶

STARÝ ZÁKON

Genesis (Gn)
Exodus (Ex)
Leviticus (Lv)
Numeri (Nm)
Deuteronomium (Dt)
Jozue (Joz)
Soudců (Sd)
Rút (Rt)
1. Samuelova (1 Sam)
2. Samuelova (2 Sam)
1. Královská (1 Král)
2. Královská (2 Král)
1. Kronik (1 Kron)
2. Kronik (2 Kron)
Ezdrášova (Ezd)
Nehemiáš (Neh)
Tobiáš (Tob)
Judit (Jdt)
Ester (Est)
1. Makabejská (1 Mak)
2. Makabejská (2 Mak)

Mudroslovné knihy ▶

Job (Job)
Žalmy (Ž)
Příslaví (Př)
Kazatel (Kaz)
Píseň písní (Pís)
Moudrosti (Mdr)
Sirachovcova (Sir)

k ohromnému počtu kočovníků, jejichž předkové přišli do Egypta před desítkami, nebo dokonce stovkami let. Apiru. Tak vás a váš lid nazývají faraónovi dvořané. Apiru. Lid, který nepochází odnikud, který nemá žádnou skutečnou vlast, kam by se mohl vrátit. Ale vy jste jiní. Jste hrdí na to, že jste zvláštní druh Apiru. Ve vašem rodě koluje jeden starý příběh. Je to podivuhodný, úžasný příběh, který zní stále znovu u ohňů, když na váš tábor padne noc. Jeden moudrý stařec s dlouhými vousy ho vypráví nejlépe.

Kdysi byl prý jeden Apiru v Egyptě ministerským předsedou a vládl nad celou zemí, jako by byl faraónův bratr. Podle onoho příběhu měl tento muž jedenaáct bratrů. Jejich otec se jmenoval Izrael (podle něho je pojmenován celý národ jeho potomků: Izraelité nebo Izraelci – pozn. red.). A vy jste potomek této rodiny dvanácti bratrů a jste přesvědčen, že díky tomu jste určitým způsobem výjimečný.

Čím jste výjimečný? Nedovedete to vyjádřit slovy. Ty příběhy, ta stará vyprávění, která se stále znovu opakují, vás činí součástí čehosi většího, vyššího, významnějšího, než je tvrdá realita vašeho života jako faraónova otroka.

Podle těchto příběhů byl dokonce jeden muž, který žil mnohem dříve než v dobách Izraele. Jmenoval se Abraham. Vypráví se o něm, že byl přítelem bohů, nebo otce bohů, jediného Boha, který vládne nad všemi ostatními.

Nedovedete si představit, jak je to možné. Copak není bůh farao? Krokodýli, býci, vítr – copak to všechno nejsou bohové? Jak mohl ten Abraham, praotec izraelského rodu, znát jediného Boha? To je podivný příběh! A není snadné mu uvěřit tváří v tvář tomu všemu, co víte a vidíte kolem sebe v Egyptě.

Vaši starší se bojí, že by ty staré příběhy mohly být zapomenuty. Vy sám tomu, o čem příběhy vyprávějí, vlastně ani moc nerozumíte, a přesto je obdivujete, protože jsou to jediné v celém Egyptě, co mohou Apiru pokládat za své vlastní. A přece byste rád věděl, co všechny ty

příběhy znamenají. Čím jste skutečně odlišní.

Jednoho dne se dozvídáte, co se stalo v jednom pracovním táboře o něco jižněji po řece. Nějaký Apiru jménem Moše (to je původní hebrejské znění jména Mojžíš – pozn. red.), který si získal náklonnost faraónovy dcery, napadl a zabil Egypťana. Potom utekl do pouště na východ od Rákosového moře, do midjánské země. Sem tam si ještě na tu příhodu vzpomenete, ale brzy to pustíte z hlavy.

O několik let později se jednoho dne Moše vrátí z pouště. Ale už to není ten muž, který před lety utekl z Egypta. Zestárl a také se změnil způsobem, který lze těžko popsat. Vypráví úžasný, téměř neuvěřitelný příběh. Říká, že byl poslán, aby vyvedl Izraelce z Egypta. Když se ho

zeptáte, kdo ho poslal, odpovídá, že ho posílá Bůh. „A jak se ten bůh jmenuje?“ ptáte se. Moše odpovídá: „Ehje ašer ehje. JSEM, KTERÝ JSEM je jeho jméno. JSEM mě poslal. On je Bůh Izraele a Bůh Abrahamův a pověřil mě, abych vás vyvedl z Egypta a zavedl vás do vaší vlastní země, do země, kterou vám dává Bůh, země, která oplývá mlékem a medem.“

(citováno podle: Anthony E. Gilles, *Lidé smlouvy*, Portál, 1993)

Když chcete porozumět, musíte se umět vžít

Anthony E. Gilles dodává: Pokud se dokážete vžít do scény, kterou jste právě dočetli, potom jste správně naladěni k četbě Starého zákona. Abychom dobře rozuměli knihám, kterým souhrnně říkáme ▶

Foto: Flickr, anthony_goto (CC BY-NC-ND 2.0)

Umět číst a psát bylo tehdy naprosto výjimečné. Izraelité ale uměli vyprávět a věrně předávat příběhy z generace na generaci.

Prorocké knihy ▶

Izaiáš (Iz)
Jeremiáš (Jer)
Žalozpěvy (Pláč)
Baruch (Bar)
Ezechiel (Ez)
Daniel (Dan)
Ozeáš (Oz)
Joel (Jl)
Amos (Am)
Abdiáš (Abd)
Jonáš (Jon)
Micheáš (Mich)
Nahum (Nah)
Habakuk (Hab)
Sofoniáš (Sof)
Aggeus (Ag)
Zachariáš (Zach)
Malachiáš (Mal)

Evangelia ▶

Matouš (Mat)
Marek (Mk)
Lukáš (Luk)
Jan (Jan)

Pavlovy listy ▶

Skutky apoštolů (Sk)
Římanům (Řím)
1. Korintánům (1 Kor)
2. Korintánům (2 Kor)
Galatanům (Gal)

(Pokračování na str. 6)

NOVÝ ZÁKON

Prvních jedenáct kapitol Bible nabízí Boží odpověď na otázky, které si izraelský národ začal klást, až když „dospěl“.

Starý zákon, musíme být schopni myslet a cítit trochu jako staří Izraelci, kteří události zaznamenané ve Starém zákoně prožívali na vlastní kůži.

Není to průběžně psaná kronika

Nyní už možná chápete, jak rozumět tomu, co bylo ještě několik staletí před tím, než Izraelité vyšli pod vedením Mojžíše z egyptského otroctví a co zachycuje První kniha Mojžíšova (tato kniha má řecké jméno *Genesis*, tj. „počátek“). Nejde o nějaké průběžně zapisované události, ale o příběhy – prastará vyprávění o praotcích izraelského národa: Abrahámovi, Izákovi, Jakubovi, kterému Bůh změnil jméno na Izrael, o Josefovi a jeho jedenácti bratřích, kteří Josefa prodali do Egypta jako otroka... Byla to vyprávění předáváná dlouhá staletí po večerech u ohňů... Umět číst a psát bylo tehdy naprosto výjimečné. Ale Izraelité, podobně jako ostatní okolní národy, uměli vyprávět a věrně předávat příběhy z generace na generaci. Zapisovány byly až potom, co se Izrael kolem roku 1000 před Kristem stal královstvím a na královském dvoře byli písaři a další vzdělanci. Bylo to víc než dvě stě let po Mojžíšovi. Nejdřív byly sepsány jednotlivé sbírky příběhů. Postupně pak byly spojovány a doplňovány do jednoho velkého celku. Pod vedením Ducha Svatého byly současně domýšleny jejich hlubší souvislosti a významy.

Podobně se i dítě zajímá nejdřív o přítomnost a nedávnou minulost, a teprve později se začne propracovávat k úplným počátkům a nejhlubšímu smyslu věci.

Židovský obřad *bat micva* (dcera příkázání), související se čtením Tóry, jímž dvanáctiletá dívka vstupuje podle tradice mezi „nábožensky dospělé“ a začíná plnit své náboženské povinnosti

Ty příběhy zachovávají vzpomínku, že Bůh si vybral již prapředky izraelského národa dávno před Mojžíšem, že se jim dal poznat, nabídl přátelství, zavázal se sliby...

To, že jde o inspirovaný – Bohem vdechnutý – text, nespočívá v tom, že by ho Bůh „nadiktoval“ nějakému písaři během pár večerů, ale že řídil a vedl celý tento proces nejdříve ústního a pak písemného předávání, dotváření, hlubšího promýšlení, který trval mnoho staletí...

Katolické listy ▶

- Efezanům (Ef)
- Filipanům (Fp)
- Kolosanům (Kol)
- 1. Soluňanům (1 Sol)
- 2. Soluňanům (2 Sol)
- 1. Timoteovi (1 Tim)
- 2. Timoteovi (2 Tim)
- Titovi (Tit)
- Filemonovi (Fm)
- Židům (Žd)

- Jakubův (Jak)
- 1. Petřův (1 Petr)
- 2. Petřův (2 Petr)
- 1. Janův (1 Jan)
- 2. Janův (2 Jan)
- 3. Janův (3 Jan)
- Judův (Jud)

Zjevení Janovo (Zj)

Když začal dospívat, začal se ptát...

Ale První kniha Mojžíšova, to nejsou jen staré příběhy Abrahámovy rodiny. Ty začínají až 12. kapitolou... Když se Izrael stal královstvím, když národ „začal dospívat“ a poznal, kolik dalších národů, krá-

lovství a velkých říší existuje, začal si klást otázku: Jaký je vztah našeho jediného Boha, Boha Abraháмова, Boha Izákova, Jakubova... k jiným národům? K celému lidstvu? K původu celého světa? Podobně se i malé dítě zajímá nejdřív o přítomnost a nedávnou minulost, a teprve později se začne propracovávat k úplným počátkům a nejhlubšímu smyslu věci.

... a Bůh mu postupně dával odpověď

A teprve když je izraelský národ schopen klást si takové otázky, je schopen také postupně přijmout Boží odpověď na ně. Tu odpověď zachycuje prvních jedenáct kapitol První knihy Mojžíšovy – byly dodatečně připojeny jako takový úvod, který bychom mohli nazvat „Od počátku až po Abraháma“. Ani těchto jedenáct kapitol nese psal jediný autor. Byla jich celá řada. Společně měli jedno: aniž by o tom většinou věděli, Bůh je vedl, aby zapsali to, co nám Bůh chtěl pro naši spásu (záchranu) dát poznat. Do jedenácti kapitol a do pár desítek generací jsou zde shrnuty celé dějiny lidstva – a dokonce i vesmíru: o původu světa, člověka, ale také hříchu a zla... Není to odpověď, která by jednou měla astronomům, přírodovědcům a historikům ušetřit jejich námahu. Prvních jedenáct kapitol První knihy Mojžíšovy nabízí jakoby kondenzované, zhuštěné dějiny: nejde o jednotlivé

Palma il Giovane: *Kain a Ábel* (cca 1603)

Foto: Wikimedia Commons, Google Art Project

Prvních jedenáct kapitol První knihy Mojžíšovy nabízí jakoby kondenzované, zhuštěné dějiny: nejde jen o jednotlivé osoby a události, ale o celkový smysl.

Marten van Valckenborch: *Babylonská věž* (1595), detail

Foto: Wikimedia Commons, Google Art Project

livé osoby a události, ale o celkový smysl. Přestože je to odpověď velmi hluboká (jak poznáme v následujících dvou článcích na str. 6 až 16), je zachycena způsobem, který odpovídá způsobu vyjadřování a chápání tehdejšího člověka. Trefně to vyjádřil svatý Tomáš Akvinský: „V Písmu svatém se nám předkládají božské věci tím způsobem, kterého obvykle používají lidé.“

Připravil P. Pavel Zahradníček ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Jak správně číst Bibli?

Písmo svaté čteme správně, když se ho modlíme, tedy čteme-li ho s pomocí Ducha Svatého, pod jehož vlivem byla Bible sepsána. Je Božím slovem, ve kterém se nám Bůh zásadním způsobem sděluje.

Srov. „Youcat – Katechismus katolické církve pro mladé“, Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2011.

„Be réšít bárá Elóhim...“

Foto: Flickr, Big Ben in Japan (CC BY-SA 2.0) / Flickr, VCU Libraries (CC BY-NC 2.0)

Stvoření světa a obrazná řeč Bible

Říkali mu „Velký náčelník“. Otec Josef Soukop byl knězem brněnské diecéze a tuto přezdívku měl nejen mezi dětmi a mládeží. Kromě zvláštní přezdívky měl i zvláštní dar. Uměl velmi srozumitelně a poutavě vysvětlit dokonce i dětem to, co často nechápou ani mnozí dospělí. Jeho vysvětlení prvních kapitol Bible není rozhodně vyčerpávající. Posluchače však provází alespoň prvními pár kroky, které vedou k hlubšímu porozumění jejich symbolické řeči a hlubšímu obsahu.

Jiný jazyk, kultura, představy...

Otevřu Písmo svaté a podívám se na začátek. Jak zní hned první věty? „Be réšít bárá Elóhim ha árec ve ha šámajim...“ Je to hebrejšтина. Tak mluvili Židé. Musíme si to nejdřív přeložit do českého jazyka:

„Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ A pak text pokračuje, když ho trochu zestručním (srov. Gen 1), takto: „Země byla pustá, prázdná, tma byla vůkol a Duch Boží se vznášel nad vodami. I řekl Bůh: ‚Buď světlo!‘ A bylo světlo, den první; a viděl Bůh, že je to dobré, a bylo

jitro a večer, den první. A řekl Bůh: ‚Ať se rozklene obloha!‘ I rozklenula se obloha a oddělila vody, které jsou nahoře, od vod, které jsou dole. A byl den druhý a viděl Bůh, že je to dobré...“ Cítíte, že je to psáno člověku, který měl jiné představy o světě než my: vody nahoře, vody dole, rozklenutí oblohy... „I řekl Bůh: ‚Ať se vody shromáždí na jednom místě, ty, které jsou pod oblohou, a utvoří se suchá zem a suchá zem ať vydá rostliny všeho druhu, keře a stromy,‘ a viděl Bůh, že je to dobré!“ A popisuje, jak čtvrtý den Bůh učinil ryby ve vodách, ptáky ve vzduchu, jak Bůh stvořil ostatní živočichy, to, co se hýbe po zemi, rostliny..., a vždycky je to zasazeno do nějakého dne a je řečeno: „A viděl Bůh, že je to dobré.“ A den šestý,

Cítíte, že je to psáno člověku, který měl jiné představy o světě než my: vody nahoře, vody dole, rozklenutí oblohy...

když už je všechno živé, řekl Bůh: „Učiňme člověka, ať vládne nad rybami, nad živočichy a nad celou zemí, ať si ji podmaní. A stvořil Bůh člověka, k obrazu svému ho stvořil, jako muže a ženu je stvořil. A viděl Bůh, že je to velmi dobré!“ A tak se naplnila „veškerá okrasa“ země. A sedmý den Bůh posvětil. To je tak stručně – v kostce – začátek Písma svatého, Bible.

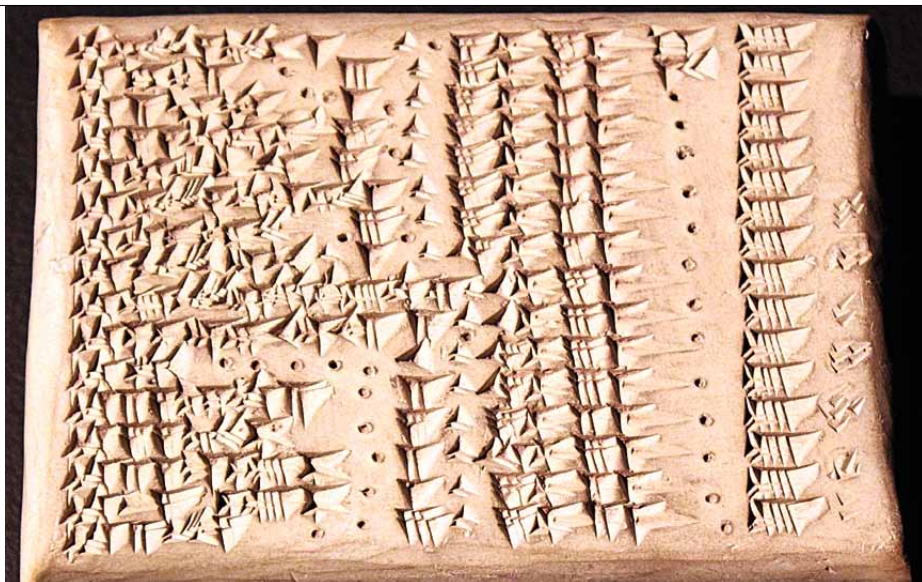
Když si to přečtete přímo v českém překladu Písma svatého (viz str. 10), je to tam trošku podrobněji, než jak jsem vám naznačil. Ale co je podstatné: hned na první pohled vidíte, že je to zjeveno lidem, kteří jinak mluvili a měli jiné představy o světě. Ale jsou tam přítom zjeveny hluboké pravdy. Které to jsou? Všimněme si alespoň některých!

On je počátkem všeho ostatního

Ta první základní pravda, kterou tento starý text vyjadřuje, je: Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Mluví se tam o počátku. A co na tom počátku je? Bůh, který tvoří! U něho samého ale není řeč o nějakém počátku. Věci mají počátek, ale Bůh tvoří. V hebrejském textu je slovo *bará* – stvořil. To slovo znamená takovou činnost, která nepotřebuje materiál. Udělat něco bez materiálu – toho člověk není schopen. Je tam poučka: Všecky věci „mají začátek“, nebe i země, Bůh ale „je“ a tvoří. A jak? Tvoří bez materiálu! Čili zcela jinak, jiným způsobem než člověk.

Stvoření: od myšlenky k uskutečnění

Druhá poučka: „I řekl Bůh.“ U každé stvořené skutečnosti, které jsou zde vyjmenovány, je vždycky „i řekl“. Čili blíží se určuje způsob Boží stvořitelství. Boží činnost není jako ta naše: dělám, makám, džu se, honím se... Bůh „řekl“ – čili je to činnost vyššího rázu, je to slovem! A co je slovo? Slovo je projevená myšlenka. V myšlence tvoří Bůh. Mohli bychom říci

Babylonská hliněná tabulka s klínopisným seznamem hvězd. První kniha Bible (Gen 1) vychází právě z tzv. babylonského kosmologického modelu, který byl tehdy „populární“: plochá země, pod ní tzv. spodní vody, nad ní klenba tzv. horních vod, na klenbě slunce, měsíc, hvězdy...

Foto: Wikimedia Commons, Anagoria (CC BY 3.0)

Bible není učebnicí kosmologie nebo biologie!

Knihy Písma svatého učí spolehlivě, věrně a bez omylu pravdu, kterou chtěl mít Bůh zaznamenanou v Písmě svatém pro naši spásu.

(II. vatikánský koncil, konstituce „Dei Verbum“, čl. 11)

Foto: NASA, Johnson Space Center

„tvoří ideově“. Má ideu a chce, aby se uskutečnila. To je Boží způsob, jakým tvoří.

Ten, který stvořil úplně všechno

„I řekl“ – tedy slovo, „projevená Boží myšlenka“, je rozhodující. A pak jsou v textu

vyjmenovány různé věci. Je tam světlo, obloha... Prosim – z toho nesmíme dělat závěr, že snad ty věci šly takhle za sebou! Proč? Je to zjeveno člověku, který má svůj názor o světě (a Bible není učebnicí přírodních věd!), který si představuje svět jako plovoucí desku, vody nahoře, >

^{*)} Je ale zajímavé, že i dnešní astronomové tvrdí, že nejdřív bylo světlo, a teprve mnohem později hvězdy a také naše Slunce. Podle současného kosmologického modelu světlo (fotony) vzniklo již ve zlomku první sekundy existence vesmíru a po přibližně 380 000 let se vesmír stal průhledným a světlo se v něm může od té doby volně šířit. Kdežto první hvězdy začaly vznikat až po přibližně 200 milionech let a a teprve za dalších 9 miliard let vzniklo naše Slunce a sluneční soustava.

vody dole... V řeči člověka, žijícího v době před několika tisíci lety, je zde vyjádřeno: Bůh stvořil úplně všechno.

Když se třeba zeptáte dítěte: „Děti, když stavitel postavil kostel – co postavil?“ Tak vám děti řeknou: „Věž! A vysoko kříž a okna a krásnou klenbu...“ Z toho samo-

žehnal slovy: „Plodte a množte se a naplňte vody v mořích a ptáci ať se množí na zemi!“
Nastal večer, nastalo jitro – den pátý.

A Bůh řekl: „Ať vydá země živé tvory různého druhu: krotká zvířata, drobné živočichy a divokou zvěř nejrůznějšího druhu.“ A stalo se tak. Bůh udělal různé druhy divoké zvěře a krotkých zvířat a všechny drobné pozemské živočichy. **A Bůh viděl, že je to dobré.** A Bůh řekl: „Učiňme člověka ke svému obrazu, podle naší podoby. Ať vládne nad mořskými rybami, nad nebeskými ptáky, nad krotkými zvířaty i nad celou zemí i nade všemi drobnými živočichy, kteří se pohybují po zemi.“ Bůh stvořil člověka ke svému obrazu,

Foto: Flickr, Anne Werner (CC BY-SA 2.0)

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.

Země však byla pustá a prázdná, nad hlubinou byla tma a Boží duch se vznášel nad vodami.

Bůh řekl: „Bud' světlo!“ A bylo světlo. **Bůh viděl, že světlo je dobré,** a oddělil světlo od tmy. Bůh nazval světlo dnem a tmou nocí. **Nastal večer, nastalo jitro – den první.**

A Bůh řekl: „Ať je obloha uprostřed vod, ať odděluje jedny vody od druhých!“ Bůh udělal oblohu a oddělil vody pod oblohou od vod nad oblohou. A stalo se tak. Oblohu nazval Bůh nebem. **Nastal večer, nastalo jitro – den druhý.**

A Bůh řekl: „Ať se shromáždí vody, které jsou pod nebem, na jedno místo a ukáže se souš!“ A stalo se tak. Bůh nazval souš zemí a shromážděné vody nazval moři. **Bůh viděl, že je to dobré.** Bůh řekl: „Ať vydá země zeleň, rostliny tvořící semena a ovocné stromy, které plodí na zemi ovoce nejrůznějšího druhu s jádry uvnitř!“ A stalo se tak. Země vydala zeleň, rostliny nejrůznějších druhů tvořící semena a stromy nejrůznějšího druhu, které přinášejí ovoce s jádry uvnitř. **A Bůh viděl, že je to dobré. Nastal večer, nastalo jitro – den třetí.**

A Bůh řekl: „Ať jsou světla na nebeské obloze, aby oddělovala den od noci a byla jako znamení; ať označují období, dny a roky. Ta světla ať jsou na nebeské obloze a osvětlují zemi!“ A stalo se tak. Bůh udělal dvě velká světla: světlo větší, aby vládlo dni, a světlo menší, aby vládlo noci, a hvězdy. Bůh je umístil na nebeskou oblohu, aby osvětlovala zemi, vládla dni a noci a oddělovala světlo od tmy. **A Bůh viděl, že je to dobré. Nastal večer, nastalo jitro – den čtvrtý.**

A Bůh řekl: „Ať se voda hemží živými tvory a ptáci ať poletují nad zemí na nebeské obloze!“ Bůh stvořil velká vodní zvířata a všechny hbité tvory nejrůznějších druhů, jimiž se hemží voda, a všechny okřídlené tvory nejrůznějších druhů. **A Bůh viděl, že je to dobré.** Bůh jim po-

k obrazu Božímu ho stvořil; stvořil je jako muže a ženu. Bůh jim požehnal slovy: „Plodte a množte se, naplňte zemi a podmaňte si ji! Vládněte nad mořskými rybami, nad nebeskými ptáky i nade všemi živými tvory, kteří se pohybují po zemi.“ Bůh dále řekl: „Hle, k jídlu vám dávám na celé zemi všechny rostliny tvořící semena a všechny stromy, které plodí ovoce uvnitř s jádry. Též veškeré divoké zvěři, všem nebeským ptákům, všemu, co se pohybuje po zemi a má v sobě dech života, dávám za pokrm všechny zelené rostliny.“ A stalo se tak. **Bůh viděl všechno, co udělal, a hle – bylo to velmi dobré. Nastal večer, nastalo jitro – den šestý.**

Tak byla dokončena nebesa, země a všechno, co je oživuje. Sedmého dne Bůh skončil své dílo, které udělal, a přestal sedmého dne s veškerou prací, kterou vykonával. Bůh požehnal sedmému dni a posvětil ho, neboť v něm přestal s veškerým svým dílem, které stvořil a udělal. To je původ nebe a země, jejich stvoření.

Ze začátku První knihy Mojžíšovy, která je současně první z celé sbírky – knihovny – biblických knih Starého zákona (Gen 1,1–2,4a)

Pozn.: První verš celého textu „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi“ (Gen 1,1) tvořil původně zřejmě určitý nadpis tohoto hymnu o stvoření (viz infobox na protější straně). Různé nadpisy a mezinadpisy, na které jsme zvyklí z dnešních vydání Bible, jsou dílem redaktorů, kteří text připravili pro vydání (v každém vydání jsou trochu jiné), a v originálním biblickém textu nebyly. Původním nadpisem je asi právě tento první verš. První dvě slova „Na počátku...“ (hebrejsky *Beréšit*) jsou současně názvem této knihy v hebrejské Bibli.

zřejmě nemůžeme usuzovat, že napřed stavěl věž, kříž, pak střechu, pak okna. Je to jen popis těch věcí: všechno udělal – celý kostel! Podobně zde jsou vyjmenovány různé věci – co všechno Bůh stvořil.

Věci v čase, Bůh mimo čas...

U každé stvořené skutečnosti se v tom našem textu říká, že byla stvořena v nějakém dni. „A byl den první, a byl den druhý, třetí...“ Musíme se ale podívat do původního hebrejského textu, co tam znamená „den“. Je tam slovo *jóm*. To slovo nemusí znamenat jen náš „den“ – tj. čtyřicet

hodin, to prostě znamená „čas“. On tam na východě někdo řekne: A přijdu *va jóm* – za čas...

A že se jistě nejedná o náš čtyřicetihodinový den? Kdyby někdo měl někdy takovou námitku – jednoduchá odpověď! Řeknu mu: Podle čeho se měří ten náš čas, těch čtyřicet hodin? Podle vzájemné polohy země a slunce. Za čtyřicet hodin jsme zas zhruba v tomtéž postavení ke slunci. Den a noc... A kdy je tam stvořeno slunce? Slunce je tam dáno na čtvrtý den! Tedy jaké byly ty dny před tím? Zcela určitě ne sluneční! Je vidět, že se nejedná

*„I řekl Bůh...“
Má ideu a chce,
aby se uskutečnila.
To je Boží způsob,
jakým tvoří.*

o dny v našem smyslu. Čas – všechny věci jsou stvořeny v čase –, jen Bůh jako jediný není do tohoto času zasazen: věci povstávají k existenci v čase, ale Bůh je! ▷

Hymnus na stvoření

Foto: Flickr, NASA, Goodand Photo and Video (CC BY 2.0)

Psané texty jsou nejrůznějších žánrů – přesněji – mají nejrůznější literární formy: povídka, román, báseň, cestopis nebo třeba odborný text či vědecká studie. V Bibli, která není jen jedinou knihou, ale celou knihovnou, je mnoho velmi různých literárních forem (od smyšlených příběhů pro zamyšlení až po výpovědi očitých svědků událostí, od anekdoty až po žalozpěv...; pro správné porozumění textu je důležité správně pochopit, o jakou literární formu jde – bylo by naprosto zavádějící chápat jako historické líčení anekdotu o oslici, která jedná moudřeji a vidí víc než její pán Bileám – srov. Num 22). Dokonce i v rámci jedné biblické knihy může být několik takových forem. Ten, kdo si přečte pozorně začátek Bible (viz text na předcházející straně), může hned na první pohled některé vyloučit: určitě nejde o vědeckou studii ani o učebnicový text z oboru kosmologie, biologie či antropologie ani o populárně naučné odborné pojednání.

O co tedy jde? Napovědět nám může určitá poetická forma textu, ale především jeho struktura, ve které je opakování – refrén („Řekl Bůh...“, „Bůh viděl, že je to dobré“, „nastal večer, nastalo jitro, den...“). Refrén je charakteristický pro básně a písně. Jde tedy o určitou oslavou báseň, nebo dokonce hymnus. I poezie vyjadřuje pravdu, ale zcela jiným způsobem než například odborný vědecký text. Na to je při četní tohoto „hymnu na stvoření“ třeba stálet myslet.

Stále se opakující „refrén“ navíc umožňuje autorovi zdůraznit některé hlavní myšlenky celého textu:

1. vše je tu proto, že Bůh to chtěl – on je jediný původce existence toho všeho;
2. vše, čemu daroval existenci, bylo dobré – člověk dokonce velmi dobrý!

*Opakující se „refrén“ umožňuje zdůraznit hlavní myšlenky:
Bůh je tvůrce všeho,
stvořené bylo dobré.*

Všechny ostatní věci mají svůj začátek, mají konec.

A viděl Bůh, že je to dobré!

A ještě něco! U každé té věci se říká: „A Bůh viděl, že je to dobré!“ Každá věc je dobrá. Optimistický názor na svět... To je to, k čemu jsme my sami došli: Každá věc na něco je, každá věc je k něčemu dobrá.

Ale u člověka je tam výjimka. Když stvořil člověka, neříká se tam: „A Bůh viděl, že je to dobré!“ Tentokrát tam stojí:

Někomu se „pere věda s vírou“? Ve skutečnosti to však není nějaký boj s vírou, ale jen s dětinskými představami.

„A Bůh viděl, že je to *velmi* dobré!“ Člověk, to je zvláště podařený tvor – velmi dobrý. A o tom člověku, co tam ještě je? Že je stvořil jako muže a ženu. Toho si ještě všimneme podrobněji (viz následující článek).

A další věc: Tomu člověku dává příkaz, aby vládl: „Učiňme člověka k obrazu našemu, ať vládne nad zemí, nad rostlinami, nad vším, ať si podmaní svět.“ Jaký je člověku dán účel? Aby si tento svět podmanil a vládl moudře nad ním. Samozřejmě to má dělat „s péčí řádného hospodáře“, a ne svět ničit, sobecky plundrovat přírodu... Čili ten člověk plní svůj úkol, když toto dělá.

Slupka a jádro výpovědi

To je tak stručně řečeno nauka, která je vyjádřena na začátku Bible, když ji odloupnu od slupky, jak tehdy lidé mluvili (*Berešit bárá elóhim...*), jaké měli představy (vody nahoře, vody dole...) a najdu tam to, co Bůh chtěl člověku říct: že Bůh a svět je něco docela jiného! Svět je od Boha tvořený a stvoření je uskutečnění – postupná realizace – Boží myšlenky.

Že všechny věci mimo Boha mají svůj počátek a ten počátek je jim dán od Boha, který nemá počátek. On je. A že každá věc, kterou Bůh povolal k bytí, je dobrá. Také člověk byl takový. Dokonce ještě více: byl velmi dobrý!

A proč právě sedm dní?

A proč je tam těch sedm dní? Šest dní, kdy Bůh tvoří a sedmý odpočívá... Prosím, neusuzuj z toho, že to trvalo 7krát 24 hodin! To „sedm“ je tam poučení pro člověka, aby sis zavedl také svůj čas, rozdělil ho na práci, ale i na odpočinek. Je tam vložena nauka, která tě má vést k tomu, abys nepropadl nekonečnému kolotoči práce a zase jen práce. Aby sis zavedl sedmidenní týden a na jeho konci dopřál odpočinek sobě i druhým. To je tam člověku zjeveno.

Způsob, jakým Bible mluví, má svou logiku

A proč je to vše zjeveno v Bibli právě takhle? No, poněvadž v dobách, kdy texty Bible vznikaly, lidé, kteří rozumem hledali Boha – příčinu všeho –, nedošli

Foto: Flickr, Discover Science & Engineering (CC BY-NC-ND 2.0)

Již před šestnácti stoletími svatý Augustin doporučoval, aby čtenář nehledal v Bibli poučení o hvězdách, ale o tom, co je nutné ke spáse.

Foto: Flickr, NPCA Photos (CC BY-ND 2.0)

někdy k poslední příčině a hledali Boha ve věcech, které nejsou Bůh. Víme, že některé národy uctívaly slunce, měsíc, hvězdy. Některé národy, takové ty inteligentnější, se domnívaly, že jsou vlastně dva bohové, tma a světlo, noc a den, a ti mezi sebou zápasí (perský zoroastrismus). Jiní zase dokonce zůstali u věcí, jako je strom, dokonce u zvířete – uctívali posvátná zvířata a dodnes je to v některých národech zakořeněné! Tak tady je ti zjeveno: Toto nejsou bohové, to není Bůh. Všecky ty věci, ať je to světlo, slunce, ať je to zvíře, ať je to člověk – to není Bůh! To všechno má začátek v Bohu: „Na počátku stvořil Bůh...“ To je tady zjeveno a teď to přijmi, nebo nepřijmi čili věř, nebo nevěř!

Může se stát, že někdo, když čte začátek Bible, tak si dětsky představí, jak vše „naráz naskočilo“, když Bůh řekl: „BUĎ!“ A tak má představu, že v šesti dnech tady ten svět naskákal... A teď cosi slyší o vývoji, o miliardách let a ona se mu najednou „pere věda s vírou“. Ve skutečnosti to však není nějaký boj s vírou, ale jen s dětinskými představami. Je třeba porozumět způsobu vyjadřování člověka, v jehož době Bible – Starý Zákon – vznikl. A také nezapomenout na to, že Bible není učebnicí přírodopisu nebo astronomie. Na to upozorňuje již před šestnácti stoletími svatý Augustin, když doporučuje, aby čtenář nehledal v Bibli poučení o hvězdách, ale poučení o Ježíši Kristu a o tom, co je nutné ke spáse.

P. Josef Soukop (upraveno, viz prameny na konci následujícího článku) ■

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve¹⁾

Vše, co existuje (kromě Boha), bylo celou svojí substancí Bohem přivedeno k bytí.^[De fide]

Svět je dílem Boží moudrosti.^[Sent. cert.]

Bůh byl svou dobrotou pohnut k tomu, aby svobodně stvořil svět.^[De fide]

Svět je stvořen k oslavě Boží.^[De fide]

Tři Božské Osoby (Otec, Syn a Duch Svátý) jsou jediným společným principem stvoření.^[De fide]

Bůh stvořil dobrý svět.^[De fide]

Žádný tvor nemůže (jako hlavní příčina) něco stvořit z ničeho.^[Sent. com.]

Srov. *Dogmatika. Olomouc; Matice cyrilometodějská, 1994.*

Co říká katechismus

Není Bůh z hlediska přírodních věd nadbytečný?

Nikoliv. Věta „Bůh stvořil svět“ není žádnou překonanou přírodovědeckou výpovědí, ale výrokem teologickým, tedy výrokem o božském smyslu (*theos* = Bůh, *logos* = smysl) a původu věcí.

Zpráva o stvoření světa není přírodovědeckým pokusem vysvětlit počátek světa. „Bůh stvořil svět“ je teologický výrok a jeho obsahem je vztah světa k Bohu. Bůh chtěl mít svět; udržuje jej a hodlá jej dovést k naplnění. *Byt*

stvořen je trvalá kvalita věci a základní pravda o nich.

Může být člověk zastáncem evoluční teorie, a přece věřit ve Stvořitele?

Ano. Víra je otevřená poznatkům a hypotézám přírodních věd. Teologie nemá přírodovědeckou kompetenci; přírodní vědy zase nemají teologickou kompetenci. Přírodní vědy nemohou dogmaticky vyloučit, že ve stvoření probíhají cílené procesy; víra zase nemůže definovat, jak se tyto procesy v průběhu vývoje přírody konkrétně uskutečňují. Křesťan může přijmout evoluční teorii, pokud ovšem nepropadne mylnému přesvědčení evolucionismu, který se dívá na člověka jako na nahodilý výsledek biologických procesů. Evoluce předpokládá, že je tu něco, co má schopnost se vyvíjet. O původu tohoto „něčeho“ však nic neříká. Rovněž otázky bytí, podstaty, důstojnosti, úkolu, smyslu a důvodu světa a člověka nelze vysvětlovat z biologického hlediska. Jak na jedné straně evolucionismus překračuje zdravé meze, tak činí kreacionismus na druhé straně. Kreacionisté vykládají naivním doslovným způsobem biblické údaje (např. jak je země stará či stvoření světa v šesti dnech).

Srov. „*Youcat – Katechismus katolické církve pro mladé*“; *Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2011.*

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedena dogmata nevyjadřují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formulace, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učením Církve.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecně rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry.

...adam, iš, iššá

Foto: Flickr, Www.CourtneyCarmody.com (CC BY-SA 2.0) / Flickr, VCU Libraries (CC BY-NC 2.0)

Stvoření člověka v obrazné řeči Bible

Hebrejské slovo „adam“ znamená „člověk“. Bible nemluví o původu člověka způsobem, jakým by o něm mluvila nějaká odborná publikace z oboru antropologie. Je to dobře, protože odborné publikace velmi rychle zastarávají... Bible zde používá obrazný, symbolický jazyk, aby vyjádřila pravdy, které jsou nadčasové. Díky tomu může být hloubka Božího poselství v Písmu svatém srozumitelná prostému pastevci před mnoha staletími, atomovému fyzikovi počátku 3. tisíciletí i lidem, kteří tu budou po nás. Co nám tedy Bůh skrze své slovo – zabalené do lidských slov a způsobu vyjadřování kultury, která tu byla před více než dvěma a půl tisíciletími – chce říci?

Druhá kapitola Genese: o stvoření člověka podruhé...

Podívejme se trochu blíže na stvoření člověka. Ve druhé a třetí kapitole první knihy Mojžíšovy (první knihy Bible nazývané také někdy *Genese* – z řeckého „počá-

tek“) je o tom ještě něco dalšího: „Tehdy utvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl do jeho chřípí dech života; tak se stal člověk (hebrejsky *adam*) živou bytostí.“ (Gen 2,7) Pro nás je Adam jméno, ale v hebrejštině, v jazyku, kte-

rým byla původně sepsána tato část Bible, slovo *adam* znamená „člověk“. Zajímavé je také to, že hebrejské *adam* (člověk) je jazykově příbuzné s podobným slovem *adamá* (hlína, půda, země).

Dále se tam říká, že Bůh postavil člověka do krásného prostředí, v Bibli se nazývá Eden. Je tam všechno v hojnosti a všechno je mu to dáno – až na jednu výjimku: „Ze všech stromů v zahradě smíš jíst, ale ze stromu poznání dobra a zla jíst nesmíš, neboť v den, kdy bys z něho jedl, musíš zemřít.“ (Gen 2,16n)

Jakou asi máme představu? Možná takovou tu dětskou: Bůh modeluje z hlíny tělo a pak jde k němu a – dýchne – a člověk ožil!

Pozor! To je opravdu jen dětská představa. Bůh je duch. Co tvoří, tvoří slovem, myšlenkou, ideou, kterou přivádí k uskutečnění. A potom, necítíš trošku

rozpor? V první kapitole se říká „stvořil“ Bůh člověka a my už víme, že to „stvořil“ znamená bez materiálu (viz přecházející článek). A tady mám materiál... prach ze země. Jak to jde dohromady?

Malá odbočka: kniha, kterou psala staletí

Žádná z pěti knih Mojžíšových nebyla sepsána naráz. Jde o knihy, na jejichž vzniku se v průběhu několika století podílelo velké množství autorů a redaktorů – často šlo o celé skupiny neboli „školy“. Společně měli to, že všichni byli nějakým způsobem vedeni Duchem Svatým – i když si to většina z nich pravděpodobně vůbec neuvědomovala... A současně používali své znalosti, představy, způsoby vyjadřování... Tomuto procesu spojení lidského autorství a Božího autorství říkáme inspirace (více o ní např. v článku *Písma vdechnutá Bohem v Milujte se!* č. 24, str. 20–24; on-line v archivu všech dosud vydaných čísel na www.milujte.se). To, že texty 1. a 2. kapitoly 1. knihy Mojžíšovy „jdou nějak dohromady“ a přes svou odlišnost si ve svých teologických výpovědích nejen neodporují, ale dokonce se vzájemně doplňují, o tom byl přesvědčen již ten, kdo vedený Duchem Svatým přibližně v 6. až 5. století před Kristem tyto dva texty, které jsou tak odlišné, při konečné redakci umístil v knize vedle sebe.

Na návštěvě u řemeslníka

A nyní zpět k člověku, který je v řeči Bible „člověk, prach ze země“ (pozn. redakce: tento překlad je přesnější a více odpo-

vidá originálnímu hebrejskému textu než obvyklý překlad „člověk z prachu země“). Dám vám takovéto přirovnání. Bude to trochu naivní, ale prosím:

Představte si, že by někdo z vás potřeboval židli. A chtěl by nějakou pořádnou – dubovou. No tak půjdeš ke stolaři. Jenže pozor, stolař je člověk a my lidé děláme z materiálu. On ti řekne: „Ochotně ti dubovou židli udělám, máš dubové dřevo?“ – „Nemám!“ odpovíš. On řekne: „Já taky ne!“ A máš po židli... A kdybys běhal od stolaře k stolaři, a ne a ne někoho sehnat, kdo by ti tu dubovou židli udělal, když nemáš materiál, tak by sis řekl: „Já půjdu za Pánem Bohem, ten dělá bez materiálu.“

„Pane Bože, já potřebuji židli!“

„Jakou chceš?“

„Dubovou!“

„A máš materiál?“

„Pane Bože, kdybych já měl materiál, tak půjdu za stolařem. Já jdu za tebou, protože ty mi ji můžeš stvořit!“

A Bůh by řekl: „Velká je tvá víra –

Člověk, to je voda, ještě nějaký ten uhlík, křemík, vápník, trochu fosforu, tak za dva hřebíky železa...

budíž!“ A před tebou by stála zbrusu nová židle. Bůh ji stvořil, to znamená učinil ji bez materiálu. A ty na ni saháš – ona je z dubového dřeva... a přitom je z ničeho! A popsal bys ten děj a řekl bys: „Pán Bůh mi stvořil židli, učinil ji z dubového dřeva.“ To „z dubového dřeva“ znamená materiál, z něhož ta židle nyní je, ne materiál, který Bůh potřeboval. On nepotřeboval...

Jsi opravdu prach země

Zamyslete se nad tím, zda skutečně naše tělo je prach země (nebo také „prach půdy“, jak se dá hebrejský text přeložit). A stačí na to jakákoliv učebnice ze somatologie, z nauky o těle, a víte, že naše tělo není z nějakých extra látek. Co je v našem těle? Nejvíce je tam vody. Jak moc? Přibližně padesát až šedesát procent – no hodně, hodně vody. Co jsi? Většinou voda! Potkáš dívku a pomyslíš si: „Ta je hezká!“ Přitom je to putýnka vody... A to samé platí třeba i o mladíkovi s pěknou atletickou postavou. – Ale nejen samá voda, ještě je v nás nějaký ten uhlík, křemík, vápník, trochu fosforu, tak za dva hřebíky železa... A co je to? Přesně všechny tyto látky, které jsou v zemi. Z čeho že tě učinil? Z prachu země. Je to řečeno trochu „po starodávnu“, taky je to už hezkých pár tisíciletí napsáno... Přece nechceš, aby v Písmu svatém bylo napsáno, že naše tělo se skládá přesně z těch a těch prvků, které jsou v Mendělejevově tabulce. Uznej, že to tam takhle tenkrát nemohl Bůh zjevit! Zjevil to prostě: „z prachu země“, aby ti bylo jasné, co jsi. ▶

Foto: Flickr, katiemerei (CC BY-NC-ND 2.0)

A co je to? Přesně všechny tyto látky, které jsou v zemi.

Člověče, jsi „ze země“, ale nejen z ní! To je důležité poselství Bible.

Foto: Flickr, Iguanasan (CC BY-NC-ND 2.0)

Duše

Ale to ještě není člověk. Říká se tam: „I vdechl v jeho chřípí dech života“ – do jeho nosu, oni si tehdy představovali, že „to“, co „dělá živým člověkem“ (a bez „toho“ je jen mrtvým prachem – rozpadající se mrtvolou), „to sedí“ v nose člověka. Později si zase lidé představovali, že „to sedí“ v hrudi, v srdci. Je tu řeč o „dechu života“, a ne mém, ale dechu Božím. Čili něco, co je jako Bůh. A to obojí dohromady – „prach země“ a „Boží dech“ je teprve živý člověk. Je zde řečeno to, co později filozofové vyjádří slovy, že člověk se skládá z hmotného těla a z nesmrtelné duše – nehmotné, jako je nehmotný Bůh, ale na rozdíl od Boha stvořené. Připomeňme si znovu podobnost mezi hebrejským „adam“ – „člověk“ – a „adamá“ – „půda, hlína“. Člověk je „ze země“, ale nejen z ní... To je důležité poselství Bible.

Jak vypadali první lidé?

My jsme zvyklí na galerii: *homo sapiens* – a u toho je nakreslený člověk, a pak třeba neandertálec – tvář trochu jinačí, shrbený, ruce trochu delší; a pak *homo erectus*... Tak jsme to měli v učebnicích a teď si asi říkáš: A který je ten Adam? Teoreticky je to jednoduché: *homo sapiens*: člověk, má tělo, to je hlína země, a je *sapiens*, čili má rozum, svobodnou vůli – má duši – to

je Adam, to je adamovec. Neandertálec – hlína země, trochu jinak formovaná, no hlína země! Voda, fosfor... – má duši? Má rozum? Svobodnou vůli? Poznává dobro a zlo, může se rozhodovat pro jedno nebo pro druhé? To ještě nevíme, ale snad to jednou zjistíme...

V Písmu svatém není napsáno, kdy to Bůh udělal a kdy ten „dech života“ dal. Možná, že byla celá řada té hlíny v různých formách, možná, že tam byla v té řadě i ta „opice“ – nějaký primát. A v té chvíli, kdy Bůh vdechl duši do této „hlíny země“, ať už živé, či mrtvé, nebo před tím žádné (ano, Bůh má celou řadu možností, jak mohl stvořit první lidi: vývojem nebo naráz; z hmoty, které dal vzniknout o milióny let dřív nebo z ničeho...), od toho okamžiku začal být člověk člověkem. Tak začíná člověk. A ty, člověče, máš rozum, hledej, kopej, zkoumej, studuj, přemýšlej, jak vypadali lidé na začátku a kdy to bylo. To dělá věda... Odpovídá na otázku: Jak to Bůh dělal? Bible jde po hlubším smyslu: Proč to dělal?

I my jsme „adamovci“

Ono je to doslova tak dodnes. Kdy začíná člověk? Když se dvě buňky, od otce a matky, spojí. Hlína země. Hmotný začátek tvého budoucího života! A když se ty dvě buňky spojí, Bůh stvoří nesmrtelnou

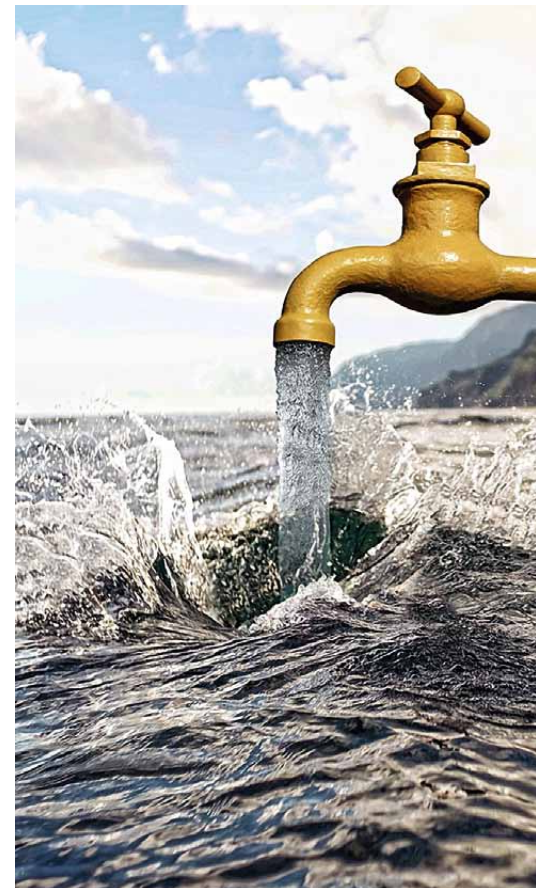
duši (ta nevznikne a ani nemůže vzniknout z nějakého „kousičku“ duše rodičů – vždyť je nehmotná, a co je nehmotné, je nedělitelné...) a začne existovat člověk. Člověk je hmotné tělo a nehmotná duše. Také my jsme adamovci. Máme vztah k zemi. My jsme z ní, z těch látek, prvků... Ale nejsme jen pár desítek kilo různého materiálu. Jsme víc.

Stvoření ženy – překladatelský oříšek

Pamatujete to vyprávění, jak Bůh stvořil ženu? A řekl Bůh: „Není dobře člověku samotnému, učinme mu pomocnici.“ A seslal na Adama tvrdý spánek. A když spal, vyňal z jeho boku žebro a učinil Evu. A přivedl ji k Adamovi.

Adam se probudil a řekl: „To je kost z mých kostí a maso z mého masa, proto se bude nazývat...“ a tam to nedovedu přeložit. Víte, protože tam je jedna potíž. V hebrejském jazyku se muž řekne *iš*, žena *iššá*. A Adam řekl: „Proto bude *iššá*, že je z *iša* vzata. Zkuste to přeložit do češtiny... V jednom překladu čtu: „... bude „mužice“, že je z muže vzata...“ Copak se říká mužice? Nejde to přeložit, co tam Adam řekl!

Ale i když ta věta nejde do češtiny přeložit, je v kontextu celku jasná: „Proto bude *iššá*, že je z *iša*, a proto opustí člo-

A v té chvíli, kdy Bůh vdechl duši do této „hlíny země“, ať už živé, či mrtvé, nebo před tím žádné (ano, Bůh má celou řadu možností, jak mohl stvořit první lidi: vývojem nebo náraz...), od toho okamžiku začal být člověk člověkem.

věk otce i matku a přidrží se své manželky a budou jedno.“ (Gen 2,23n) Ti dva patří k sobě. To je ta zpráva!

Je třeba vyloupnout jádro výpovědi

A tu mně někdo řekne: „A to je přece pohádka. Přece nám nechceš vykládat, že takhle vznikla žena?“ Přátelé, to není pohádka. To je vážná historická zpráva, zaznamenávající původ ženy. Ovšem je psána v době, kdy lidé jinak mluvili, jinak mysleli, jinak se vyjadřovali a měli jiné představy. Z toho odlišného způsobu vyjadřování je třeba vyloupnout jádro celé výpovědi. Pokusíme se o to.

Proč ve spánku?

Také my máme své způsoby vyjadřování. I lidé tehdy je měli. Že lidé tehdy jinak mluvili a že to nemusíme brát doslova? Vezměme si hned první větu našeho textu: „I poslal na Adama tvrdý spánek.“ Jak si to představuješ? Ber to vážně! I poslal na Adama tvrdý spánek. Čili – tady je Adam – tady je spánek. Spánku běž na něho! Poslal na Adama tvrdý spánek... Řekne mi někdo, co to takhle rozebíráš, vždyť my tak dodnes mluvíme: „Jde na mě spánek.“ To tak nemůžeš brát doslova, to je způsob mluvy a znamená to, že usnul. Aha, to je způsob mluvy a znamená to, že usnul! Proč to tam asi

je, že usnul? Protože u některých tehdejších národů bylo přesvědčení, že muž je původcem ženy, že žena je výtvar muže. Bůh zjevil člověku: „Ne, ne, ne, ty o tom nevíš, tys tvrdě spal! Žena je bez tvého přičinění, bez tvé vůle. Já jsem původcem.“ Poslal na něho spánek – vidíme, musíme rozlišovat způsob mluvy a co chce Bůh zjevit...

A proč žebro?

A podobně je to, milí přátelé, i s tím žebrem. „I vyňal z boku jeho žebro a učinil Evu.“ Zase mi někdo řekne: „Ale to je pohádka.“ Jakou máš představu? Takovou, že Bůh jde a bere a vytahuje žebro? To je lidská představa. Bůh nemá tělo, Bůh nemá ruce, to je hmotná představa Boha. Bůh je duch... Ale proč to tam tedy je? Proč je tam to žebro?

Znovu si připomeňme, je to z doby, kdy lidé jinak mluvili a měli jiné představy. My máme taky své představy... Zkuste se vžít do myšlenky, že jste z nějakého jiného světa, že jste přišli z nějaké jiné doby, kdy lidé mají jiné představy, a teď budete poslouchat moderního člověka. ▷

Boží slovo – nevyčerpatelný zdroj života

Cos nemohl dostat najednou, dostaneš jindy, jen když vytrváš!

Z komentáře svatého Efréma († 373 po Kr.) k evangelijní harmonii „Diatessaron“

Bože, kdo by mohl zcela proniknout bytí jen jediný z tvých výroků? Toho, co zůstává mimo, je mnohem víc než toho, co jsme s to pojmout. Je to, jako když žízňiví pijí z pramene. Boží slovo je mnohostranné a ti, kteří je přijímají, k němu přistupují z mnoha hledisek. Pán vykreslil své slovo mnoha barvami, aby každý, kdo se jím zabývá, na něm našel něco, co jej uchvátí. Ukryl ve svém slově nejrozumnější bohatství, abychom z něho všichni ve svém úsilí mohli něco pro sebe vytěžit.

Boží slovo je stromem života, který ti ze všech stran nabízí své požehnané plody, a je jako skála, která se otevřela na poušti a všem kolem poskytla duchovní nápoj. Apoštol říká: *Jedli duchovní pokrm a pili duchovní nápoj.*

Nikdo, kdo dostane nějaký díl tohoto bohatství, by si neměl myslet, že je v Božím slově pouze to, co získal on. Spíš ať si uvědomí, že z toho všeho, co Boží slovo obsahuje, dokázal vytěžit jen toto málo. A také by proto, že se mu podařilo získat

pro sebe jen tuto částku, neměl říkat, že je nějak chudé a neplodné, nebo jím pohrdat, ale spíš děkovat za jeho bohatství, i když je není s to vyčerpat. Raduj se, že jsi Božím slovem nasycen, a nermuť se z toho, že tě jeho bohatství přesahuje. Ten, kdo má žízeň, se přece raduje z toho, že může pít, a nermoutí se z toho, že nemůže vypít celý pramen. Pramen má zdolat tvou žízeň, a ne aby tvá žízeň zdolala pramen. Když totiž uhasíš žízeň, aniž vyčerpáš pramen, můžeš pít znovu, až zase dostaneš žízeň. Kdežto kdybys zahlal žízeň tím, že bys celý pramen vypil, tvé vítězství by ti bylo jen ke škodě.

Děkuj za to, cos dostal, a nelituj toho, co zůstalo zatím nevyužito. Cos dostal a čehos dosáhl, je tvůj podíl; co zbylo, je tvé dědictví. Cos nemohl pro svou nedostatečnost dostat najednou, dostaneš jindy, jen když vytrváš. Nechtěj ve své chtivosti zhltnout náraz, co najednou zhltnout nelze. Ale také nebuď líný postupně čerpat z toho, co můžeš.

*Překlad podle „Denní modlitba církve“
Lekcionář 3, Česká liturgická komise,
Praha 1988*

Foto: Wikimedia Commons, UNiesert (CC BY-SA 3.0)

Ty, člověče, máš rozum, hledej, kopej, zkoumej, studuj, přemýšlej, jak vypadali lidé na začátku a kdy to bylo. To dělá věda...

Já jsem si to tak v duchu také řekl, vyšel jsem z fary a řekl jsem si: Tak teď jsi člověk jiné kultury, ty tomu dnešnímu světu nerozumíš a na každou větu se budeš zvědavě ptát a rozebírat ji.

Obrazná řeč – a přitom vyjadřuje realitu!

A vyjdu z fary u brněnské katedrály do Denisových sadů. Na lavičce tam sedí maminka s děťátkem. Slyšel jsem (prosím nezapomeňte, já jsem z jiné kultury), jak ta žena zavolala: „Srdíčko, spadneš!“ A chytla ho do náručí a povídá: „Ty moje srdíčko!“

Co to ta žena říká? Aha, ona má srdíčko a to srdíčko je tady! Oni jí je vytáhli? Nebo co to říká?

„To je vaše srdíčko?“ zeptám se. „Ano!“ a chytne ho a přitiskne k sobě. Ona to bere vážně!? Já tomu nerozumím, já jsem z jiné kultury... Proč ona o tom dítěti říká „ty moje srdíčko“? Co je to srdíčko? Aha, srdíčko – srdíčko, to je sval. Sval, který v těle pracuje. To je její sval? Je to ta pumpa, co pohání krevní oběh? Ti lidé divně mluví... Co tím chtějí říct? A ona by mi řekla: „Já tím chci říct, že to je moje

dítě, že je mám ráda, že to je jako já! – Moje srdíčko!“

Byly doby, když lidé zas na označení, že někdo je jako druhé já, že někdo je milý, říkali: „Ty moje žebro!“ My se tomu možná smějeme, my jsme z jiné kultury. A zkus si to srovnat, které to přirovnání je lepší?

Ty moje srdíčko – to je sval, pumpa, ale taky sídlo lásky. Aha, o tom to asi bude!

Proč právě „moje žebro“?

A ty moje žebro? – Co je to žebro? Svatý Augustin († 430) to rozebírá: A proč právě žebro? Proč ne kost z hlavy? Protože pak by řekla: „Já jsem tvá hlava, budeš poslouchat!“ Proč ne kost z paty? Poněvadž by řekl on: „To je to, po čem já šlapu.“ Všimni si, co je to žebro! To jsou ty kosti, které dělají ochranu dechu. Žena je ochránkyně dechu života! Ochránkyně života. Žebro je to, co tvoří ohradu srdci, kde si představujeme sídlo citu. Čili ta žena, to je to, co patří k srdci, co není nad, co není pod, co je na úrovni tvého srdce – je druhé ty! On je *iš*, ona je *iššá*! A cítíme, že to není tak hloupé přirovnání. Možná je nám jen nezvyklé, my jsme z jiné doby!

Místo dlouhé přednášky jednoduchý obraz

Měl Pán Bůh nechat napsat nějakou dlouhou přednášku o tom, že žena je tentýž člověk, že vzájemný vztah je láska, že ona patří k srdci, že není nad mužem ani pod ním...? Zjevil to jednoduchou zprávou: I učinil ženu ze žebra! Má to hluboký smysl...

Děvčata, toho příběhu si važte...

V úvodu jedné knihy o emancipaci žen autorka píše: „My se smějeme té pohádce o stvoření ženy ze žebra. Moderní žena chce být rovnoprávná. Emancipační hnutí bojuje za práva ženy...“ Ale milá paní spisovatelko, co to říkáš? Ty se směješ zprávě o stvoření ženy ze žebra jako pohádce? Vždyť v té zprávě jsou ta práva zaručena. Tam je jasně řečeno, že žena je *iššá*, jenom

O hlubším smyslu Bible, tajemství trojjediného Boha, Ježíši Kristu, Církvi jako tajemném Těle Kristově a o Mši svaté jako oběti...

Možno objednat jen za příspěvek na tisk 15 Kč + poštovné České pošty na www.amims.net nebo pomocí kuponu na str. 46. On-line ke stažení zdarma na www.fatym.com.

Velký náčelník dává Základní kurz křesťanské nauky

Josef Soukop

Z toho odlišného způsobu vyjadřování je třeba vyloupnout jádro výpovědi.

Z žebra? Žena je tentýž člověk, patří k srdci (vzájemný vztah je láska), není nad mužem ani pod ním...

ženský tvar téhož člověka. Že je totéž tělo, je to adamovec, jenže v ženském rodě. A je to jeho žebro. Ne míň, ne nadřazená – patří k srdci, patří k ochraně dechu života. Děvčata, té zprávy o stvoření ženy si važte! Je psána v jiné řeči, v době, kdy lidé měli jiné představy, ale je tam zaručena vaše rovnoprávnost zjevená Bohem.

Bůh mluví mnoha způsoby...

Ukázali jsme si příklady: stvoření světa, stvoření člověka – muže a ženy, jako ukázkou, že Písmo svaté je kniha, psaná v dobách, kdy lidé jinak mluvili, měli jiné představy, jinak smýšleli a Bůh k nim mluvil jejich řečí. Jak říká svatý Pavel: „Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh k lidem...“ A my po staletí s úctou čteme toto Boží zjevení – Boží slovo oblečené do lidských slov a lidského způsobu vyjadřování. A když je dovedeme rozloupnout od té slupky lidských představ a lidské mluvy, žasneme, jak to, co nám Bůh dává poznat, je jasné a krásné.

(Podobně působivým způsobem mluví Bible v následujících kapitolách Genese o původu a důsledcích lidského hříchu, o jeho šíření a také o tom, že Bůh přesto „nad člověkem nezlomil hůl“. Jde o velmi důležité texty, protože nám umožňují pochopit, proč se Bůh o tisíciletí později stal člověkem a naším Spasitelem – Zachráncem. Doporučujeme celou knihu Josefa Soukopa *Velký náčelník dává Základní kurz křesťanské nauky*, která je on-line dostupná zdarma na fatym.com/taf/knihy/ve-na.htm a jen za příspěvek na tisk je ji možné objednat i tištěnou – viz upoutávka na protější straně – pozn. red.).

P. Josef Soukop (upraveno) ■

Pramen:

Soukop, Josef. *Velký náčelník dává Základní kurz křesťanské nauky*. 3. vyd., Vranov nad Dyjí; A.M.I.M.S., 2009.

To je můj prach, pánové!

Vědci přišli za Pánem Bohem se pochubit:

„Pane Bože, už jsme jako ty – už dokážeme přesně to, co ty. Z neživých látek, z prachu země, umíme vytvořit život.“

Pán Bůh jim povídá:

„Ale to je velmi zajímavé. To mi musíte ukázat.“

„Rádi, proto jsme tady.“

Jeden z vědců se sehnul, nabral ze země vzorek prachu a povídá:

„Děláme to přesně jako ty. Tak tedy – nejdříve vezmeme prach ze země...“

Pán Bůh ho s úsměvem přeruší:

„Tak moment. To je můj prach, pánové! Vy si udělejte svůj...!“

A to jim Pán Bůh ještě ani nestačil říci, že pokud opravdu chtějí být jako on, tak by si kromě hmoty také měli vytvořit své vlastní přírodní zákony, které do ní vloží a kterými se bude „jejich“ hmota řídit. A rozhodně by měli přijít i s nějakým originálním konceptem života a ne jen kopírovat to, jak „jeho“ živé organismy fungují...

P. Pavel Zahradníček ■

*Svou mocí povolává k existenci hmotu, svou moudrostí do ní vkládá své zákony, ve své prozřetelnosti dává cíl, ke kterému vše směřuje...
To je stvoření!*

Foto: Flickr, Sneaky's Dream (CC BY-NC 2.0)

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Bůh nestvořil svět ani z vnějšího donucení, ani z vnitřní potřeby.^[De fide]

Bůh byl svobodný v tom, aby stvořil tento nebo jiný svět.^[Sent. cert.]

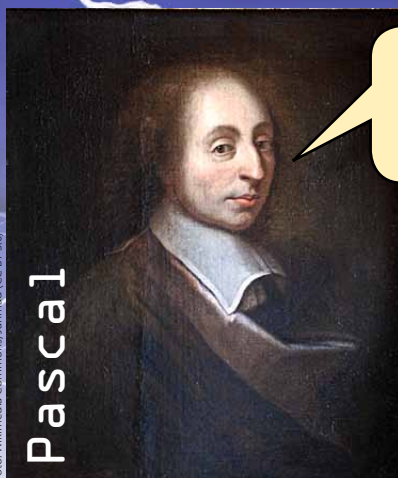
Bůh udržuje stvoření v jeho existenci.^[De fide]

Bůh chrání a řídí svou prozřetelností všechno stvořené.^[De fide]

Srov. *Dogmatika. Olomouc; Matice cyrilometodějská, 1994.*

Věda a víra – dva různé způsoby poznání

Jaký je vztah mezi pravdou, jak nám ji dává poznat skrze víru Bůh, a vědeckým poznáním? Nositel Nobelovy ceny za chemii Paul Sabatier řekl: „Přírodní jevy a náboženství mohou proti sobě stavět jen lidé, kteří se nevyznají ani v přírodních vědách, ani v teologii.“ A co o vzájemném vztahu vědy a víry řekly další významné osobnosti – ať již vědci, nebo teologové?

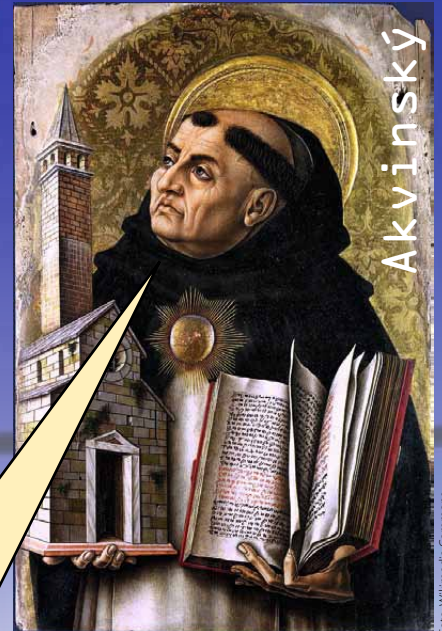

Blaise Pascal, matematik, fyzik a filozof

Víra tvrdí sice to, co smysly nevnímají, ale netvrdí opak toho, co smysly vnímají. Stojí nad nimi, ale ne proti nim.

V Písmu svatém se nám předkládají božské věci tím způsobem, kterého obvykle používají lidé.

(Z toho plyne nutnost „vyloupnout“ tyto pravdy ze slupky časově podmíněného lidského vyjadřování a třeba i ze slupky tehdejších přírodovědných představ – viz přecházející článek na str. 14nn – pozn. red.)

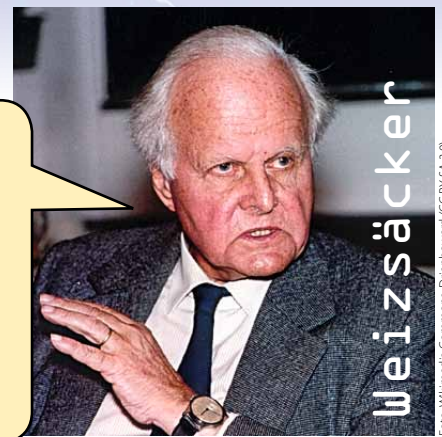
Tomáš Akvinský, 13. století, nejvýznamnější teolog středověku

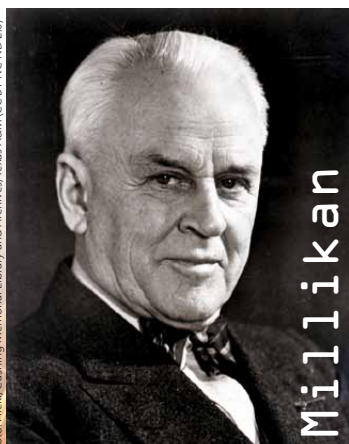
Přírodu a Bibli je třeba číst současně!

Origenes, jeden z nejvýznamnějších znalců Bible ve 3. století po Kristu a hlavní představitel tzv. alexandrijské biblické školy

Teologové uchovávají jedinou pravdu, která sahá hlouběji než pravda vědy... Neodvratně přichází vždy znovu a znovu okamžik, kdy se po selhání našich plánů po této pravdě vždy ptáme a budeme ptát.

Carl Friedrich von Weizsäcker, fyzik a filozof

Lidé, kteří se málo vyznají v přírodních vědách, a lidé, kteří se málo vyznají v náboženství, se mohou mezi sebou hádat a jejich pozorovatelé si mohou myslet, že se to hádá věda s vírou. Ve skutečnosti však zde narazily na sebe jen dva druhy nevědomosti.

Robert Andrews Millikan, fyzik, nositel Nobelovy ceny

První doušek z poháru přírodních věd vede k ateismu, na dně poháru však čeká Bůh.

Werner Heisenberg, fyzik, nositel Nobelovy ceny

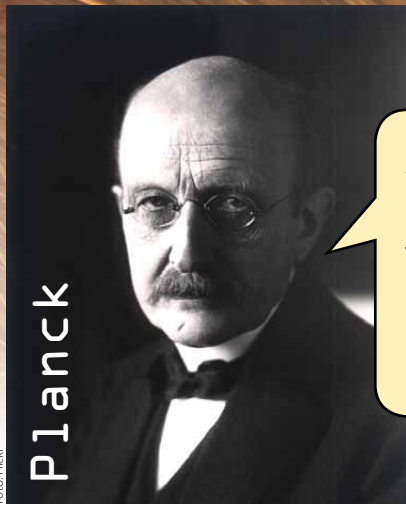

Foto:Flickr

Ale tyto dvě cesty (věda a víra) se nerozcházejí, nýbrž jdou souběžně a spojují se v dálném nekonečnu u téhož cíle. Pro věřícího stojí Bůh na počátku, pro fyzika na konci veškerého myšlení.

Max Planck, fyzik, zakladatel kvantové teorie, nositel Nobelovy ceny

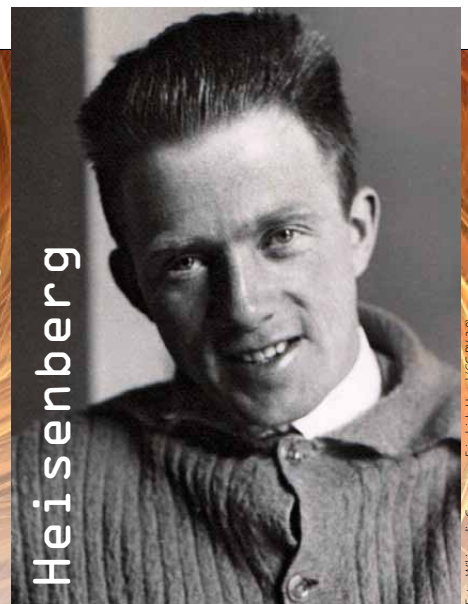

Foto:Wikimedia Commons; Friedrich-Hund (CC BY 3.0)

Věda vůbec není v konfliktu s náboženstvím. Naopak, stala se jeho spojencem. Lepším nahlédnutím do přírody učíme se lépe poznávat i Boha přírody a úlohu, kterou v dramatu kosmického světa hrajeme.

Foto:Wikimedia Commons

Každé důkladné zkoumání přírody vede k poznání Boha a poučuje nás, že v porovnání s Bohem nejsme ničím, ale Bůh nás dělá něčím.

Hans Christian Oersted, fyzik, zakladatel nauky o elektromagnetismu

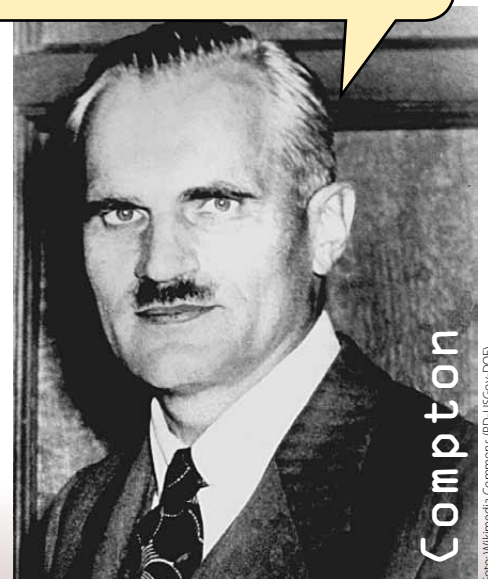

Foto:Wikimedia Commons (PD-USGov-DOE)

Arthur H. Compton, fyzik, nositel Nobelovy ceny

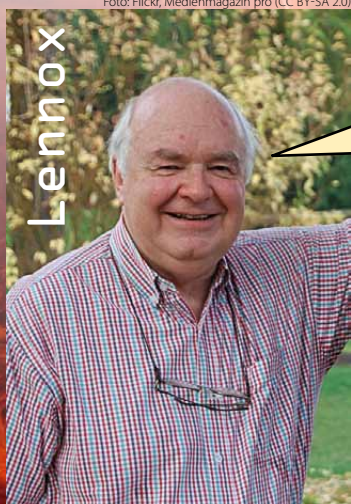

Foto: Flickr, Medienmagazin pro (CC BY-SA 2.0)

Existují dva druhy otázek začínajících slovem proč. Je zde proč, které se ptá na mechanismy fungování, a tam samozřejmě přírodní vědy spadají. A pak je zde proč ve smyslu „za jakým účelem“, a to nejsou otázky, na které věda může odpovědět. Lidé si často tyto různé typy otázek pletou a myslí si, že Bůh je odpovědí na otázku, jak věci fungují. Tím ukazují, že nepochopili ani podstatu přírodovědeckého bádání, ani podstatu Boha.

John Lennox, profesor matematiky na Oxfordské univerzitě – pro vzájemný vztah vědy a víry používá názorný příklad s dortem viz článek „Dort od Matydy, víra, věda a profesor z Oxfordu“, časopis „Milujte se!“ č. 36, str. 3 (on-line na www.milujte.se v on-line archivu všech dosud vydaných čísel časopisu)

Připravil Ondřej Kříčka ■

Pramen:

Frankenberger, Ernst. *Gottbekenntnisse grosser Naturforscher*. Leutesdorf; Johannes-Verlag, 1994.

Dotek Mistra

Svátosti a všechny liturgické obřady Církve jsou konkrétním způsobem, kterým se nás dotýká Bůh a my jeho.

Foto: Flickr, Simon Blackley (CC BY-ND 2.0)

Při jedné dražbě vyvolávač zvedl housle. Byly poškrábané a oprýskané. Struny jen tak visely. Vyvolávač si pomyslel, že s takovými starými houslemi není třeba zbytečně ztrácet čas, ale s úsměvem je ukázal.

„Dámy a pánové, kolik nabídnete? Začneme na ... stu eurech!“ „Sto pět!“ řekl nějaký hlas. Potom sto deset. „Sto patnáct!“ řekl další. Pak sto dvacet. „Sto dvacet eur poprvé; sto dvacet eur podruhé; sto dvacet eur...“

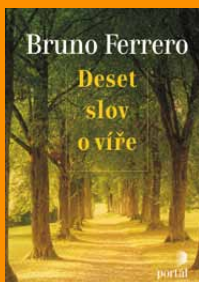
Deset dobrých důvodů pro to, být křesťaný (a katolíky)

– tak zní původní název knihy italského řeholního kněze salesiána Brunna Ferrery – v italské *Dieci buoni motivi per essere cristiani (e cattolici)*.

Knihu, která formou krátkých příběhů vysvětluje velmi poutavým a každému srozumitelným způsobem důležité skutečnosti víry, vydalo nakladatelství

Portál. Kniha je vhodná jako dárek prakticky pro kohokoliv.

Český název knihy je *Deset slov o víře*. Možnost objednávky na <http://obchod.portal.cz> (184 stran, 224 Kč).

Od zadní stěny místnosti přišel šedovlasý muž a uchopil smyčec.

Kapesníkem ze starých houslí setřel prach, napjal povolené struny, energicky je uchopil a zahrál melodií čistou a něžnou jako andělský zpěv.

Když hudba dozněla, vyvolávač se znovu ujal slova: „Kolik mi za tyto staré housle dáte?“ Zvedl je i se smyčcem.

„Tisíc euro? A kdo dá dva tisíce? Dva tisíce euro! A kdo říká tři tisíce? Tři tisíce poprvé, tři tisíce podruhé, tři tisíce potřetí! Prodáno!“ řekl vyvolávač.

Lidé tleskali, ale někteří se ptali: „Co změnilo hodnotu těch houslí?“

Někdo odpověděl: „Dotek Mistra.“

Jsme starými zaprášenými a poznamenanými nástroji. Jsme však schopni zahrát úžasné skladby. Stačí dotek Mistra.

Bruno Ferrero (titulky a perex redakce, z knihy „Deset slov o víře“, Portál, Praha, 2011 – možno objednat na <http://obchod.portal.cz>, 184 stran, 224 Kč) ■

Náš život může zaznít úžasnou harmonií – takovou, která bude znít časem i věčností. Stačí dotek Mistra.

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Má sedm svátostí nějakou vnitřní logiku, která by je navzájem spojovala?

Všechny svátosti jsou setkáním s Ježíšem Kristem, protože on sám je svátostí všech svátostí. Rozdělují se na:

- iniciační svátosti, které uvádějí do křesťanského života: křest, bířmování a eucharistie (když je křtěný dospělý člověk, přijímá tyto svátosti současně se křtem – pozn. redakce);
- dále na uzdravující svátosti: svátost smíření (pokání) a svátost nemocných;
- a nakonec svátosti společenství a poslání: svátost manželství a svátost kněžství (jimi přijímá pokřtěný osobní poslání a v nich je Bohem povolán ke službě; tyto dvě svátosti mají budovat Boží lid, tzn. jsou jakýmsi kanálem, jímž může proudit Boží láska do světa).

Srov. „*Youcat – Katechismus katolické církve pro mladé*“, Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2011.

Svátosti a liturgické obřady Církve: způsoby, kterými se nás dotýká Bůh...

Foto: Pexels, freestockpro.com (CC0)

Liturgie

Co to je? A k čemu?

Slovo „liturgie“ pochází z řečtiny („leiturgia“ s původním významem veřejné dílo, služba, dílo národa a pro národ). V křesťanské tradici znamená, že se Boží lid účastní „Božího díla“. Srdcem celé liturgické slavnosti je především svatá eucharistie (mše svatá). K ní se přidávají ostatní liturgie, například slavení ostatních svátostí, pobožnosti, požehnání, procesí či denní modlitba Církve.

Ve slavení křesťanských tajemství (svátostí) se setkáváme s Ježíšem Kristem v konkrétním čase. Pán je přítomen ve své Církvi až do skonání času. Nejintenzivněji se s ním tady na zemi setkáváme při bohoslužbě (liturgii). Proto se v řeholi svatého Benedikta dočteme: „Nic by nemělo mít přednost před bohoslužbou.“ (svatý Benedikt z Nursie, okolo 480–547, zakladatel západního mnišství)

*Tak jako člověk
nabírá vzduch
do plic, aby mohl
žít, stejně i Církev
dýchá a žije tím,
že slaví bohoslužbu.*

Proč Církev slaví bohoslužbu tak často?

Už starozákonní Izrael přerušoval „sedmkrát za den“ (Žl 119,164) práci, aby chválil Boha. Ježíš se účastnil bohoslužeb a modliteb svého národa; vedl své učedníky, jak se mají modlit, a shromáždil je ve večera-dle (při poslední večeři večer před svou smrtí – pozn. redakce) a u společného stolu se obětoval za všechny lidi. Církev, která vybízí k bohoslužbě, následuje jeho příkaz: „To čiňte na mou památku.“ (1 Kor 11,24b) ▶

Nejen pro zasmání, ale i k zamyšlení

Na jedné pražské faře zazvonil telefon. Pan farář ho zvedl: „Tady fara u svatého...“

„Dobrý den,“ ozvalo se z telefonu. „Jen jsem se chtěla zeptat, zda příští neděli bude při bohoslužbě opět zpívat Karel Gott?“

„Bohužel, Karel Gott již příští neděli zpívat nebude. Ale Pán Ježíš bude přesto přítomen...“

Proč liturgie zaujímá první místo v životě Církve i jednotlivého křesťana?

Liturgie je vrchol, k němuž směřuje činnost Církve, a zároveň zdroj, z něhož vyvěrá veškerá její síla (srov. II. vatikánský koncil, *Konstituce o posvátné liturgii, Sacrosanctum concilium* 10).

Za Ježíšem v době jeho veřejného působení houfně přicházeli lidé ze všech stran, protože vyhledávali jeho spásonosnou, uzdravující přítomnost. Také my ho dnes můžeme vyhledat, protože žije ve své Církvi. Svou jistou přítomnost nám zaručuje ve službě chudým (srov. Mt 25,42 a také Mt 25,35: „Neboť jsem měl hlad a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň a dali jste mi napít...“ – pozn. red.) a v Eucharistii (srov. Mt 26,26: „Vezměte a jezte. Toto je mé tělo.“). V ní mu přímo vbíháme do náručí. Pustíme-li ho k sobě, začne nás učit, bude nás živit, promění nás, uzdraví a sjednotí se s námi ve mši svaté.

Co prožíváme, když slavíme bohoslužbu?

Při slavení bohoslužby nás Boží láska přitahuje, uzdravuje a proměňuje. Všechny bohoslužby a svátosti Církve slouží k jedinému: abychom měli život a abychom jej měli v plnosti. Když slavíme bohoslužbu, setkáváme se s tím, který o sobě prohlásil: „Já jsem cesta, pravda a život.“ (Jan 14,6) Kdo se účastní bohoslužby a cítí se být opuštěný, Bůh mu nabídne útočiště, kdo má pocit, že je ztracený, nalézá tu Boha, který na něho čeká.

Co je nejhlubším zdrojem liturgie?

Nejhlubším zdrojem liturgie je Bůh sám, v něm se uskutečňuje věčná nebeská oslava lásky – radost Otce i Syna i Ducha Svatého. Protože Bůh je láska, chce nám dát účast na své radosti a zahrnout nás svým požehnáním. Naše pozemské boho-

Tak jako člověk nabírá vzduch do plic, aby mohl žít, stejně i Církev dýchá a žije tím, že slaví bohoslužbu. Bůh sám nám každodenně vdechuje nový život a obdarovává nás svým slovem a svátostmi. Můžeme užít ještě jiného obrazu: každá bohoslužba je jako dostaveníčko lásky, které nám Bůh zapsal do diáře. Ten, kdo už někdy pocítil Boží lásku, rád spěchá na toto setkání. Ten, kdo zrovna neprožívá žádné velké city, a přece jde, dokazuje Bohu svou věrnost.

Co je to liturgie?

Liturgie je oficiální bohoslužba Církve. Liturgie není nějaká akce, která si libuje v zajímavých nápadech a v dobré hudbě. Člověk liturgii nevytváří ani nevymýšlí. Liturgie je živá a vyrůstá z tisícileté víry. Bohoslužba je posvátná a vznešená událost. Rozechvívá člověka, když vytuší, že sám Bůh je skrytě přítomen v jejích posvátných znameních a v jejích drahocenných, často nesmírně starých modlitbách.

„Bez nedělní eucharistie nemůžeme žít. Což nevíš, že křesťan je tu pro eucharistii a eucharistie pro křesťana?“

Odpověď mučedníka sv. Saturnina († 305) při výslechu, když byl obžalován z toho, že se účastnil zakázaných nedělních shromáždění

„Jádro“

Mým prvním kněžským působištěm byla Bystřice nad Pernštejnem. Před Vánocemi jsem jel zpovídat do sousední farnosti – do Štěpánova. Pozval mě tam jáhen Ladislav, který pomáhal staříčkému, velmi vážně nemocnému panu faráři. Zpovídalo se před večerní mší svatou. Na všechny se ale nedostalo, tak jsem pokračoval ještě i během ní. A pak už byli všichni vyzpovídáni a já jsem se mohl ze zpovědnice účastnit mše svaté. Bylo to dost náročné. Pan farář měl tlusté brýle snad s dvaceti dioptriemi, a přesto téměř neviděl. Navíc špatně chodil. Když se přesunoval kolem oltáře, trvalo to nekonečně dlouho. Protože neviděl pod nohy, dělal takové pomalé hlemýždí krůčky. Co krůček, to ani ne deset centimetrů. Měl asi strach, aby o něco nezakopl. Lidé trpělivě čekali. Stejně tak, když občas s nosem téměř v misálu hledal začátek nové řádky. Pak následoval další nekonečný přesun od oltáře – směrem dolů po schůdkách dělal pan farář krůčky snad jen třicetimetrové... Po mši svaté jsem řekl jáhnovi Ladislavovi: „Tady u vás mají lidé opravdu

Mše svatá má nekonečnou hodnotu. Je zpřítomněním oběti Pána Ježíše za celý svět.

Foto: Flickr, World Youth Day Krakow 2016 (CC BY-NC-ND 2.0), Fabio Beretta

pevné nervy – že ještě chodí na mši svatou!“ Odpověděl mi: „Spíš pevnou víru.“ A dodal něco jako: „Kdyby sem do kostela někdo náhodou přišel, tak při takové mši svaté víru asi nezíská. Ale ti, co sem chodí, ti mají opravdu pevnou víru, že každá mše svatá je zpřítomnění oběti Pána Ježíše za celý svět. A že má nekonečnou hodnotu. Kdyby se nedokázali soustředit jen

na toto ‚jádro‘, a hledali nějaké ozdobné ‚slupky‘, nenajdou nic, protože u nás už tu nic jiného než to jádro opravdu není...“

Na tu mši svatou ve Štěpánově a na jeho odpověď si ještě po letech občas vzpomenu. Slavení mše svaté si právem zaslouží i vnější krásu. Ale jádro je jinde.

P. Pavel Zahradníček ■

služby by měly být slavnostmi plnými krásy a moci:

- Měly by být oslavou Otce, který nás stvořil – proto zde hrají významnou roli dary země: chléb, víno, olej a světlo, vůně kadidla, božská hudba a nádherné barvy.
- Měly by být oslavou Syna, který nás vykoupil – proto jásáme nad svým osvobozením, zhluboka se nadechujeme při naslouchání slovu a posilujeme se požíváním eucharistických darů.
- Měly by být oslavou Ducha Svatého, který v nás žije – odtud hojné bohatství útěchy, poznání, odvahy, síly a požehnání, které tryská ze svatých shromáždění. ▷

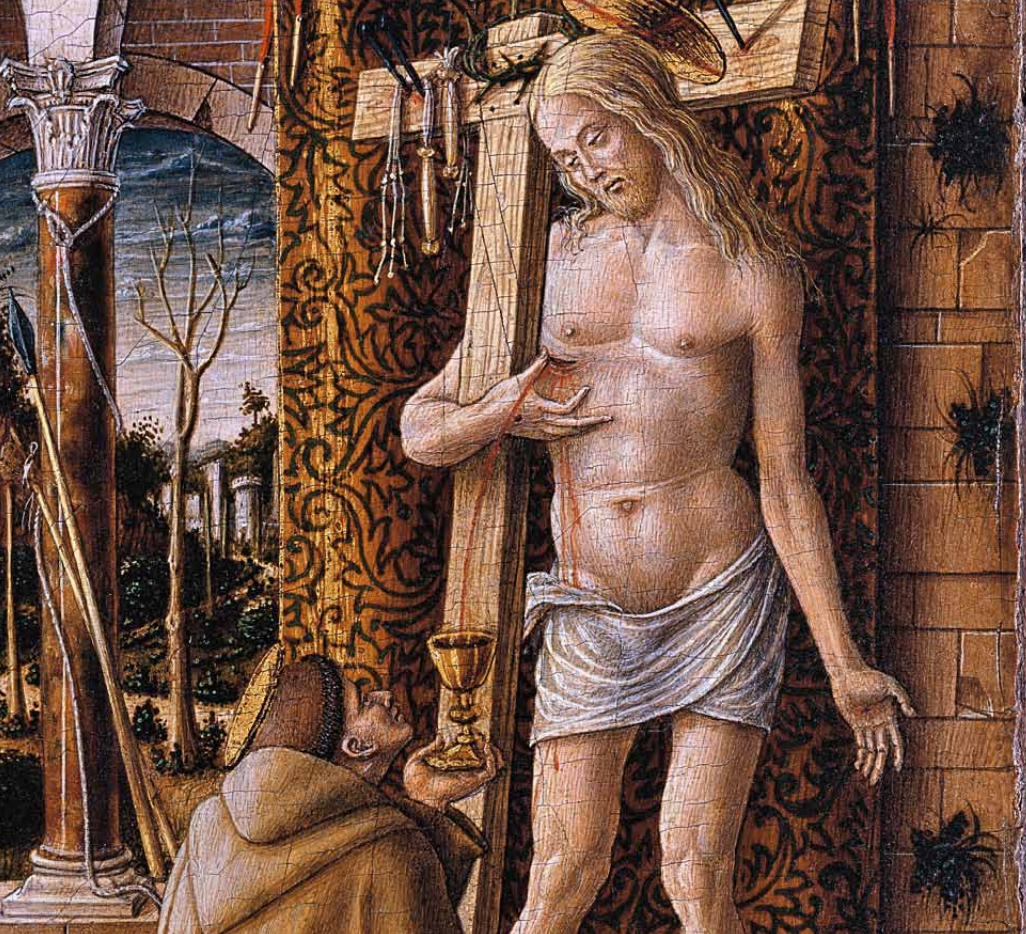
Ten, kdo už někdy pocítil Boží lásku, rád spěchá na toto setkání.

Foto: Flickr, Stewart Black (CC BY 2.0)

Ten, kdo zrovna neprožívá žádné velké city, a přece jde, dokazuje Bohu svou věrnost.

Každá bohoslužba je jako dostaveníčko lásky, které nám Bůh zapsal do diáře.

Carlo Crivelli: Svatý František shromažďuje Krev Kristovu (1490–1500), detail

Foto: Wikimedia Commons

Liturgie je živá a vyrůstá z tisícileté víry.

ným dílem anděla smrti. Nyní to byl sám Beránek Boží, jehož krev zachrání lidstvo ze smrti. Ježíšova smrt a zmrtvýchvstání jsou totiž znamením, že po smrti člověk získává nový život (věčný život). Ježíš sám přirovnává svou smrt a vzkříšení k vysvobození izraelského národa z egyptského otroctví. Spásný účinek Ježíšovy smrti a zmrtvýchvstání se proto označuje jako „velikonoční tajemství“. Ve srovnání s krví beránka, která zachránila Izraelity před smrtí při vyjití z Egypta (Ex 12), je tím skutečným Beránkem Ježíš sám, protože vysvobodil lidstvo z osidel smrti a hříchu.

Kolik je svátostí a jak se jmenují?

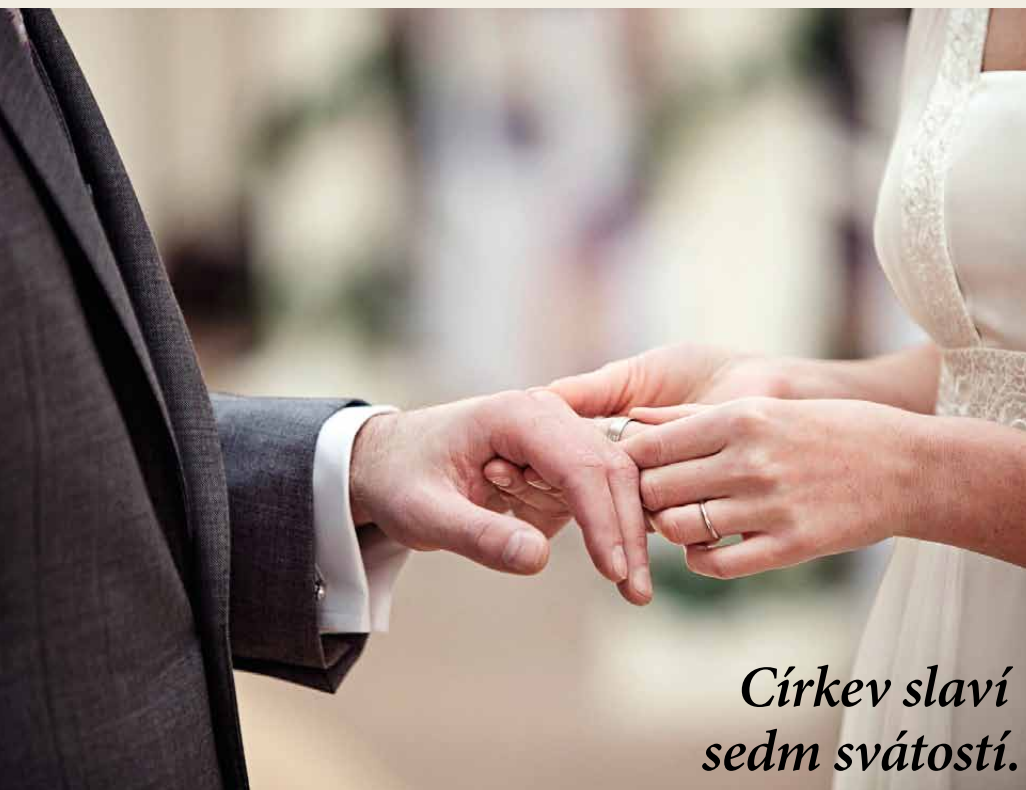
Církev slaví sedm svátostí (to slovo „slaví“ je zde velmi důležité; běžně říkáme, že „slavíme mši svatou“, ale i liturgii udělování ostatních svátostí slavíme – pozn. redakce): křest, biřmování, eucharistii, svátost smíření, svátost nemocných, svátost kněžství a svátost manželství.

K čemu potřebuje svátosti?

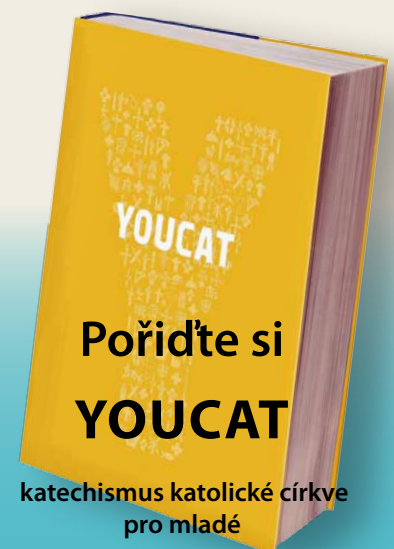
Svátostmi získáváme milost, kterou potřebujeme, abychom byli ospravedlnění a proměnění a abychom se skrze Ježíše stali těmi, kteří jsou jako Ježíš: Božími dětmi ve svobodě a slávě.

Podle „YOUCAT – Katechismu katolické církve pro mladé“ (redakčně upraveno) ■

Foto: Flickr, jehhlope14 (CC BY 2.0)

*Církev slaví
sedm svátostí.*

katechismus katolické církve
pro mladé

Možnost objednávek
na www.ikarmel.cz
Cena 295 Kč (brož. 200 Kč)

Foto: RVA

Jako na houpačce:

Foto: Flickr, sk8geek (CC BY-SA 2.0)

Když Církev slaví mši svatou (viz předcházející článek o liturgii), jde vždy o dvojí. O co?

O co jde při každé mši svaté a vlastně také při slavení každé jiné liturgie Církve? Ještě když jsem se připravoval na to, že budu knězem a studoval jsem teologickou fakultu, jeden náš profesor liturgiky nás jednou upozornil na zajímavou věc. Zeptal se: „Jestlipak víte, kdy se ve mši svaté říká, o co při ní jde?“ Věděli byste to vy? Je to tam vyjádřeno krátkou větičkou pouhými deseti slovy...

Když se na začátku bohoslužby oběti (mše svatá má dvě hlavní části: bohoslužbu slova a pak bohoslužbu oběti) přinesou k oltáři obětní dary – tj. chléb a víno –, kněz se nad nimi modlí a pak říká nahlas: „Modleme se, aby Bůh přijal oběť své Církve.“ Na to mu všichni lidé odpovídají: „**Ať ji přijme ke své slávě a k spáse světa.**“

A to je těch deset slov, která vystihují to dvojí důležité, o co jde nejen při mši svaté, ale při každé liturgii Církve:

- oslava Boha – to je jakoby směr od nás k Bohu; odborně se mu říká latreutický směr v liturgii (z řeckého *latreia* což znamená „klanění“, tj. úcta příslušející jedině trojjedinému Bohu), tento směr bychom také mohli naznačit šipkou vzhůru, od nás k Bohu;
- spása a posvěcení člověka – to je jakoby směr od Boha k nám; odborně se mu říká soterický směr v liturgii (z řeckého *sótéria*, což znamená „spása“, tj. záchrana člověka a celého světa), tento směr bychom mohli naznačit šipkou dolů, od Boha k nám.

Obojí je při liturgii provázané. Dětem jsem to nedávno vysvětloval s pomocí houpačky. Takové, co bývá na dětských hřištích: jedno sedátko jde nahoru a současně druhé jde dolů. A oba pohyby jsou provázané tak, že jeden bez druhého není možný: to jen malé tříleté dítě si může

latreutický

a

soterický

směr

myslet, že se posadí na jednu sedačku, bude sedět jako pecka a bude se to houpat...

Tak je provázaná naše oslava Boha a naše spása, záchrana, štěstí... Nejen při liturgii, ale v celém našem životě. Velká část problémů má svůj kořen v tom, že zapomínáme, jak jsou naše oslava Boha a naše spása (záchrana) neoddělitelně propojené.

Stojí za to, se někdy znovu a hlouběji zamyslet nad slovy, která říkáme při každé mši svaté: „... ať ji přijme ke své slávě a k spáse světa.“

P. Pavel Zahradníček ■

Velká část našich problémů má svůj kořen v tom, že zapomínáme, jak jsou naše oslava Boha a naše spása (záchrana) neoddělitelně propojené.

Vždy existuje nějaké „Boží řešení“!

Je považován za patrona nespravedlivě stíhaných a vězněných, také politických vězňů. Sám zemřel ve vězení. Několikrát v životě zažil situace, ve kterých by dnes mnoho lidí řeklo: „Tak to je konečná...!“ a všechno by vzdali. Dolehlo toho na něj hodně: smrt manželky a jediného syna – dědice –, politická rozhodnutí, která se později ukázala jako krajně nebezpečná, uvěznění... Nic z toho ho nezlomilo. V každé i sebetěžší situaci dokázal vidět určitou šanci k něčemu dobrému. Věděl, že každá situace má nějaké „dobré Boží řešení“. Bůh má řešení pro každou situaci. Dokonce ani smrt nebral jako prohru a neštěstí...

Nejstarší svědectví: „Vita fratris Hroznatae“

Hroznata pocházel ze slavného a vlivného šlechtického rodu. O životě tohoto významného Čecha se nejvíce dovídáme z legendy *Život bratra Hroznaty (Vita fratris Hroznatae)*, sepsané čtyřicet let po jeho smrti. Můžeme tedy předpokládat, že autor legendy byl o Hroznatově životě poměrně dobře informován.

V souvislosti s jeho narozením a mládím zmiňuje legenda tři velmi mimořádné události (narodil se někdy kolem roku 1170 nebo o něco dříve – pozn. red.).

Mrtvě narozené dítě

Hroznatovo narození proběhlo velmi dramaticky. Narodil se totiž předčasně – a mrtvý. Jeho vydešená matka prý nechtěla mrtvě narozené dítě ani vidět. Svědectví o této události se zachovalo z autentických vzpomínek Hroznatovy starší sestry Vojslavy – jak zdůrazňuje hned v úvodu vyprávění autor legendy *Život bratra Hroznaty*: „Jak paní Vojslava... ještě za živa vyprávěla a jiní hodnověrní lidé dosvědčili, slyšeli jsme následující věci, jež zde pravdomluvně přinášíme...“

Zasvěcení Panně Marii

Až na naléhání porodní báby ho matka vzala do rukou. Přitom se modlila a prosila: „Pane Ježíši Kriste, ... dej, prosím, život tomuto mrtvému nemluvněti ke cti slavné Panny, tvé Matky, které chlapce obětují, a ke chvále tvé vznešenosti, jenž jsi požehnaný na věky.“ Po těchto slovech mrtvé dítě zázračně ožilo.

Můžeme říci, že Hroznata byl již při narození obětován Panně Marii – a už od počátku byl pod zvláštní Boží ochranou.

Pod koly vozu

Brzy se stala druhá mimořádná událost, která ukázala, že Hroznata je pod zvláštní ochranou nebes: Matka jela se starší dcerkou Vojslavou a synkem Hroznatou ve voze. Nechala Vojslavu podržet malého bratříčka. Dívce však chlapec vypadl

Foto: Pixabay, nuno_jopez (CC0)

Foto: Kanonie premonstrátů Teplá

Hroznatovo narození (soubor litografií z poloviny 19. století podle barokních maleb klášterního malíře Lukáše Wolfa)

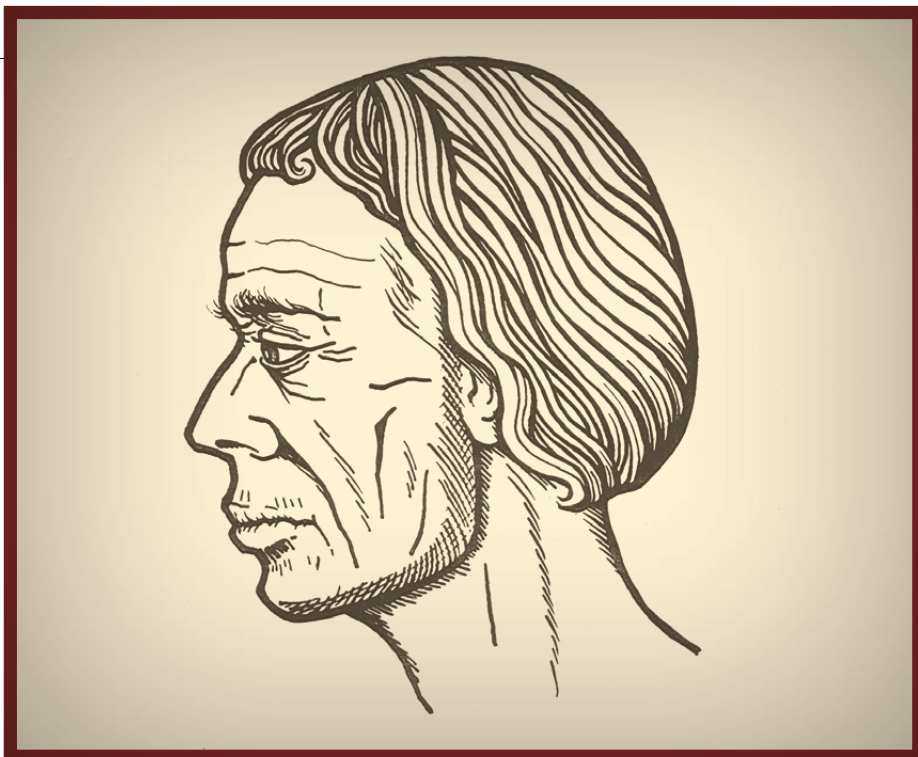

Foto: Kanonie premonstrátů Teplá

Rekonstrukce podoby bl. Hroznaty od Jiřího Wintera a prof. Emanuela Vlčka, předního českého paleoantropologa, který mimo jiné zkoumal i kosterní pozůstatky mnoha Přemyslovců

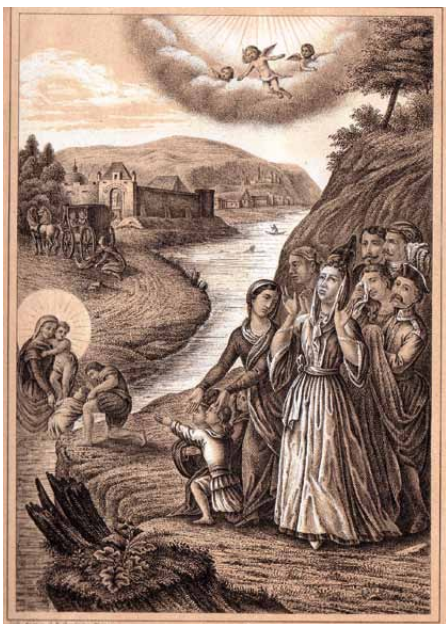

Foto: Kanonie premonstrátů Teplá

Události z Hroznatova dětství (pád z vozu, tonutí ve Visle)

z vozu na zem. Kronikář však dodává: „Z rozkazu Božího“ se chlapci pod koly rychlého vozu nic nestalo.

V Krakově u sestry – zázrak a rozhodnutí

Když bylo Hroznatovi asi deset let, jeho otec Sezema zemřel v bitvě u Loděnice (na Berounsku) 23. ledna 1179. Chlapec byl svěřen do výchovy své sestry Vojslavy, která se provdala do Krakova za tamějšího kastelána. Tam nadějný mladík získal zřejmě nejen výchovu, ale i základy vzdělání – katedrální škola tu existovala už od vzniku biskupství v roce 1000.

Jeho nejstarší životopisec dosvědčuje, že už v dětství ho Bůh třikrát zachránil.

A právě k Hroznatově pobytu v Krakově se váže třetí mimořádná událost z jeho dětství, která svědčí o zvláštní Boží pomoci. Když si jednou hrál se svými vrstevníky na břehu řeky Visly, byl stažen vlnou pod vodu, kde zůstal již jakoby mrtev od třetí hodiny denní až do soumraku. Až teprve večer jakýsi dobrý plavec vytáhl Hroznatu z vody. A chlapec zůstal naživu. Spis *Život bratra Hroznaty* k tomu dodává: „... rozhodl se v duši sloužit blažené Panně, své osvoboditelce, což později zbožně splnil, když se jí odevzdal s veškerým majetkem.“

Mladý strážce západní hranice

V druhé polovině osmdesátých let 12. století se Hroznata vrátil z pobytu u sestry v Krakově do Čech. Byl už dospělý. Ujal

se rozsáhlého rodového majetku, který se rozkládal především na Litoměřicku a v západních Čechách. Na Tepelsku připadl mladému pánovi důležitý úkol ochrany západní hranice českého státu. Chebsko tehdy nebylo součástí naší země – patřilo císařskému rodu Štaufů. Hroznatově družině bylo svěřeno strategicky významné místo – ochrana zemské brány. Kromě této branné služby se úspěšně věnoval kolonizaci pohraničních hvozdů – osidloval dosud pustou krajinu novým obyvatelstvem, které ji zúrodněovalo, zakládal vesnice – svědčí o tom i typicky česká jména obcí.

Krátké rodinné štěstí

Záznamy zmiňují, že se Hroznata oženil. Vzal si manželku ze vznešeného rodu. Prožívali spolu pokojné časy. Teprve po několika letech se jim narodil vytoužený syn – budoucí dědic. Legenda dodává: „Ale jinak určil Kristus, který sám chtěl být Hroznatovým dědicem.“ Hroznatovo rodinné štěstí nemělo dlouhé trvání. Dítě zemřelo a brzy po něm i jeho matka. Hroznata zůstal sám. A zřejmě právě tato skutečnost vedla k zásadnímu obratu v jeho životě a k úmyslu vydat ▶

Předtím než se vydal na křížovou výpravu, sepsal testament – jde o první dochovanou listinu, kterou vydal nějaký český velmož.

se na křížovou výpravu. Tomuto rozhodnutí předcházelo rozjímání o nestálosti světa a krátkosti lidského života. Přijal kříž a učinil slib čistoty.

Křížákem

Avšak ze slibu účastnit se křížáckého tažení byl Hroznata spolu s dalšími českými velmoži po smrti českého knížete Bedřicha dispensován („dispens“ znamená zproštění nějaké povinnosti a uděluje ho příslušná církevní autorita, v tomto případě papež – pozn. red.) s tím, že mu bylo uloženo, aby na svém panství založil klášter. To naplnil fundací (tj. založením) premonstrátského kláštera v Teplé.

Podruhé se stal křížákem poté, co se s dalšími českými velmoži odklonil od Přemysla Otakara I. a přidal se

na stranu knížete a zároveň pražského biskupa Jindřicha Břetislava. V jeho službách znovu přijal kříž, a to v prosinci 1195. Sepsal testament (závěť), který je v českém kontextu ojedinělý, protože jde o první dochovanou listinu, kterou vydal nějaký český velmož. Před odchodem na křížovou výpravu odkázal majetek tepelskému klášteru, služebníkům a příbuzným.

Předčasný návrat

Na jaře 1197 vyrazil s družinou do jižní Itálie na shromaždiště křížáckých vojsk v Apulii. Český kníže biskup Jindřich Břetislav se výpravy ale neúčastnil – byl nemocen. V Apulii zřejmě zastihla Hroznata zpráva o panovníkově úmrtí. Představa politické nestability, nebezpečí ve vlastní zemi a na spravované državě, které

za nejisté situace po smrti vladaře skutečně hrozily, mohla být pro Hroznata důvodem k předčasnému návratu. Zrušit slib účasti v křížové výpravě mohl pouze papež a také on mohl schválit, jakým jiným způsobem má být závazek nahrazen.

Již z pohledu na časovou následnost jednotlivých událostí je zřejmé, že založení obou premonstrátských klášterů – mužského v Teplé (1193) a ženského v Chotěšově (1200) – souvisí s tímto papežským dispensem (promínutím slibu). Zajímavá je pravděpodobná politická motivace druhého rozhodnutí vrátit se domů – ukazuje skutečně křesťanského rytíře. Po návratu se mohl jako stoupenec biskupa Jindřicha Břetislava zapojit do odboje šlechticů proti králi Přemyslu Otakarovi I. On ale žádal o smír a ode-

Rytířství

Hroznata byl rytíř a na rytíře byly kladeny určité požadavky ohledně jeho jednání a vystupování. Rytíř byl šlechtic, měl tedy být šlechtný, byl svobodný a svobodně se nejen dával do služeb svému lennímu pánovi, ale také za toto své svobodné rozhodnutí nesl následky podle toho, zda jeho lenní pán vítězil, či prohrával. Přijetí do rytířského stavu bylo čistě světskou záležitostí, ale nejpozději od 10. století se ve sbírkách liturgických textů objevují žehnací formuláře jako *benedictio vexilli bellici* nebo *benedictio ensis*, tedy požehnání válečného praporce či meče pro rytíře vydávajícího se v boj s nevěřícími. Tyto starobylé formuláře jsou starší než křížové výpravy a musely být hojně používány, jak svědčí jejich uvádění v liturgických knihách, kde k nim časem přibýlo i *benedictio novi militis*, požehnání nového rytíře.

Modlitba se obrací na Boha, *qui militem ordinem ad populi protectionem institui voluisti*, který chtěl rytířský řád ustanovit k ochraně lidu, a prosí jej, aby nového bojovníka *ad fidei et iustitiae defensionem*, tedy k obraně víry a spravedlnosti, podpíral svou milostí. Na tento formulář všeobecného charakteru navazuje ve starých rukopisech jiný, speciální, vztahující se ke Svaté zemi. Poutníkům vydávajícím se ve stále větším počtu do Jeruzaléma se předávala poutnická hůl a brašna. Na tyto pokojné cesty navázaly křížové výpravy. O rytířích, kteří se na ně vydali s úmyslem bránit svatá místa a ochraňovat poutníky, se říkalo, že „vzali na sebe kříž“. Skutečně přijímali z rukou biskupa nebo kněze kříž, což bylo provázeno zvláštní žehnací modlitbou. Objevil se proto speciální, tomu odpovídající formulář *de benedictione et*

Foto: Flickr, flamesworddragon (CC BY-NC 2.0)

impositione crucis proficiscentibus in subsidium et defensionem fidei christianae seu recuperationem Terrae Sanctae, požehnání a předání kříže účastníkům obrany křesťanské víry nebo znovuzískání Svaté země. Celebrant požehnal kříž a potom jej podle rubrik vložil na rytíře se slovy „*Accipe signum crucis, in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, in figuram crucis, passionis et mortis Christi*“ – Přijmi znamení kříže, ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého, na památku kříže, utrpení a smrti Krista, ve smyslu: zpřítomňuj sám na sobě Kristův kříž.

Připravil P. PhDr. Jindřich Zdík Charouz, OPræm., Th.D. (srov. „*Pierre de Puinet. Das römische Pontifikale. Geschichte und Kommentar.*“ Bd. II, Klosterneuburg, 1933, s. 205–208) ■

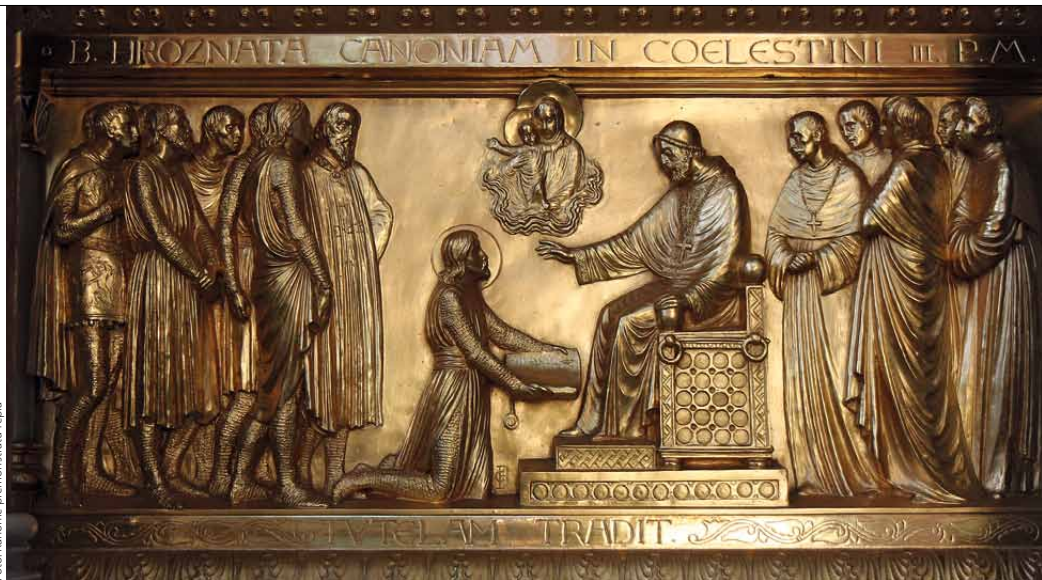
šel do ústraní kláštera (o tom všem níže – pozn. red.).

Budování tepelského kláštera

Po návratu do vlasti se Hroznata osobně podílel na budování tepelského kláštera. Již zmíněný životopis uvádí: „... vstal od modlitby, chopil se motyky, vykopal zemi a několik košů hlíny ze základů jako první na svých ramenou vynesl.“ Stavba trvala podle tehdejších stavebních možností třicet až čtyřicet let. K dokončení a posvěcení klášterního chrámu Zvěstování Páně došlo až po Hroznatově smrti. Ve své době byla stavba takových rozměrů výmluvným svědectvím o společenském postavení a bohatství fundátora.

Přijímá premonstrátské roucho z rukou papeže

Blahoslavený Hroznata opakovaně jednal s papeži. Od Celestýna III. (1191–1198) si kromě jiného vyprosil tři důležité listiny. Nejvýznamnější je první, v níž papež přijímá klášter Teplá pod svou zvláštní ochranu. A velký papež Inocenc III.

Hroznata prosí papeže Celestina III. o vyvázání ze slibu (detail relikvíře, reliéf)

(1198–1216) jej přijal osobně mezi premonstráty. Bylo naprosto neobvyklé, aby českého velmože oblékal do řádového roucha sám papež, ale Hroznata měl už z dřívějších let k apoštolskému stolci blízko... Jeho družina byla tímto krokem svého pána v Římě zaskočena. „Volali jedním hlasem, hořekujíce: Proč nás opouštíš, otče?“

Riskantní setkání s králem

Ještě bylo důležité, jak se k tomuto nečekanému kroku svého významného velmože postaví král Přemysl Otakar I. – staronový český panovník. Hroznata si uvědomuje choulostivost a nebezpečnost situace, protože krále vlastně staví už před hotovou věc. Nic nepodcení, ví, že se jedná o riskantní záležitost – král jistě >

Areál kláštera v Teplé s kostelem Zvěstování Páně během festivalu PilsAlive

Foto: archiv DCM Plzeň

„Nejen suverénně řídil a spravoval svůj majetek i osudy svých podřízených, ale také sám se uměl danému řádu a právu podřizovat.“

*(P. PhDr. Jindřich Zdík
Charouz, OPraem., Th.D., historik)*

Foto: archiv DCM Píseň

V tepelském klášteře se konají také akce pro mládež (Modrý sál barokního konventu)

nezapomněl, jak se před pár lety právě čeští velmoži – a mezi nimi i Hroznata – od něj odklonili a jak kvůli tomu tehdy přišel o vládu nad českou zemí.

Novopečený řeholník proto bere s sebou své přátele z okruhu velmožů. Před králem poklekne a žádá královskou

milost: „... aby, co Božím vnuknutím slíbil a vykonal pod záštitou apoštolského stolce, královská moc schválila a svými privilegii potvrdila.“ Prosbu podpořili i jeho přátelé. A král jejich prosbám vyhověl.

O tom, jak byl výsledek tohoto riskantního podniku předem nejistý, svědčí

Foto: Kanonie premonstrátů Teplá

Středověký sarkofág, ve kterém byly Hroznatovy ostatky uloženy do roku 1898

Byl pohřben na čestném místě před hlavním oltářem v klášterním kostele v Teplé – v tom klášteře, který založil a vybudoval.

drobná poznámka ve zmíněném životopisu: Hroznata svým přátelům velice děkoval a pak nasedl na koně. Maličko popojel, vztáhl ruce k nebi a chválil Spasitelovu milost...

Fundátor a probošt

A pak následovaly roky běžného klášterního života: modlitba, liturgie, práce, naslouchání tiché Boží blízkosti. V klášteře měl zvláštní postavení – byl zakladatel – fundátor a plnil funkci probošta (dnes se této funkci říká provisor) – měl na starosti majetek kláštera. Byl tedy hned druhý po opatovi, ale ve skutečnosti to byl spíš Hroznata, kdo klášter řídil. Staral se i o majetky kláštera v Chotěšově. Tam se uchýlily dvě z jeho sester – Judita a ovdovělá sestra Vojslava, manželka krakovského kastelána, která jako vdova žila se sestrami v podobně jedinečném postavení, jaké měl Hroznata v tepelském klášteře. Zvlášť v prvních letech po založení obou klášterů bylo dobré, že byly vedeny zkušenou rukou původního majitele panství. Za tím, že se činnost obou klášterů zdárně rozběhla, je možno tušit právě významný Hroznatův vliv.

Uvěznění

Okolnosti Hroznatovy smrti jsou známé jen z části. Správa majetku, a zvlášť církevního, bývá spojena i s různými napětími a emocemi, a tak není divu, že Hroznata měl i své nepřátele. Dne 4. května 1217 přijal v Chotěšově po vážné nemoci a v předtuše blízké smrti svátosti. Krátce nato byl při vizitaci klášterního majetku v Hroznětíně zajat nepřáteli. Životopisec píše: „Ale někteří jeho protivníci z kraje chebského, kteří ho nenáviděli proto, že proti jejich útokům mužně bránil statky svých klášterů, jak se dozvěděli, kde je, zajali ho a odvezli do Německa (tedy na současné území Chebska), kde ho uvrhli do vězení a mučili hladem, žízní, zimou a různým sužováním, aby na něm vymámili peníze.“ Věznitelé žádali po klášteře vysoké výkupné.

Chtěl zemřít pro Krista – svého Krále

Autor *Života bratra Hroznaty* píše: „... zapřisáhl opata a bratry a přikázal, aby na záchranu jeho života nedávali ani denár, dokonce toužil umřít a být s Kristem. Proto prosil, aby jeho mučednictví nebránili, a tak šel zasloužilý rytíř umřít za svého Krále...“ Opat a bratři ale přece jen sehnali velkou částku peněz a byli připraveni zaplatit výkupné

Bože, náš Stvořiteli, Ty jsi nám dal svého Syna Ježíše Krista, aby nás naučil, jak Tě máme poznávat a milovat. Ty jsi dával svého Svatého Ducha blahoslavenému Hroznatovi, aby pochopil a zcela přijal Evangelium a tak následoval chudého a trpělivého Krista v radostné službě bližním ve tvé Církvi. On, posilován tvou milostí, zůstal Ti věrný v těžkostech života a oslavil tě mučednickou smrtí pro spravedlnost.

Popřej nám, ať se můžeme podílet na jeho slávě, kterou má v nebi u Tebe a vyslyš naši snažnou prosbu, aby se společenství věřících na zemi brzo mohlo radovat z jeho svatořečení.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému, jako byla na počátku i nyní i na věky věků. Amen.

Maria, matko Spasitele a Královno všech svatých, vypros nám nové kněze, řeholníky a křesťanské rodiny.

Blahoslavený Hroznato, oroduj za nás!

Relikviář s ostatky bl. Hroznaty z roku 1898 od Georga Busche

Foto: Kanonie premonstrátů Teplá

9. ledna 1997 prohlásil Jan Pavel II. blahoslaveného Hroznata za patrona nově vzniklé plzeňské diecéze.

– ale to už přišlo pozdě. Hroznata mezitím zemřel ve vězení hladem, zřejmě 14. července 1217.

Zemřel, ale přesto žije...

O Hroznatově smrti se v klášteře v Teplé dověděli zvláštním způsobem. Když nepřátelé zajali Hroznata, uvěznil i jeho sluhu. Každý byl v jiné věži hradu – sluha ve válcovité, Hroznata v hranolové. Tu noc, kdy Hroznata zemřel, zjevil se svému služebníkovi. Tomu na pánův pokyn spadla pouta – podobně jak to popisují Skutky apoštolů v případě svatého Petra, když

byl v noci před svou popravou zachráněn andělem (Sk 12,7). Služebník pak bez újmy na zdraví seskočil z vysoké věže a oznámil na tepelském klášteře, co se stalo.

Bratři pak rozhodli koupit aspoň mrtvé zakladatelovo tělo a paradoxně „tak dali za jeho tělo nesmírné množství peněz, takže ten, který nechtěl být za živa vykoupen, byl vykoupen mrtvý“.

Patron plzeňské diecéze

Hroznata byl pohřben na čestném místě před hlavním oltářem v klášterním kostele v Teplé – v tom klášteře, který zalo-

žil a vybudoval. Dnes jsou jeho ostatky uloženy v boční kapli. Papež Lev XIII. prohlásil 14. září 1897 Hroznata za blahoslaveného. A 9. ledna 1997 Jan Pavel II. prohlásil bl. Hroznata za patrona nově vzniklé plzeňské diecéze. V současné době sbírá tepelská kanonie premonstrátů doklady o vyslyšení proseb na Hroznatovu přímluvu pro jeho případné svatořečení. Na počátku roku 2004 zahájil biskup František Radkovský kanonizační proces.

P. Marek Dunda ■

Pramen:

Kubín, Petr. *Blahoslavený Hroznata. Kritický životopis*. Vyšehrad; Praha, 2000.

Chtěli jsme někoho, kdo tu ovlivnil život

Jak a hlavně proč se stal blahoslavený Hroznata patronem nově založené plzeňské diecéze?

Na to jsme se zeptali Mons. Františka Radkovského, který byl v letech 1993 až 2016 jejím prvním biskupem.

První plzeňský biskup Mons. František Radkovský

Otče Františku, jak došlo k tomu, že byl za patrona v roce 1993 nově založené plzeňské diecéze vybrán blahoslavený Hroznata?

Když se měl vybírat patron naší nové plzeňské diecéze, chtěli jsme vybrat někoho, kdo na území diecéze působil a ovlivnil její život. V úvahu přicházel sv. Jan Nepomucký, který zabránil tomu, aby diecéze vznikla před šesti sty lety proti vůli Církve (král Václav IV. chtěl změnit pražskou arcidiecézi, a tak oslabit vliv arcibiskupa Jana z Jenštejna – pozn. red.), jeho rodné město Nepomuk však v naší diecézi neleží.

Proto nám jako nejvhodnější připadl blahoslavený Hroznata, protože jeho činy a jeho dědictví během historie značně ovlivnily život na území diecéze. Hroznatův otec Sezema byl v době jeho dětství vysoce postaveným správním úředníkem v Plzni (dnešní Starý Plzenec), jejich rod vlastnil velký majetek v západních Čechách, který Hroznata věnoval dvěma klášterům, které založil: Teplé a Chotěšovu. Z obou klášterů se během staletí spravovalo mnoho farností v naší dnešní diecézi a postavilo mnoho kostelů a far. Dokonce bylo založeno i město Mariánské Lázně. Teplští premonstráti vedli v 19. století gymnázium v Plzni a mnozí působili jako významní vlastenci a buditelé. Nejznámější z nich jsou P. Vojtěch Sedláček a P. František Smetana, jehož bratrance byl Bedřich Smetana, který na tomto gymnáziu rovněž studoval. Chotěšovský klášter premonstrátek byl zrušen Josefem II., zatímco tepelský klášter žil a působil nepřetržitě po staletí až do pověstné noci z 13. na 14. února 1950, kdy byly u nás zlikvidovány všechny mužské kláštery, tedy i Teplá. Obnovit svůj

život v klášteře mohli premonstráti až v roce 1990. V té době byl tepelský klášter jediným opatským klášterem v diecézi. Po vzniku trapistického opatství v Novém Dvoře (na historickém majetku tepelského kláštera) jsou to jediné dva opatské kláštery v diecézi. Takové kláštery ovšem patří k opěrným bodům diecéze. I to zavázalo jako důvod, aby se blahoslavený Hroznata, jehož ostatky se v roce 1993 vrátily zpět do tepelského kláštera, stal patronem diecéze. Je ovšem třeba dodat, že úcta k blahoslavenému Hroznatovi byla v západních Čechách tradiční a rozšířená a to byl velmi důležitý argument pro toto rozhodnutí.

Toto naše rozhodnutí však nestačilo. Vzhledem k tomu, že blahoslavený (na rozdíl od svatého) může být patronem diecéze pouze s papežským schválením, požádal jsem papeže sv. Jana Pavla II. o toto schválení. Bylo nám uděleno dne 9. ledna 1997.

Tepelský klášter se pro diecézi stal místem každoročních diecézních poutí, kde u hrobu svého patrona prosíme o jeho přímluvu u Boha. V roce 2004 jsme zahájili proces svatořečení blahoslaveného Hroznaty, který dodnes probíhá.

Čím tebe osobně tento světec zaujal?

Já jsem se s ním blíže seznámil, když jsem v roce 1970 nastoupil jako novokněz na své první místo v Mariánských Lázních a mým farářem byl tepelský převor a pozdější opat P. Heřman Josef Týl, O.Praem., který prožil mnoho let v nacistických koncentračních táborech i komunistických vězeních, a přitom nezatrpkl a zůstal člověkem s širokým milujícím srdcem. Ten mě svým vyprávěním a životním svědectvím s bl. Hroznatou blíže seznámil. Rovněž působily časté návštěvy Teplé, kde ve farním kostele byl uchovávan relikvář bl. Hroznaty (klášter byl kromě knihovny a kostela nepřístupný) a kolem působili kněží, kteří měli k Hroznatovi hlubokou a živou úctu a vzbuzovali ji i ve věřících. Tím se pro mě stal blahoslavený Hroznata i přes vzdálenost osmi staletí konkrétní živou osobností. Přiznám se, že i to byl

Blahoslavený (na rozdíl od svatého) může být patronem diecéze pouze s papežským schválením. Jan Pavel II. ho 9. ledna 1997 udělil.

Socha bl. Hroznaty nad portálem klášterního kostela Zvěstování Páně od Karla Wilferta

Hroznata se pro mě stal i přes vzdálenost osmi staletí konkrétní živou osobností.

pro mne impuls k pozdějšímu rozhodnutí zvolit blahoslaveného Hroznata za patrona diecéze.

V čem může být inspirací pro dnešní dobu?

Těch podnětů je víc. Především jeho **velkorysost**, se kterou svůj velký majetek daroval oběma nově založeným klášterům. Uvědomme si, že to v jeho době byla nejen centra šíření víry a života z víry (tolik potřebná stejně tenkrát jako dnes), ale také vzdělanosti a kultury, kdy se lidé od řeholníků učili hospodařit, a tím se kláštery zasloužily o zlepšování jejich životních podmínek.

Dále to byla **věrnost slibu**, který dal. Slib účasti na křížové výpravě byl velice

Areál kláštera v Teplé je cílem diecézních poutí

Foto: Zx archiv DCM Plzeň

závažný (byl to vlastně slib nasazení vlastního života – proto se nám zachovala jeho závěť sepsaná před křížovou výpravou) a v případě, že ho nebylo možné splnit, musel být nahrazen jiným závažným činem. Tím bylo založení obou klášterů.

A konečně **jeho chování**, když byl zajat loupeživými rytíři, kteří žádali za něho výkupné, a šlo mu o život. Vzhledem k bohatství, které věnoval klášteru, měl právo požadovat, aby řeholní bratři za něho výkupné zaplatili. On však nechtěl, aby bratři za něho platili. Domnívám se, že to určitě nebylo z šetrnosti, ale ze **spravedlnosti**, protože nepovažoval za spravedlivé s násilníky vůbec vyjednat. Z příběhů mnohých rukojmí dnešní doby víme, že se za ně platí často velké

výkupné, o kterém se však moc nemluví. Jde totiž o dramatické rozhodování, čemu dát přednost. Zda zachránit člověka, nebo vysokým výkupným podpořit teroristy, aby se dál zajímáním rukojmí s úspěchem pokoušeli získávat další peníze pro své zločinné jednání. To Hroznata považoval za špatné, a proto zakázal s nimi jednat. Měl v určitém smyslu rozhodování usnadněné tím, že nešlo o druhé, ale o něho samého. Proto mohl být **rozhodný** a přitom **statečný**, protože věděl, že ho to bude stát život. Proto je mučedníkem pro spravedlnost a velkým příkladem i pro nás.

S Mons. Františkem Radkovským připravil P. Pavel Zahradníček ■

Moje cesta „do kláštera“

Foto: Ondřej P. Vaněček

Dětství s tatínkem v nebi

Narodila jsem se 31. prosince 1976 ve Valašském Meziříčí, ale tam jen proto, že je tam porodnice. Jinak jsem vyrůstala na vesnici Hutisko-Solanec, která je sedm kilometrů od Rožnova pod Radhoštěm. Pěkně v horách, v přírodě, na Valašsku, takže dodnes miluji pří-

rodu a hlavně hory. Pokřtěná jsem byla jménem Helena a mám ještě o dva roky starší sestru Martinu. Naše rodina byla věřící a bylo to takové velmi přirozené. Vyrůstaly jsme v rodinném domku spolu s babičkou a dědou. V roce 1981 onemocněl náš tatínek na rakovinu a 2. prosince 1982 zemřel, já měla necelých šest

let a Martina necelých osm. Na tatínka si pamatuji, ale spíše jen takové okamžiky, než abych mohla říci, jaký byl, jaké měl vlastnosti. Nejvíc si pamatuji to, že pořád ležel. Možná to také nebylo pořád, ale v mé dětské mysli to takto zůstalo. Je pravda, že Martina si toho pamatuje mnohem víc, je vidět, jak významný roz-

díl dělají u dítěte dva roky života. Dětsví jsem měla pěkné, ztrátu tatínka jsme zase až tak moc nepociťovali a myslím, že je to hodně tím, že jsme jednak vyrůstali v jednom domě s babičkou a dědou, kteří mamince moc pomáhali, a také tím, že v naší rodině se žila živá víra. Maminka nás od malička učila, že tatínek je teď v nebi, že se má dobře, tak jsme se dívali do nebe, jestli ho tam nevidíme, na hrob do sněhu jsme mu psali „Ahoj!“ a tak podobně. Vlastně tatínek pro nás nikdy nepřestal existovat, jen už byl u Pána Boha v nebi.

Zpěv, túry a sport

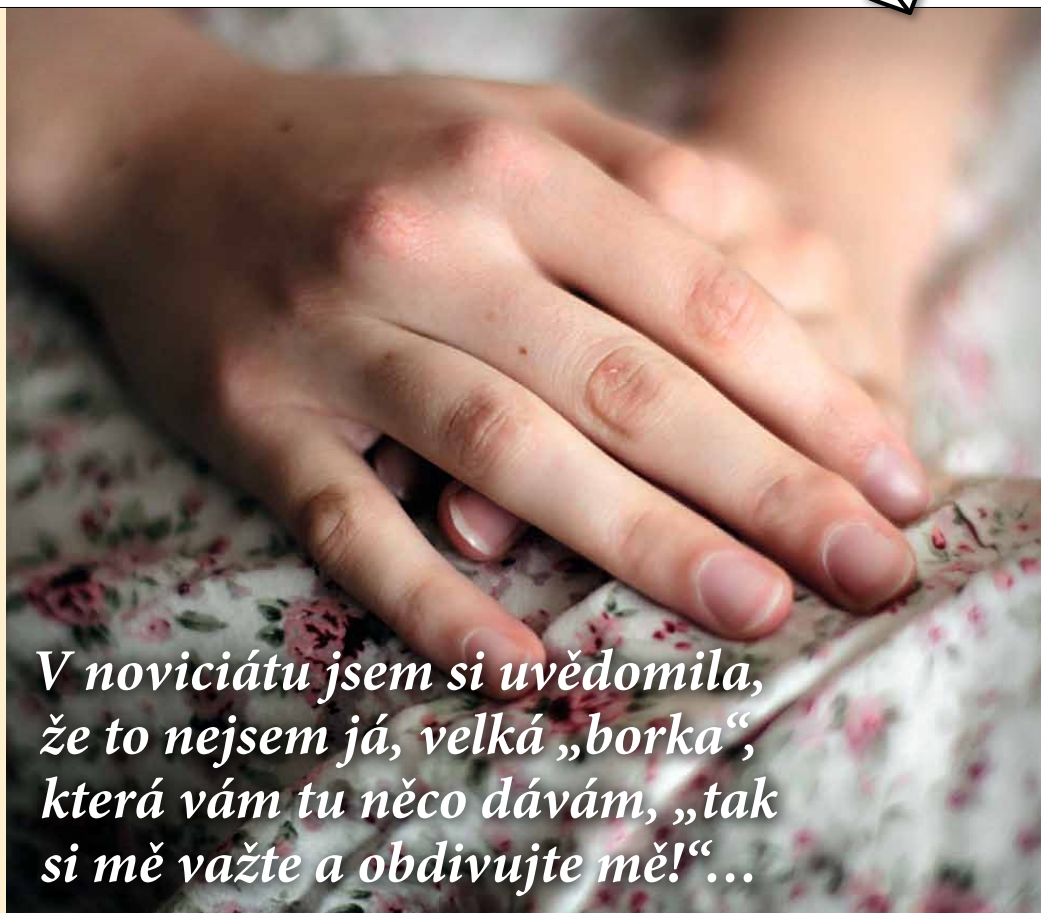
Hodně jsme doma zpívali. Obě jsme chodily do hudební školy na klavír a při cestách autem či výletech do přírody jsme zpívaly i vícehlasně. Martina to vždy organizovala, kdo který hlas bude zpívat, byla od dětství rozený šéf. Hodně jsme jezdili na výlety, chodili s maminkou a jejími známými, kteří měli děti našeho věku, na túry. Prochodili jsme celé Beskydy, jezdili do Jeseníků, Tater, Slovenského ráje, Malé a Velké Fatry, Piešťan... Jezdili jsme také na lyžích, na bruslích, chodili plavat, jezdili společně na kole...

Malá rebelka

Co se týče komunistického režimu, pamatuji si toho celkem dost, i posmívání ve škole kvůli tomu, že chodím do kostela a do náboženství – hlavně od „soudruhů učitelů“, kteří tomu učili ostatní děti. Ale nebylo to tak zlé, protože jen z naší třídy nás chodilo do náboženství sedm, tak to si nemohli tolik dovolit. A když jsem byla v 7. třídě, přišla revoluce a dějepis a občanská nauka se přestaly učit v komunistickém duchu, stejně jako biologie a ostatní předměty, což jsem byla velmi ráda. Už jsem začínala být rebelkou. Bojkotovala jsem to a nechtěla se učit ty jejich „blbiny“. Dodnes si pamatuji tu nádhernou atmosféru v období sametové revoluce – jak doma, tak ve škole. Jak jsme nejprve sledovali v televizi přímý přenos z kanonizace sv. Anežky České, pak demonstrace na Václaváku a na Letné... A pak ta svoboda v chození do kostela, žádný strach ze špatného posudku na přihlášce na střední školu, žádné obavy, abych neřekla ve škole něco, co jsem doma slyšela, ale co se nemá říkat nahlas...

Stupínek po stupínku k cíli

Po základní škole jsem šla na gymnázium do Rožnova pod Radhoštěm, po matu-

V noviciátu jsem si uvědomila, že to nejsem já, velká „borka“, která vám tu něco dávám, „tak si mě važte a obdivujte mě!“...

Foto: Flickr, viking (CC BY-NC 2.0)

ritě jsem začala studovat na Karlově univerzitě v Praze obor učitelství chemie a matematiky na přírodovědecké a matematicko-fyzikální fakultě. Během studia jsem už byla kandidátkou u sester boromejek a bydlela jsem u nich v klášteře. Po ukončení univerzity a po promoci jsem ještě rok čekala na vstup do noviciátu, kterému předcházela postulát. Jsou to takové stupínky v řeholní formaci, při každém stupínku přibývá víc povinností, víc se přibližují pravému řeholnímu životu. V roce 2001, tedy v mých 24 letech, jsem nastoupila do noviciátu, na který jsem se po tolika letech čekání moc těšila. Noviciát je intenzivní příprava na složení slibů. Novicka už žije všechno jako řeholnice, má všechny modlitební povinnosti i denní řád, jen má navíc hodiny s novicmistrovou, při kterých se probírají teologické předměty a pak kongregační materiály (dějiny, konstituce, pravidla, charisma...).

Po dvou letech jsem mohla složit své první řeholní sliby a obléci se do řeholního šatu.

Velký dar

Slovo „mohla“ píšu záměrně, neboť jsem si vědoma velikosti tohoto daru a zvlášť v noviciátu jsem si uvědomila, že to nejsem já, velká „borka“, která vám tu něco dávám, „tak si mě važte a obdivujte

... že nejsem ta, kdo dává, ale že jsem mnohem víc ta, která dostává.

mě!“, že nejsem ta, kdo dává, ale že jsem mnohem víc ta, která dostává. Že složení slibů není můj dar hozený před Boha jako rukavice a teď si za odměnu žádám, aby si toho náležitě vážil, ale naopak se cítím jako malička, která bez vlastní zásluhy byla povznesena k velké důstojnosti a měla tu čest složit sliby; asi bych to vyjádřila takto – měla jsem čest stát se nevěstou Krále králů. Toto přirovnání mi přijde neuvěřitelnější.

Do školy v řeholním hábitě

Jako juniorka, tedy sestra s časnými sliby (ještě ne s doživotními), jsem byla v komunitě v Městě Albrechticích v Jeseníkách u polských hranic a pracovala u starých sestřiček v nemocnici. A přitom jsem dálkově studovala vyšší zdravotnickou školu v Ostravě, kam jsem jedenkrát týdně dojížděla. Proč jsem neučila to, co jsem vystudovala? Jednak jsem neměla příležitost, tj. nenašla jsem v místě kláštera pracovní místo, a pak se mi tolik zalíbila ▷

*... doma velký šok maminky,
která si myslela, že jsem se
dočista zbláznila, stěhování
a odjezd do první
komunity v Praze.*

Foto: Pixabay, MorningbirdPhoto (CCO)

práce u nemocných, že jsem u toho chtěla zůstat i nadále. Ale nějaké vzdělání bych si musela stejně dodělat, tak jsem šla rovnou na VOZŠ (tehdy bakalářský obor všeobecná sestra snad ještě ani nebyl).

Bylo to zajímavé, znovu chodit do školy, ale tentokrát v hábitě. A také chodit na praxi do nemocnic v hábitě. Ty reakce lidí, ty krásné vztahy ve škole se spolužáky, i objevování té velké nevědomosti mezi lidmi, co se týče náboženství a řeholního života.

Nyní jsem na 12. místě

Vystřídala jsem mnoho komunit: 1995 „Letnice“ – domeček v Praze 9 – Kyjích, 1997 Praha-Řepy, 1999 „Nazaret“ – dům v Praze pod Petřínem, 2000 velký klášter ve Znojmě-Hradišti, 2001 noviciát v Bohutíně a pak 2002 ve Frýdku-Místku, 2003 Město Albrechtice (s přechodným pobytem v Ostravě-Pustkovci při studiích), 2006 zpátky v „Nazaretu“ – Praha, 2007 Jedlí, 2008 Město Albrechtice, 2010 kolej Nepomucenum – Řím, 2011 Moravské Budějovice, kde jsem dosud. Celkově jsem na 12. místě.

Tady pracuji v domově pro seniory čili v domově důchodců – Dům sv. Antonína. Kromě toho zde pořádám pobyty pro děvčata s názvem „Modlitba a služba“, kdy holky přijedou na pár dní a pomáhají v domově jako dobrovolnice a s námi sestrami chodí na některé společné modlitby. Dále pečuji o zahrádku, hraji téměř denně při mši sv. na varhany (navštěvují varhanický kurz v Třebíči), hrávám také na kytaru a na větší slavnosti si něco nacvičíme a zpíváme společně téměř všechny sestry.

Nakonec se hodí, že jsem učitelka

Ve volném čase doučuji, hlavně matematiku. Teď po tři roky jsem doučovala maturanty, kteří si vybrali k maturitě matematiku a zkoušku neudělali. Když jsem je úspěšně dovedla ke zkoušce a myslela si, že si teď odpočinu, znovu se někdo ozval s prosbou o doučování...

A o loňských prázdninách jsem navíc začala jezdit do třebíčské Charity do poradny Ruth doučovat děti ze sociálně slabších rodin. Tak jsem se dostala

i k doučování chemie. A musím říci, že jsem tomu ráda a moc mě to baví. Exaktní vědy jsou nádherné, úžasně logické, vedou k úžasu a tím k Bohu.

Proč jsem šla do kláštera?

A tak se teď ještě vrátím k tomu, proč jsem šla do kláštera. To je delší historie, která začala už někdy v dětství.

Vzpomínám si, jak jednou při odpoledním káfičku si maminka s babičkou povídaly a my děti jsme jen tak jejich řeči poslouchaly. Bylo mi tehdy možná osm, možná devět let, ale ne víc, když si povídaly o řeholních sestřičkách. Já o tom tehdy slyšela poprvé, a tak mě to velmi zaujalo. V té době se o tom nemluvalo a už vůbec nebyly nikde k zahlédnutí, natož k vidění či setkání. Už nevím, co říkaly, ale jistě o nich musely mluvit s úctou, protože mě to moc nadchlo a už tehdy zahřela v mém srdci velká touha být také jednou z nich. Ani maminka toho o tomto životě moc nevěděla. Když jsem se jí např. zeptala, kolik je řádů, řekla „nevím“, když jsem chtěla aspoň vědět, jestli dva nebo dvacet, řekla že dvacet. Kdyby tušila, že je

jich tolik druhů, že to budou snad tisíce... A taky říkala, že do kláštera se může až v dospělosti, a tam je dospělost 21 let – to taky nebyla a není pravda. Nicméně mně tyto informace prozatím stačily. A protože maminka říkala, že tam mohou jít jen dívky, které „jsou hodné“, snažila jsem se být od té doby hodná. Předtím mě to v kostele vůbec nebavilo, příšerně jsem se tam nudila, i sestra vzpomíná, jak jsem furt něco dělala, podlézala lavice, vrtěla se... Nyní jsem začala vnímat každou modlitbu, každý zpěv, přemýšlela jsem nad obsahem slov a bytostně vše prožívala. Ještě jsem v mysli někdy bojovala, zda se mám vzdát představy nevěsty v bílých šatech a toho, že budu mít šest dětí, jak jsem plánovala (z toho jedny dvojčata). V srdci však už bylo zasazeno semínko a rostlo, snila jsem, těšila se, toužila... Začala jsem také číst náboženské knížky, které jsme měli doma, ba je přímo hltat, prožívat.

Ve třinácti poprvé v klášteře

V roce 1990, po revoluci, v mých 13 letech jsme dostaly pozvánku od sestry Reginy na duchovní cvičení pro děvčata, které pořádaly sestry boromejky ve Znojmě-Hradišti. Už tehdy mě napadla v srdci myšlenka – třeba to bude ten řád, kam jednou vstoupím. Moc jsem se tam tenkrát těšila. A moc se mi tam líbilo, když jsme měly odjíždět, moc jsem plakala, aniž bych věděla přesně proč. Tak mě i s mou kamarádkou Maruškou jedna sestřička pozvala do Moravských Budějovic, kam už tehdy jezdila děvčata na prázdniny pomáhat. Tam jsem jezdila až do svých osmnácti let.

Poznala jsem však i jiná řeholní společenství – křížové sestry (ty nám byly nejbližší, jen z naší vesnice k nim vstoupilo několik děvčat, i má kamarádka, nyní

sestra Miroslava), které k nám na Hutisko jezdily na dovolené, jezdily jsme s nimi např. na běžky. Dále cyrilometodějky v Bílé Vodě, kam jezdila moje maminka zaučovat je na nějakých počítačích, darovaných z Německa. Dále školské fran-tiškanky v Cetechovicích, pak několik kongregací sester augustiniánek v Itálii, u kterých jsme my jako mládež strávily několik dní, protože nás tam o prázdninách brávil náš bývalý farář a zároveň augustinián, který šel do Říma studovat.

Hlas rozumu – a hlas srdce

Znala jsem důvěrně tolik řeholních společenství, že jsem z toho měla v hlavě spíš jen guláš. A proč jsem se mezi všemi rozhodla zrovna pro boromejky? Nebylo to proto, že by jich bylo nejvíce či něco takového, o to jsem se ani nezajímala. Rozumem jsem si říkala, že bych měla jít třeba k těm augustiniánkám, které jsou učitelky, vždyť jsem se hlásila na učitelství a mou velkou láskou byla vždy matematika spíš než zdravotnictví. Takže ač mi rozum cosi říkal, srdce mi říkalo něco jiného.

O prázdninách 1995, po maturitě, to mi bylo osmnáct, jsem opět jela k boromejkám na exercicie, tj. duchovní cvičení. To jsou tři dny v mlčení a tichu, nějaké přednášky a čas věnovaný modlitbě – společně i soukromé. Já tyto exercicie, stejně jako ty předchozí roky, prožila krásně a zároveň hrozně – nemohla jsem spát, srdce mi bušilo, touha jít do kláštera byla tak veliká, tak jsem si ze zoufalství začala psát plusy a minusy, pro a proti ke vstupu zrovna k boromejkám. A protože těch plusů bylo o něco více, řekla jsem si, že to tedy risknu, že

kdyby to nebylo ono, mohu vždycky ještě odejít.

Tak jsem se nějak překonala, procedila přes ústa to, že bych „chtěla být taky sestřičkou“ – a už se to dál odvíjelo samo. Přestup na studia z Olomouce do Prahy, doma velký šok maminky, která si myslela, že jsem se dočista zbláznila, stěhování a odjezd do první komunity v Praze. To vše během pouhých tří týdnů – nešlo to odkládat z důvodu zahájení školního roku. Ale v mém srdci a v mém nitru konečně povolilo to velké napětí a já byla nesmírně šťastná.

Hluboké štěstí přes obtíže a bolesti

I když byly zvláště v počátku různé nesnáze a obtíže, trápení a bolesti, v hloubi tam bylo hluboké štěstí, pokoj a radost. Tak jsem už nechtěla odcházet. A nakonec se mi splnilo i to přání, že jsem mohla vystudovat mou milovanou matematiku. Takže boromejky jsem si vybrala nikoliv rozumem, ale srdcem, nebo spíš byla jsem přemožena. „Svedl jsi mě, Hospodine, a dal jsem se svést, byl jsi silnější než já a přemohls mě.“ (Jer 20,7).

Lucie Helena Horáková SCB ■

KONGREGACE MILOSRDNÝCH SESTER SV. KARLA BOROMEJSKÉHO

Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského je společenstvím sester, které přijaly jako své životní povolání od Boha život v milosrdenství. Základem milosrdné lásky je objevovat v druhém člověku jeho důstojnost, porozumět mu, dívat se na něj očima Ježíše Krista. Lásku a sílu k této službě sestry čerpají v modlitbě – setkávání se s Bohem. Sestry pracují v zařízeních kongregace, ale i v jiných zařízeních (např. pečují o umírající, postižené demencí, působí ve výchově, ve školství, v pastoraaci, starají se o domácnost papežské koleje Nepomucenum v Římě). Spolupracují s jinými řeholními společenstvími, s dalšími zaměstnanci, věřícími i nevěřícími. Sjednocují se se všemi lidmi dobré vůle. Sestry slouží také vlastním sestrám, které jsou nemocné nebo pokročilého věku. Co nabízíme současnému člověku? Uvěřily jsme, že láska je ve světě přítomná a je mocnější než jakékoli zlo. Učíme se dívat a vidět „jinak“, vidět srdcem, s úctou a úžasem stát před tajemstvím života.

Kontaktní osoba: S. M. Vincenta Kořínková SCB, asistentka Rady ČBK pro pastoraaci povolání, vincenta@boromejky.cz, mobil 723 477 525, Pustkovecká 29, 708 00 Ostrava-Pustkovec, www.boromejky.cz, www.hledampovolani.cz

Foto: archiv SCB

Foto: archiv MSI

„Lepší po cestě kulhat, než běžet mimo cestu.“

sv. Augustin, Sermo 169, 18 (PL 38, 926)

Jeden ze čtenářů časopisu „Milujte se!“ se na redakci obrátil s otázkou týkající se různých výzev a dopisů, které rozesílá pomocí e-mailů tzv. „Byzantský katolický patriarchát“ (někdy se také označuje jako „Ukrajinská pravověrná řeckokatolická církev“).

K autorům těchto dopisů a výzev se již v roce 2012 zcela jasně vyjádřil Svatý stolec: jejich údajná biskupská svěcení nejsou platná a název „katolická“ tato skupina používá neoprávněně (viz prohlášení Kongregace pro nauku víry z roku 2012, on-line na www.cirkev.cz/Media/CirkevOld/016250.pdf).

V rámci své „snahy o obnovu Církve“ již tito samozvaní biskupové prohlásili za exkomunikované jak papeže Benedikta XVI., tak papeže Františka. A také exkomunikovali všechny kardinály – a celkem 4872 biskupů... Svatého papeže Jana Pavla II. nazývají odpadlíkem a exkomunikovaným. Snaží se o reformu Církve, ale bohužel se sami od Církve oddělili a vytvořili jednu další sektu. Jejich jednání vystihuje známý citát sv. Augustina o běhu, ale mimo cestu.

Vysvětlení ke kauze bývalých členů baziliánského řádu

Kongregace pro nauku víry vydala dne 29. března 2012 (tedy ještě v době pontifikátu papeže Benedikta XVI. – pozn. red.) dekret týkající se kanonického stavu „samozvaných biskupů v Pidhircích“ Eliáše Antonína Dohnala, Markiana Vasyla Hityuka, Metoděje Richarda Špiríčka a Roberta Oberhausera, bývalých členů baziliánského řádu.

Jedná se o dva Čechy, jednoho Ukrajince a Slováka. Kromě výše jmenovaných jsou členy jejich skupiny i někteří další příslušníci české a slovenské národnosti. Protože působili a v současnosti někteří opět působí i na území České republiky, považujeme za potřebné obeznámit věřící s jejich historií.

Hlavou této skupiny je bývalý římskokatolický kněz olomoucké arcidiecéze Antonín Dohnal (nar. 1946), který po pádu komunismu opustil svou diecézi a vstoupil v roce 1991 na Slovensku do řádu sv. Bazila Velikého. Kolem sebe

Koho nemůže ďábel zastavit, toho popostrčí...

stará duchovní moudrost

postupně soustředil některé své příznivce, které školil ve svém pohledu na víru, na Církev... Pro neshody s ostatními členy řádu a pro vyvolávání napětí a rozdělení mezi věřícími je generální představený poslal do České republiky na výpomoc řeckokatolické, ale i římskokatolické církvi. Část této skupiny v roce 1999 přišla do pražského exarchátu a začala působit coby duchovní v řeckokatolické katedrále sv. Klimenta. Posléze pak měli svěřenou i duchovní správu v římskokatolické farnosti na Sázavě. Na Sázavě též nějakou dobu pobýval A. Dohnal, který zde „formoval“ své následovníky. V jistém období skupina čítala kolem dvaceti osob. Velké úsilí směřovali k tomu, aby někdo z nich zaujal místo biskupa v Praze po odchodu řeckokatolického biskupa I. Ljavince. Když se jim toto nepodařilo, vyvolali při svěcení nově jmenovaného biskupa Mons. ThDr. Ladislava Hučka nepokoje a protesty před budovou nunciatury v Praze a dokonce zabránili tomu, aby byl 31. 5. 2003 vysvěcen ve vlastní katedrále. Jejich neposlušnost postupně vyvrcholila tím, že byli vyloučeni z řádu baziliánů. Nějaký čas se ještě prezentovali jako lidé věrní Svatému otci. Usídlili se v ukrajinské vesnici Pidhirci. V roce 2008 vyhlásili, že je někdo (dosud nesdělili kdo!) vysvětil na biskupy, neboť v katolické Církvi je všechno špatné a oni ji mají za úkol zreformovat. To ale způsobilo – v souladu s kanonickým právem – už jejich veřejnou exkomunikaci a ocitli se mimo Církev.

Jejich odpovědí však nebylo pokání, ale vyhlášení tzv. „Ukrajinské pravověrné

„Kanonický status čtyř zmíněných samozvaných ‚biskupů‘ je stavem exkomunikace...“

Kongregace pro nauku víry

„Věřící se tedy nesmí připojovat k uvedené skupině, neboť ta je kanonicky mimo církevní společenství, a jsou vyzýváni k modlitbě za členy této skupiny, aby se navrátili k plnému společenství s katolickou církví.“

Kongregace pro nauku víry

řeckokatolické církve“ a tzv. „Katolického byzantského patriarchátu“.

Neuznávají dnes žádného katolického biskupa na světě a ani Svatého otce. Žel, neposlušností, domýšlivostí a nezdravou ambicí skončila tato skupina mimo Církev a stala se z ní sekta.

Mons. Tomáš Holub (prohlášení, které publikoval v roce 2012 jako tehdejší generální sekretář České biskupské konference; celý text na www.cirkev.cz; zkráceno, perex a titulky redakce) ■

Zdroj:

www.cirkev.cz/archiv/120402-svaty-stolec-ke-kauze-udajnych-reckokatolickyh-biskupu

Foto: YouTube, Byzantine Catholic Patriarchate

Náhled z videa „Vyhlášení exkomunikace na papeže Benedikta XVI. a Jana Pavla II.“, publikovaného tzv. Byzantským katolickým patriarchátem 1. května 2011 – viz [youtube.com/watch?v=AfeWskkvUFU](https://www.youtube.com/watch?v=AfeWskkvUFU), ve kterém samozvaný patriarcha Eliáš Antonín Dohnal vyhláší exkomunikaci nad oběma papeži a vyhláší za neplatnou beatifikaci (blahořečení) dnes již svatořečeného Jana Pavla II.

„Satan si dokáže dokonce navléct i šat pokory. Co však neumí nosit, do čeho se nevejde, je poslušnost.“

svatá Faustyna Kowalská

Soudek medu, kapka jedu, v tomhle s vámi nepojedu...

z „Hesl k zapamatování“ na www.fatym.com

Foto: Flickr, Bernd Thaller (CC BY-NC 2.0)

Modlitby za nejmenší

„Co k čemu přispělo, uvidíme až u posledního soudu. Přesto si myslím, že právě díky každodenním modlitbám za nejmenší pozorujeme výraznou pozitivní změnu v celé společnosti. Nejen že stále klesají počty dětí zabitých před narozením, ale potrat je společensky vnímán jako něco špatného...“ říká Radim Ucháč z Hnutí Pro život ČR, které „Modlitby za nejmenší“ již více než deset let organizačně zaštiťuje.

Kdo jsou vlastně „ti nejmenší“?

Jsou to nenarozené děti, které jsou ohroženy na životě ať už kvůli hrozbě umělého potratu, nebo z jakýchkoliv zdravotních problémů. Tyto děti jsou zcela bezbranné, jejich hlas není ani slyšet, a právě proto vyžadují naši největší péči a ohleduplnost.

Jak myšlenka modliteb za nejmenší vznikla?

Počáteční impuls přišel skrze papeže Jana Pavla II. V encyklice *Evangelium vitae* (Evangelium života) prosí o modlitbu, která

by prostoupila celý svět a která by mohla rozbořit hradby podvodu a lži, aby se tak srdce druhých otevřela a nadchla pro úmysly a záměry kultury života a lásky.

Na tuto výzvu zareagovali především v jeho rodném Polsku, kde se ke Kruciátě za život připojilo několik set tisíc věřících. Jsem přesvědčen, že to byl ten hlavní důvod, proč se zdařilo uzdravit nejen zákony, ale i kulturu a sebevědomí polského národa, který již přes 20 let své nenarozené děti a jejich matky nenechává na pospas, ale chrání je a pomáhá jim.

Takže jste se rozhodli jít stejnou cestou i u nás v České republice?

S požehnáním otce biskupa Josefa Hrdličky jsme to v roce 2007 zkusili. Koupili jsme dva tisíce růženců vyrobených pronásledovanými křesťany v Betlémě, poprosili v Římě o jejich požehnání tehdejšího předsedu Papežské rady pro rodinu kardinála Alfonsa Lópeze Trujila a během několika měsíců se k modlitbám připojily stovky lidí.

Jak modlitební hnutí rostlo, uvědomovali jsme si stále naléhavěji, že je třeba, aby v čele byl kněz a ne laici. Se souhlasem kardinála Dominika Duky si vzal iniciativu na starost kněz pražské arcidiecéze MUDr. Jiří Korda. Provedl některé

S dobrem v naší společnosti je to jako s měsícem na obloze – když neroste, zmenšuje se.

pozitivní změny a domluvil oficiální svolení k šíření teď už *Modliteb za nejmenší* od diecézních biskupů.

V současné době se téměř tři tisíce lidí modlí za obnovu kultury života, několik desítek pak zvláště za zdravotníky a nebo za konkrétní nenarozené dítě formou duchovní adopce.

Proč je právě otázka potratů tak zásadní?

Samozřejmě je mnoho důležitých věcí. Na druhou stranu: podle Písma je zabití každého nevinného hřích do nebe volající a každé dítě naopak znamením požehnání. Proto je každý skutek, který napomůže životu, nenahraditelný.

Co je příčinou potratu a jaké vidíte řešení?

V osobní rovině je to především strach. Ač to možná zní překvapivě, potraty jsou problémem mužů. Žena, které je muž skutečnou oporou, o potrat nežádá.

Co pro Hnutí Pro život ČR obnáší starat se o organizační zajištění těchto modliteb?

V podstatě denně ukládat změny účastníků v databázi, zasílat novým přihlášeným kartičky, zaznamenávat sloužené mše svaté, každý měsíc rozesílat přes dva tisíce mailů a jednou za dva měsíce vytisknout, zabalit a dát na poštu více jak tisíc dopisů. Myslím, že je to dobře investovaný čas a peníze.

Je nutné se k modlitbám veřejně přihlásit?

Jsmo jen lidé, zahrnuje nás mnoho starostí a je tedy praktické se přihlásit – zasíláme účastníkům dopisy na připomenutí a povzbuzení. Především jsou ale umělé potraty veřejným společenským hříchem a je dobře, když i úsilí o jejich zastavení má rozměr společenský a ne jen osobní.

Vidíte už ovoce modliteb?

Co k čemu přispělo, uvidíme až u posledního soudu. Nejsou zde jen Modlitby za nejmenší, ale i skryté oběti mučedníků, jako byl třeba P. MUDr. Ladislav Kubíček nebo současně žijící lidé, kteří obětují své utrpení. Každý den jsou v naší zemi slou-

Radim Ucháč, předseda Hnutí Pro život ČR

Foto: Zs. Flickr, Hnutí Pro život ČR © Ales Nahly, Photographer

Je naléhavě potřebná velká modlitba za život, která by prostoupila celý svět. Prostřednictvím speciálních iniciativ i v každodenních modlitbách jednotlivců i církevních společenství, v rodinách i v srdcích jednotlivých věřících ať zaznívá k Bohu, tvůrci a milovníku života, naléhavá prosba. Sám Ježíš nám na svém vlastním příkladu ukázal, že modlitba a půst jsou jedinečné prostředky a silné zbraně proti moci temnoty (srov. Mt 4,1–11), a své učedníky poučoval, že některý druh démonů může být vyhnán pouze tímto způsobem (srov. Mk 9,29).

sv. Jan Pavel II (Evangelium vitae, 100)

Foto: Flickr, Madrid2011jmj (CC BY-NC-ND 2.0)

Počáteční impuls přišel skrze papeže Jana Pavla II.

ženy mše svaté za nenarozené děti, jejich rodiče a lékaře – viz modlitbyzanejmensi.cz.

Přesto si myslím, že právě díky každodenním modlitbám za nejmenší pozorujeme výraznou pozitivní změnu v celé společnosti. Nejen že stále klesají počty dětí zabitých před narozením, ale potrat je společensky vnímán jako něco špatného, v českých sekulárních filmech se objevují postoje pro život, lékaři s námi začali spolupracovat, např. v Praze jsou téměř ve všech nemocnicích nabídky pomoci těhotným ženám, reklamní agentury nám dávají bezplatné prostory, prezident republiky, pražský magistrát nebo České dráhy podpořili Národní pochod pro život atd.

Není samozřejmě vše růžové, ale přijde nám, že je ve společnosti výrazný posun. Dábel ale samozřejmě nespí a děje se i mnoho zlého, jedná se o boj o duše. S dobrem v naší společnosti je to jako s měsícem na obloze – když neroste, zmenšuje se. Proto se snažíme, aby rostly

Potraty jsou problémem mužů. Žena, které je muž skutečnou oporou, o potrat nežádá.

i počty těch, kteří se modlí za nejmenší, a tím rostlo také požehnání a ochrana Boží.

Poznámka redakce: Ke každé zásilce tohoto čísla „Milujte se!“ věnovalo Hnutí Pro život ČR jeden plakátek a jeden přihlašovací lístek „Modlitby za nejmenší“. Další je možno stáhnout a vytisknout na www.milujte.se.

Rozhovor s Radimem Ucháčem připravil Marek Kuchta ■

PŘIPOJTE SE K MODLITBÁM ZA ŽIVOT

Účastníci se každý den modlí na úmysl obnovení kultury života.

Doporučuje se například desátek růžence s aktuálním modlitebním úmyslem. Nebo můžete přidat aktuální úmysl k vašim obvyklým modlitbám.

Katolíci se jednou za měsíc ve všední den účastní mše svaté s přijetím eucharistie a osobním úmyslem za obnovení kultury života. Nemocní, kteří se nemohou mše svaté zúčastnit, obětují na tento úmysl den svého utrpení.

modlitbyzanejmensi.cz

Foto: Pixabay, egor105 (CC0)

Čekání na dítě – síla modlitby a sebezáporu

Když jsem se vdávala, měla jsem velké plány. Moc jsem si přála mít víc dětí. Přála jsem si to i přesto, že jsem od čtrnácti let nemocná, a tak prakticky není okamžik bez bolesti. I manžel měl na přijetí dětí podobný velkorysý pohled.

Ale v životě to většinou nebývá tak, jak si naplánujeme. Děti stále nepřicházely a zvláště já jsem to nesla s velkou vnitřní bolestí. Když jsme byli už téměř dva roky po svatbě, roztesknil mě i pohled na kočárek, který jsme náhodou potkali. Nadále jsme se s manželem modlili a vše svěřovali

do Božích rukou. Přiznám se ale, že to pro mě nebylo vůbec jednoduché.

Začátkem postní doby jsme s manželem přemýšleli, jak tentokrát tuto posvátnou dobu prožijeme a co Bohu můžeme nabídnout. Společně jsme se domluvili, že tentokrát prožijeme celý půst ve zdrženlivosti a odřekneme si společný intimní život. Byli jsme toho názoru, že když si něco chceme odříct z lásky k Pánu, pak by nás to taky mělo něco stát.

A co nám Bůh dal?

Tuto zkušenost píší i jako povzbuzení pro manžele, kteří marně čekají na radostnou událost.

Odpověď přišla nečekaně brzy. Dítě bylo počaté hned ve velikonočním oktávu. Díky, Pane!

Víc dětí nám Bůh nesvěřil. Tuto naši zkušenost ale píší i jako povzbuzení pro manžele, kteří marně čekají na radostnou událost.

Jarmila ■

Byli jsme toho názoru, že když si něco chceme odříct z lásky k Pánu, pak by nás to taky mělo něco stát.

Účinky a plody modlitby

Otec Antonín Šuránek, kněz olomoucké diecéze a snad další budoucí svatý, pocházející z naší země (od roku 1996 probíhá jeho beatifikační proces), říkával: „Netaž se o radu toho, kdo se nemodlí.“ Tím spíš je dobré naslouchat těm, kdo mají s modlitbou živou zkušenost, pokud chceme získat představu, co vše modlitba působí, jak je důležitá a účinná.

Kdo se modlí, není nikdy sám!

Benedikt XVI., papež

Rodina, která se spolu modlí, zůstane spolu. A když zůstane spolu, bude se navzájem milovat tak, jak Bůh miluje jednoho každého z vás.

Matka Tereza z Kalkaty

*Co po dobrém
nezmůžeš,
to modlitbou
přemůžeš.*

Modlitba nemění svět.
Modlitba mění lidi,
kteří pak mění svět

P. Jindřich Bartoš

Modlíme-li se správně,
zvedáme s sebou celý svět.

P. Antonín Šuránek

DCERY SV. PAVLA – PAULÍNKY

Jsme řeholní kongregace, která byla založena v Itálii v roce 1915 a Církví definitivně schválena v roce 1953. Název naší řeholní rodiny vyjadřuje hluboký vztah s apoštolem Pavlem. Od něho čerpáme inspiraci pro celý náš životní styl – spiritualitu i apoštolát. V současnosti působíme ve více než 50 zemích celého světa. V České republice jsme přítomni od roku 1993. Posláním Dcer sv. Pavla je prožívat své řeholní zasvěcení a apoštolsky působit v oblasti všech sdělovacích prostředků. Tisk, rádio, televize, internet i digitální média, to vše jsou prostředky k hlásání evangelia a práce s těmito prostředky je pro nás autentickou cestou svatosti. Kongregace Dcer sv. Pavla je součástí tzv. paulínské rodiny, do níž patří mužská řeholní kongregace se stejným zaměřením, další 3 ženské kongregace (každá se specifickým zaměřením), 4 sekulární instituty (pro svobodné muže, pro svobodné ženy, pro manželské páry a pro diecézní kněze) a jedno laické sdružení.

Kontakt: andrea@paulinky.cz, www.facebook.com/PAULINKY, www.paulinky.cz

Foto: archiv FSP

Pomáhá mi sice pět důkazů existence Boží od sv. Tomáše, ale mnohem víc mi pomáhá zkušenost, kterou jsem s ním získal při modlitbě.

Carlo Carretto

Ani nejdůkladnější úvaha o modlitbě nepoučí a neosvětí člověka tak, jako půlhodinka rozhovoru s Bohem. Jen modlící se může vědět, co je modlitba.

P. Andrej Hlinka

Modlitba je nejsilnější zbraň nejslabších.

Co máme dělat dřív? – Stačilo by, kdybychom se modlili – a mnoho by udělal Bůh.

Pavel Kosorin

Nebude-li celá naše činnost provázena vroucí, upřímnou modlitbou, budujeme na písku.

P. Josef Kentenich

Kdo se modlí, nemá strach!
Papež Benedikt XVI.

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Kdo může vychovávat k modlitbě?

Křesťanská rodina je prvním místem výchovy k modlitbě. Zvláště se doporučuje každodenní rodinná modlitba, protože je prvním svědectvím života modlitby církve. Katecheze, modlitební skupiny a „duchovní vedení“ jsou školou modlitby a napomáhají jí.

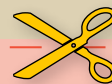
Srov. Kompendium Katechismu katolické církve. Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2006.

Podle: P. Josef Doubrava, P. Marek Dunda, „Mozaika duchovní moudrosti“, A.M.I.M.S., 2014 (možno přečíst v kompletní on-line verzi nebo objednat v tištěné podobě na www.amims.net nebo pomocí kuponu na této straně – jen za příspěvek na tisk a poštovné; 96 stran, formát A4, příspěvek na tisk 20 Kč) ■

objednávkový kupon

Jméno:	adresa:	PSČ:
Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk		kusů
Doubrava, Dunda: <i>Mozaika duchovní moudrosti</i> (dárek pro každého; A5, bar. ob., 96 stran, 20 Kč)		
Ze života pro život (nejzajímavější svědectví z časopisů <i>Milujte se!</i> ; A5, bar. obálka, 96 str., 20 Kč)		
sestra Cecilie: <i>Útěk sestry Cecilie</i> (napínavé i humorné; formát A5, bar. obálka, 96 stran, 20 Kč)		
sv. Alfons: <i>Návod na dobrý život</i> (stručný, ale jasný; formát A5, bar. obálka, 96 stran, 20 Kč)		
Řekli svatí a to platí I. a II. (2 x 777 citátů svatých a blahoslavených; A5, 80 + 84 stran, 2 x 20 Kč)		I. díl II. díl
Fadelle: <i>Cena, kterou zaplatíš</i> (napínavý příběh iráckého konverty; A5, bar. ob., 160 s., 30 Kč)		
Zahradníček: <i>Dějiny, jak je možná neznáte</i> (mýty a fakta; formát A5, 128 stran, 30 Kč)		
Soukop: <i>Velký náčelník dává základní kurz...</i> (o křesťanství v souvislostech, A5, 60 str., 15 Kč)		
Dunda a kol.: <i>Příprava na svátost smíření dnes</i> (praktická pomůcka; A6, 48 s., 25 Kč)		
Peňáz: <i>Biblický rozjímavý růženec</i> (pomůcka pro modlitbu růžence, formát A5, 32 s., 5 Kč)		

Nezapomeňte, prosím, uvést své jméno, adresu a PSČ.

Objednávkový kupon odstříhnete a pošlete na adresu **A.M.I.M.S. Římskokatolický farní úřad 671 03 Vranov nad Dyjí 20** (je možné objednávat i na internetu www.amims.net nebo e-mailem na apostolat@fatym.com či telefonicky 515 296 384). Knihy přijdou na vaši adresu s příloženou složenkou na uhrazení příspěvku na tisk a poštovné.

Asi 70 dalších publikací najdete na www.amims.net!

Foto: Flickr, Catholic Church (England and Wales) (CC BY-NC-ND 2.0)

Kolik váží sněhová vločka

Nedávno a nedaleko zeptala se polní myš moudré sovy, kolik váží sněhová vločka. „Všehovšudy nic,“ odpověděla sova.

Myš začala sově vyprávět, jak odpovídala na jedlové větvi a počítala sněhové vločky, které na větev dopadaly, až jich napočítala přesně tři miliony, čtyři sta sedmdesát jeden tisíc, devět set padesát dvě. Když se snesla poslední vločka, ozvalo se rupnutí. Větev se ulomila a myš se i se sněhem svalila na zem. „Ehm... a to byla váha ničeho,“ zakončila myš.

Takže budete-li si myslet o svých příspěvcích, dobrých skutcích, činech, které napomohly spravedlnosti, darech lásky a svém nadání, že nejsou ničím nebo jen maličkostí ve srovnání s jinými, vzpomeňte si, že když se jedno přidá k druhému a k dalšímu a tak dále, mohou se z něčeho stát velké věci. Podobně, co se zdá obyčejné, může se změnit v něco mimořádného s pouhým jedním malým nic navíc...

*Co se zdá
obyčejné, může
se změnit v něco
mimořádného
s pouhým jedním
malým nic navíc...*

Foto: Pexels, Kristin Vogt (CC0)

Olej laskavosti

Byl jednou jeden starý muž, který s sebou stále nosil olejničku, a když prošel vrzajícími dveřmi, naolejoval panty. Když se dveře špatně otvíraly, naolejoval závoru. A tak šel životem a mazal všechna skřípající místa, a tím ulehčoval život těm, kdo přišli po něm.

Lidé o něm říkali, že je výstřední, divný, potrhlý, podivínský a dávali mu dokonce i horší jména. Ale stařec neúnavně pokračoval dál. Když mu došel olej, znovu olejničku naplnil a mazal všechna vrzající místa, která našel. Nečekal, až dveře začnou skřípat nebo až panty zrezavějí, aby teprve potom šel domů pro olejničku; stále ji nosil při sobě.

Je mnoho životů, ve kterých den co den něco vrže nebo skřípe. Potřebují mazat olejem dobroty, laskavosti nebo ohleduplnosti. Ta olejnička patří k hlavním rysům křesťanského života. Takovou pomyslnou „olejničku dobroty“ máme nosit pořád s sebou.

2 x Brian Cavanaugh (z knihy „Kolik váží sněhová vločka a jiné příběhy“, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2003; knihy s příběhy pro zamyšlení a další duchovní literaturu si můžete objednat na www.ikarmel.cz) ■

Foto: Flickr, paolo bosonin (CC BY-ND 2.0)

Je mnoho životů, ve kterých něco vrže nebo skřípe. Potřebují pár kapek dobroty, laskavosti, ohleduplnosti...

Evangelizovat znamená...

Foto: 6x Vit Kobza

... a týká se to i mě!

Charles Whitehead, který byl hostem na jedné Katolické charismatické konferenci v Brně (koná se již tradičně vždy v červenci v brněnském veletržním areálu a na dalších místech moravské metropole a v posledních letech se jí účastní asi 7000 lidí – jednotlivců i rodin s dětmi), vzpomíná, jak on sám měl sice spoustu vědomostí o víře, ale tím to u něj končilo. Pak byl sám evangelizován a nyní evangelizuje...

Svatý Ludvík z Monfortu řekl něco velmi důležitého: „Téměř všichni křesťané jsou nevěrní křestnímu slibu.“ Je to proto, že většina z nás tyto křestní závazky nějakým vědomým způsobem nikdy nepotvrdí. Pamatujte si na okamžik vašeho

křtu? Na tu studenou vodu? Většinou jsme byli ještě velmi malí... Tehdy naši rodiče a kmotři udělali velmi důležitý slib. A když jsme biřmováni, tak tento slib děláme sami za sebe a bereme ho za svůj. Kolik z vás si pamatuje na své biřmování? Byli jsme o něco starší, tak si to již pamatujeme. Ale pamatujete si, že jste se při biřmování skutečně rozhodli, že své křestní závazky vezmete opravdu vážně?

Já sám si pamatuji, že jsem to neudělal...

Byl jsem u biřmování, „protože se to tak dělá“...

Biřmování jsem přijal jako něco, co se prostě dělá. Byl jsem biřmován společně s dalšími asi sto padesáti. Takže biskup to vzal velmi rychle: biřmování, facka... (symbolický políček – spíše dotyk tváře –

byl v té době součástí obřadu biřmování a symbolizoval, že ten, kdo je biřmován, je připraven pro svou víru a pro Pána Ježíše i něco vytrpět a postavit se obtížím – pozn. redakce). Kromě toho dal biskup občas některému biřmovanci i nějakou otázku. Všiml jsem si, že se ptal každého třetího. Počítal jsem tedy, kolik lidí je přede mnou, a zjistil jsem, že jsem třiatřicátý. Takže se mě bude na něco ptát...! Otočil jsem se ke klukovi, který stál za mnou. Byl to hoch velmi svatého vzezření. Většinou chodil se zavřenýma očima a sepjatýma rukama.

Řekl jsem mu: „Jsi mnohem svatější než já.“

O řekl: „Ano, Charlesi, to jsem.“

Povídám mu: „Myslím, že bys měl být biřmován dříve než já.“

„Ano. Myslím, že jo...“ on na to.

Já sám si pamatuji, že jsem při biřmování své křestní závazky vážně nevzal.

Tak jsme se prohodili. A otázku od biskupa dostal on. Ale samozřejmě protože byl už tak „svatý“, byl ji schopen zodpovědět.

Z toho se dá usuzovat, že moje mysl se biřmování zrovna optimálně neúčastnila. Ve chvíli, kdy jsem měl potvrdit závazky, které vyplývají z mého křtu, když jsem se měl k nim vědomě přihlásit, řešil jsem něco úplně jiného!

Evangelizovat znamená někoho seznámit s Ježíšem osobně

Papež Jan Pavel II. v roce 1993 řekl, že někdy dochází k tomu, že katoličtí křesťané vůbec nemají možnost zažít osobně Ježíše Krista. Jak je to možné? Myslím, že je to proto, že jim nikdo neřekne, že taková možnost tu je. Evangelizace znamená pomoci lidem, aby se mohli osobně setkat s Ježíšem – zažít setkání s ním. Nejen o něm něco vědět, něco o něm číst v knihách a v evangeliích, ale potřebují ho poznat osobně.

Může se stát, že projdeme všemi svátostmi křesťanské iniciace (křest, biřmování a eucharistii) bez toho, že bychom byli pozváni k osobnímu setkání s Ježíšem.

Definice evangelizace je velmi prostá: prohlubování naší vlastní víry. A pozvání našich křesťanských přátel, příbuzných, kolegů, lidí v našich farnostech k hlubšímu obrácení k Ježíši Kristu.

Charles Whitehead (podle nahrávky přednášky na Katolické charismatické konferenci v Brně v roce 2014; zkráceno, titulky a perex redakce) ■

Momentky z každoroční Katolické charismatické konference v Brně

KATOLICKÁ CHARISMATICKÁ KONFERENCE

Informace o každoroční červencové charismatické konferenci v Brně (program, přihlášky):

<http://konference.cho.cz>

Jsou dva základní druhy evangelizace

Někteří lidé, ale těch je jen malý počet, jsou povoláni k tomu, aby někam odešli, a tam evangelizovali. Třeba někam do misíí.

Většina z nás je pozvána, abychom zůstali tam, kde jsme, a evangelizovali zde. Může to být obtížnější, protože nás tu lidé znají. Ale je to potřebné.

Charles Whitehead

Foto: 2x archiv MSI

Deset let časopisu „Milujte se!“

První číslo časopisu „Milujte se!“ vyšlo v květnu 2007, druhé v srpnu 2007 – tak aby mohlo být k dispozici i pro 6000 mladých lidí, kteří se v tom roce sešli na Celostátním setkání mládeže v Táboře. Možná máte některé z vás obě čísla ještě doma schovaná.

Pokud ne, můžete se na ně podívat v archivu všech dosud vydaných čísel na www.milujte.se. O vzniku české verze časopisu „Milujte se!“, o prvních deseti letech jeho existence a o jeho současnosti hovoříme s jeho šéfredaktorem P. Pavlem Zahradníčkem.

**Otče Pavle, jak to bylo na začátku?
Kde se vzala myšlenka tento časopis vydávat?**

V roce 2007 u nás existovala iniciativa Čistá láska (dnes Společenství čistých srdcí – www.spolcs.cz). Vydávala svůj černobílý občasník. Ve světě existovalo podobné hnutí, které mělo svůj barevný, profesionálně zpracovaný časopis, vydávaný v mnoha jazycích. Myšlenkou bylo navázat spolupráci a začít vydávat to, co

Časopisy Milujte se! a některá jejich hlavní témata

1 Boží milosrdenství a sv. Faustyna

2 Jan Pavel II.

3 Rouška z Manoppella

4 Stigmatizovaný otec Pio

5 Sv. Charbel Makhlof z Libanonu

6 Exorcismus Anneliese Michel

7 Tajemství Božího vtělení

Je zvykem, že v zemích, pro které časopis „Milujte se!“ vychází, ho sestry Matky Terezy duchovně podporují svými modlitbami.

v naší zemi chybělo: opravdu čtivý časopis, který by byl určen pro mladé, ale nejen pro mladé – časopis zaměřený na prohloubení náboženského vzdělání a povzbuzení k náročnému, ale krásnému životu, založenému na křesťanských ctnostech.

S myšlenkou přišel otec Tomáš Vyhnálek OMI, kněz Kongregace misionářů oblátů Panny Marie Neposkvrněné. Dohodl spolupráci s mezinárodní redakcí časopisu v Poznani – tam časopis *Milujte se!* vychází již od roku 1975 a celosvětově je v současnosti vydáván ve 22 jazycích. Navázal kontakty i se sestrami Matky Terezy. Oficiální název této kongregace je Misionářky lásky. Je zvykem, že v zemích, pro které časopis *Milujte se!* vychází, ho sestry Matky Terezy duchovně podporují svými modlitbami. Otec Tomáš také domluvil českého vydavatele časopisu – k vydávání periodika v desetitisícových nákladech je nutné určité „know-how“ (česky: „vědět jak“). Tohoto úkolu se ujalo sdružení Res Claritatis, které již mělo zkušenosti s vydáváním celostátního katolického publicistického čtrnáctideníku *RC Monitor* (více o něm na rcmonitor.cz). Ale každá dobrá myšlenka potřebuje nejen někoho, kdo udělá první kroky, ale také někoho, kdo se „do ní zakousne“, nevzdá to, kdo ponese „tíhu všedního dne“. Snad také

proto otec Tomáš hned na jaře roku 2007 kontaktoval otce Marka Dunda a další kněze FATYMu – farních týmů na Znojensku (viz www.fatym.com). Také já jsem tehdy ve FATYMu působil. A když v září 2007 otec Tomáš Vyhnálek po vydání prvních dvou čísel *Milujte se!* odcházel na studia do Říma, pokračování celého časopisu nám předal. Tak jsem se – dost nečekaně – stal v pořadí druhým šéfredaktorem časopisu *Milujte se!*. Tehdy jsem slíbil, že šéfredaktorem budu jeden rok...

Časopis nyní vychází v nákladu 60 000 výtisků. Kolik má redakce nyní zaměstnanců?

Žádné. Na časopisu pracují dobrovolníci. Platíme pouze sazbu časopisu, kterou nám zpracovává profesionální grafik, a vedení podvojného účetnictví – a pak samozřejmě platíme také tisk a rozesílání časopisu. Nemáme ani žádné redakční prostory, kanceláře, ve kterých by se muselo topit a svítit..., mnozí z nás se znají jen z mailů nebo z telefonátů. To vše minimalizuje

náklady. Díky tomu je možné, aby doporučený příspěvek na časopis byl po celých deset let 20 Kč. Také já jako šéfredaktor jsem neplaceným dobrovolníkem, mou kancelář je můj notebook a stůl, na který si ho zrovna položím. Na časopisu pracuji ve svém volném čase a věnuji mu i téměř celou svou dovolenou.

Pro časopis *Milujte se!* je velmi důležitý jeho koordinátor – v tiráži časopisu ho dokonce uvádíme na prvním místě. Je jím otec Marek Dunda a právě jeho úkolem je koordinace všech těch desítek a snad i stovek spolupracovníků, kteří pro časopis jako dobrovolníci pracují. Tím je časopis mezi ostatními perio- ▷

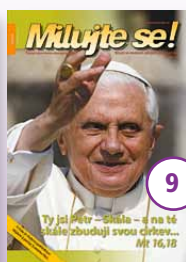
Na časopisu pracují dobrovolníci. Já jsem jeden z nich...

Všechna vydaná čísla jsou k dispozici on-line na www.milujte.se.

Matka Tereza z Kalkaty

„Zázrak zázraků“ v Zaragoze

P. Jan Bula a „Případ Babice“

Sv. Edita Steinová

Sv. Jan Maria Vianney

Adopce farnosti (Jeníkov)

Zjevení v Tre Fontane

Foto: Designed by Onlyyouaj / Freepik

Nemáme ani žádné redakční prostory a kanceláře. Mou kanceláří je můj notebook a stůl, na který si ho zrovna položím.

Časopis je šířen zdarma, doporučený příspěvek na tisk je 20 Kč – stačí na pokrytí nákladů dary od čtenářů?

Ano – díky dárcům a také díky Pánu Bohu, který se stará... I když v určitých okamžicích za těch deset let byla někdy finanční situace časopisu dost napjatá, nakonec vždy všechno dobře dopadlo. Mnozí čtenáři přispějí i daleko vyšším darem, než je těch doporučených 20 Kč, a tak můžeme nabídnout časopisy i tam, kde by si je třeba sami nikdy neobjednali, ale kde si je přečtou, když je dostanou. Kdysi jsem jezdil na mše svaté do vesnice Práče a staříček osmdesátiletý pan kostelník mi po vyjítí každého čísla dával pět set korun se slovy: „Vytiskněte nějaké navíc a dejte je někomu, kdo si je přečte.“

Jaké zkušenosti máte se šířením časopisů do knihoven, nemocnic, věznic, škol?

Díky štědrosti některých dárců jsme všem knihovnám v České republice nabídli, že jim budeme časopis zdarma zasílat. Více než 100 knihoven tuto nabídku využívá. Prostřednictvím několika vězeňských kaplanů se časopis dostává pravidelně i do některých věznic (řada našich spolupracovnic se pak věnuje vyřizování korespondence s vězni). Tam, kde je zájem, zasíláme i požadovaný počet výtisků do škol. Co se týče nemocnic, tam to

Jde nám o vzdělání ve víře a o evangelizaci.

díky dosti výjimečný. Například když potřebuji překlad, pošlu text jemu, a on ho pošle některému z našich dobrovolných spolupracovníků na přeložení, pak na korekturu, třeba ještě na kontrolu citací a pak ho znovu dostanu já. Časopis je připravován s mnohaměsíčním předstihem, takže to nijak nevádí. Mnoho dobrovolníků také spolupracuje na šíření a propagaci časopisu.

S tím také souvisí, že ani v časopise, ani na webových stránkách www.milujte.se

neuvádíte telefonní kontakty na redakci. Můžete to čtenářům vysvětlit?

Kdybychom měli „redakční telefon“, museli bychom také platit člověka (nebo spíš dva, protože může onemocnět, má dovolenou...), který bude u něj přes den sedět a zvedat ho. Mobil to nevyřeší, protože takové telefonáty by při téměř čtrnácti tisících odběratelů nebyly jen dva nebo tři za den... Navíc při vyřizování velké části věcí je třeba sedět u počítače a být přes internet připojený k databázi odběratelů, fukat na klávesnici. To jsou věci, které se těžko dělají v autě nebo v zaměstnání. Naopak e-maily mohou naši dobrovolní spolupracovníci (nebo v tomto případě spíš spolupracovnice) vyřizovat třeba v noci.

Obsah časopisu je koncipován nadčasově, tak aby byl stále aktuální.

P. MUDr. Otto Opálka

Znamení v Bra (květy v zimě)

Antiochia – misie v naší zemi

Sv. Bernadetta Soubirous

P. MUDr. Ladislav Kubíček

Bl. Zdenka Schelingová

Bl. Karel I. Rakouský

Foto: archiv MSI

V mnoha farnostech časopis nabízejí jako dárek při Noci kostelů.

a podporovatelů, ale po většinu doby existence časopisu se nám díky jejich darům dařilo tisknout takové množství výtisků navíc, že není problém zavézt třeba plné auto časopisů (do mého se jich vejde asi 2000 kusů) na takovéto šíření. Menší množství, řádově stovky výtisků od každého čísla, můžeme posílat poštou. Jak je napsáno v jeho záhlaví, jde o časopis pro novou evangelizaci a snažíme se ho koncipovat tak, aby zaujal opravdu každého člověka. I nevěřícího. Když jsem byl duchovním správcem na poutním místě Tábor-Klokoty, lidé, kteří tam přicházeli, si během roku postupně rozebrali víc než deset tisíc výtisků. Některé si odnesli poutníci, jiné turisté.

V mnoha farnostech časopis nabízejí jako dárek při Noci kostelů. Také dalším ho rádi zdarma zašleme. Stačí napsat na adresu redakce@milujte.se.

Je také časopis dostupný na akcích pro mládež?

Díky spolupráci se Sekcí pro mládež České biskupské konference mohl být časopis k dispozici pro účastníky většiny větších setkání mládeže. Protože mládež stále dorůstá, je to pro mnohé příležitost časopis objevit. Rádi darujeme časopis i na menší setkání – třeba děkanátní a vikariátní.

Některé farnosti objednávají časopis snoubencům nebo novomanželům jako dárek na rok – mají pak tito mladí lidé dál zájem o časopis?

Tak to nejsem schopen posoudit. ▶

Moje třiasedmdesátiletá maminka si na každou návštěvu lékaře bere nový časopis a pak ho nechá pro další pacienty v čekárně mezi ostatními tiskovinami...

většinou záleží na aktivitě jednotlivců. Sám vím o několika lékařích nebo sestrách, kteří odebírají několik čísel časopisu a dávají ho do čekárny, o kněžích i dobrovolnících, kteří navštěvují nemocné a jako dárek jim v případě zájmu darují časopis. Moje třiasedmdesátiletá maminka si na každou návštěvu lékaře bere nový časopis a pak ho nechá pro další pacienty v čekárně mezi ostatními tiskovinami...

V jihočeské Třeboni mají zájem o velké množství časopisů během celého roku, aby na turistickou sezonu měli celou škálu časopisů a průvodce v kostele rád časopis doporučuje. Pokud by některá farnost, kde je turistický ruch nebo poutní místo či klášter, měla zájem o větší množství časopisů, kolik časopisů jim můžete zdarma zasílat? Záleží na štědrosti našich dobrodinců

Nejsou tedy „stará“ a „nová“ čísla, ale tiskněná nebo už jen on-line.

Placíci Madona v Syrakusách

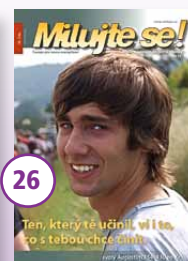
Takaši Nagai z Hirošimy

Anička Kolesárová

P. Jakub Kern; Turínské plátno

Eucharistický zázrak v Sokólce

Reiki a ezoterika

Joseph Fadelle a jeho obrácení

Když se rozsévá, nemusí každé zrnko vydat úrodu, a přesto má setí význam.

Foto: Flickr, CarleyJane (CC BY-NC 2.0)

Vítáme každého, kdo nám při tomto rozsévání bude ochoten pomoci.

Přece jen je nyní v databázi odběratelů asi 13 700 adres. Ale vždy říkám, že když se rozsévá, nemusí každé zrnko vydat úrodu, a přesto má setí význam. Už proto, že některá zrnka, která vzklíčí, mohou vydat užitek až stonásobný. Práci na časopise

chápu vždy jako takové rozsévání. Snažíme se rozsévat co nejlépe a co nejhojněji. Růst a dozrát plodům – to pak už dává sám Bůh. Vítáme každého, kdo nám při tomto rozsévání bude ochoten pomoci. Ti, kteří časopis pomáhají šířit, jsou stejně důležití

jako ti, kteří pomáhají při jeho vzniku, a ti, kteří celé dílo materiálně a duchovně podporují.

S P. Pavlem Zahradníčkem,
šéfredaktorem časopisu „Milujte se!“;
připravila Markéta Matlochová ■

V jakých nákladech mohl díky vašim darům časopis *Milujte se!* vyjít:

1. číslo	34 000 výtisků
2.	24 000 výtisků
3.	10 000 výtisků
4.	20 000 výtisků
5.	22 000 výtisků
6.	32 000 výtisků
7.	18 000 výtisků
8.	30 000 výtisků
9.	23 000 výtisků
10.	60 000 výtisků
11.	27 000 výtisků
12.	35 000 výtisků
13.	33 000 výtisků
14. až 16.	32 000 výtisků
17. až 20.	41 000 výtisků
21.	46 000 výtisků
22. až 24.	52 000 výtisků
25.	70 000 výtisků
26.	52 000 výtisků
27. až 32.	54 000 výtisků
33. až 38.	55 000 výtisků
39.	62 000 výtisků
40. až 41.	60 000 výtisků

Ve všech číslech na www.milujte.se můžete fulltextově vyhledávat.

Lebka sv. Lukáše v Praze

P. Josef Toufar

Salesián P. Josef Titus

Vojenský kaplan P. Emil Kapaun

Boxer Tim Guénard

Sv. Jan Ogilvie

Obrácení André Frossarda

„Milujte se!“ jako dobrodružství s Bohem

V roce 2008 jsem pro šesté číslo časopisu „Milujte se!“ napsal toto své svědectví. Po devíti letech na něm není mnoho co měnit.

Sám se považuji za strážlivého optimistu. Když jsem se dozvěděl o záměru vydávat časopis *Milujte se!*, říkal jsem si: „Když ta možnost je, bylo by škoda to alespoň nezkusit. I kdyby vyšla jen dvě čísla, něco dobrého z toho jistě bude. Uvidíme...“ a nabídl jsem svou pomoc.

Jsem také takový opatrný optimista, a tak jsem tenkrát radil – to jsem ještě nebyl šéfredaktorem časopisu: „Vytiskněte jedno číslo, neříkejte, jak často to bude vycházet, a až dojde, připraví se další. Třeba za půl roku nebo tak nějak...“ Když jsem si přečetl připravený vzor objednáčích lístku, byl jsem zděšený. Honem jsem volal otci Tomášovi, tehdejšímu šéfredaktorovi: „Je tam napsáno, časopis *Milujte se!* vychází čtyřikrát ročně. To se musí opravit, nebo z toho bude hrozný trapas!“ Naštěstí na mě ostatní nedali...

A nedali také na ty, kteří tvrdili, že o časopis, který mluví na rovinu o tom, co je učením Církve, a důsledcích, které z něho pro každého člověka vyplývají, nebude zájem. Jiní zase říkali, že se časopis nemůže udržet jen z darů čtenářů. Musím říci, také jsem si nebyl moc jistý...

Dnes, ve zpětném pohledu, mě napadají slova Pána Ježíše, která řekl svým poněkud vyplašeným učedníkům po zázračném utišení bouře na jezeře: „Proč se bojíte? Pořád ještě nemáte víru?“ (Mk 4,40)

Když jsem jako kluk četl verneovky a mayovky, toužil jsem prožívat dobrodružství. Už tehdy jsem si jasně uvědomo-

val to, co zřejmě nechápou lidé, kteří se vydávají za dobrodružství do čtyřhvězdičkových hotelů, doprovázeni průvodci a delegáty cestovní kanceláře se všemi dostupnými pojištěními a zajištěními. Že totiž k dobrodružství patří také nejistota, možnost neúspěchu, napjaté chvíle, kdy už je to velmi špatné... Od úplné tragédie se dobrodružství liší jen šťastným koncem.

Práci na časopisu *Milujte se!* vnímám stále víc jako dobrodružství. Dobrodružství s Bohem. Dobrodružství, které

nabývá netušených rozměrů. Znovu a znovu nad tím žasnu – a mohu to říci nejen já, ale i mí spolupracovníci. Posuďte sami. Požádal jsem našeho vydavatele o malou statistiku počtu výtisků u jednotlivých vydaných čísel (viz infobox na protější straně).

Byly už různé „napínavé“ chvíle. A netvrdím, že existence časopisu závislého na darech čtenářů je vždy lehká. Ale díky nim, a také díky řadě lidí, kteří nabídli zdarma své síly, schopnosti, čas, a především díky Bohu je možná. A tak děkuji moc Pánu Bohu i vám... A už zase přemýšlím, do jakého dalšího dobrodružství s Pánem Bohem se dát. Začínám si říkat, že s Ním může být člověk víc než jen opatrný optimista.

P. Pavel Zahradníček ■

Foto: Flickr, * RCB ** (CC BY 2.0)

... s Ním
může být
člověk víc než
jen opatrný
optimista.

 <p>36</p>	 <p>37</p>	 <p>38</p>	 <p>39</p>	 <p>40</p>	 <p>41</p>	 <p>42</p>
Svatý Norbert	Stanislava Leszczynská, anděl dobroty	Sv. Edmund Kampián	Eucharistický zázrak v Sieně	P. René-Luc	Jak rozumět začátku Bible	Euch. zázrak v Lehnici (připravuje se)

Foto: Flickr, garryknight (CC BY 2.0)

Rady do manželství, které jsem měl znát dřív

„Nejsem žádným odborníkem na vztahy. Ale když si projdete rozvodem, začnete mnohé věci vidět z nové perspektivy a chtěli byste řadu věcí v minulosti dělat jinak...“ říká muž, který sestavil těchto dvacet rad po tom, co po šestnácti letech manželství přišel po rozvodu o svou manželku. A dodává: „Zde jsou rady, které bych si přál znát dřív.“

1 Nikdy se nepřestaň své ženě dvořit. Nepřestaňte chodit „na rande“. NIKDY ji nepovažuj za samozřejmost. Když jsi ji požádal o ruku, slíbil jsi, že budeš mužem, který vlastní její srdce a chrání ho. Je to ten nejdůležitější poklad, který ti byl kdy svěřený. ONA SI TĚ VYBRALA. Nikdy na to nezapomínej a NIKDY SE NESTAŇ LENIVÝM v lásce.

2 CHRAŇ SVÉ VLASTNÍ SRDCE. Tak jako ses zavázal být ochráncem jejího srdce, se stejnou ostražitostí musíš hlídat to své. Měj se rád, buď otevřený pro okolní svět, ale ve tvém srdci ať je jedno

zvláštní místo, kam nesmí vstoupit nikdo jiný než ona. Měj toto místo vždy připravené, abys ji tam přijal. Zvi ji tam. Avšak nedovol, aby tam vstoupil kdokoliv jiný nebo cokoli jiného.

3 ZAMILOVÁVEJ SE ZNOVU A ZNOVU... A STÁLE DOKOLA. Lidé se mění. Ani vy nebudete stále těmi stejnými lidmi, kterými jste byli v den svojí svatby. A proto je důležité každý den se znovu rozhodnout jeden pro druhého. Vždy boj o lásku své ženy, tak jako jsi o ni bojoval, když ještě nebyla tvoje.

4 VŠÍMEJ SI NA NÍ TOHO DOBRÉHO. Soustřeď se na to, co na ní miluješ. Protože to, na co se zaměříš, bude růst. Jestliže se zaměříš na to, co tě rozčiluje, časem už nezůstane nic víc než stále nové a nové důvody k rozčilování. Když

„Vytrvalost je jakýsi předobraz věčnosti.“

sv. Bernard

Nikdy nepovažuj lásku své ženy za samozřejmost.

se však zaměříš na to, co miluješ, ani nebudeš vědět jak a budeš pohlcený láskou. Soustřed se na to až do chvíle, kdy už nedokážeš vidět nic než lásku, a tehdy si uvědomíš, že jsi ten nejšťastnější muž na světě, když máš za manželku tuto ženu.

5 NENÍ TVÝM ÚKOLEM JI ZMĚNIT NEBO NAPRAVIT. Tvým úkolem je milovat ji takovou, jaká je, bez jakéhokoliv očekávání, že se jednou změní. A jestliže se změní, miluj tu, kterou se stala – ať už bude takovou, jakou jsi ji chtěl, anebo ne.

6 ZODPOVĚDNOST ZA SVÉ EMOCIE MÁŠ TY. Neber to tak, že je úkolem tvé ženy udělat tě šťastným, a také tě nemůže udělat nešťastným. Především ty sám jsi zodpovědný za nalezení svého vlastního štěstí, přes které se může přelít radost do vašeho vztahu a vaší lásky.

7 NIKDY NEOBVIŇUJ svou ženu, že jsi TY zoufalý nebo že jsi TY na ni našťvaný. Tyto pocity pramení z tvého nitra, patří tobě, TY máš za ně zodpovědnost. Najdi si chvíli času a zkus porozumět tomu místu v tobě, které volá po uzdravení. Tato žena k tobě dokonale pasuje i díky tomu, že odkryje tvoje rány z dětství, a i když to bolí, získáš možnost je vyléčit. Potom tě už nebude rozčilovat ani přivádět k zoufalství, a ty budeš přemýšlet, jak to, že vůbec kdy mohla.

8 Nech svou ženu JEDNODUŠE BÝT. Když je nešťastná nebo rozrušená, není tvým úkolem to napravit. Tvým úkolem je PODRŽET JI, OBEJMOUT, dát jí pocítit, že to nejdůležitější je v pořádku. Dát jí pocítit, že jí nasloucháš, že je pro tebe důležitá a že se o tebe může kdykoliv opřít. Ženská povaha je plná změn a emocí, které podobně jako bouřka někdy sílí, jindy slábnou, a pokud ty zůstaneš silný a nebudeš ji odsuzovat, získáš si její důvěru a ona ti otevře svoji duši... NEUTÍKEJ PRYČ, KDYŽ JE ROZRUŠENÁ. Buď silný a dej jí pocítit, že jsi s ní. Naslou-

Foto: Designed by Pressfoto / Freepik

Vždy o ni boj, tak jako jsi o ni bojoval, když ještě „nebyla tvá“.

chej tomu, co skutečně říká, tomu, co je skryté pod slovy a emocemi.

9 BUĎ BLÁZEN... Neber sám sebe tak přehnaně vážně. Směj se. A rozesměj i ji. Smích ostatně dělá vše jednodušší.

10 NAPLNŮJ KAŽDÝ DEN JEJÍ DUŠI... Nauč se hovořit jejími

jazyky lásky, objev způsoby, jak jí můžeš dát pocítit, že je pro tebe důležitá a CENNÁ. Požádej ji, ať ti sepiše seznam DESETI VĚCÍ, díky kterým se cítí být milovaná, a zapamatuj si tyto věci. Ať je pro tebe každodenní prioritou snažit se, aby se cítila jako princezna.

11 BUĎ PŘÍTOMNÝ. Věnuj jí nejen svůj čas, ale i svou soustředěnost, ▶

„Dokonalost není v těch ctnostech, které člověk vidí v sobě sám, ale v těch, které v něm vidí Bůh.“

sv. Jan od Kříže

Soustřed' se na to, co na ní miluješ. Protože to, na co se zaměříš, bude růst. Platí to i o jejích chybách...

*Není tvým úkolem ji změnit
nebo napravit. Tvým úkolem je
milovat ji takovou, jaká je.*

Foto: Flickr, simaje (CC BY-NC 2.0)

„Jestliže miluji, nebude pro mě peklo.“

sv. Josemaría Escrivá

pozornost a svou duši. Ať je to jakkoliv náročné, snaž se vyčistit si hlavu, když jsi s ní, ať S NÍ můžeš BÝT NAPLNO. Chovej se k ní jako ke svému nejlepšímu zákazníkovi. Ona je takto cenná.

12 BUĎ OCHOTNÝ VNÍMAT JEJÍ SEXUALITU, unést ji silou své mužnosti, pohltnit ji a proniknout ji do nejhlubších vrstev duše. Dovol jí roztát ve tvé náručí, aby věděla, že ti může plně důvěřovat.

13 NEBUĎ HLUPÁK... Ale současně se neboj být hlupákem. Určitě budeš dělat chyby a stejně tak bude chyby dělat i ona. Snaž se nedělat jich příliš moc a poučit se z těch, které jsi udělal. Neočekává se od tebe, že budeš dokonalý, jen se snaž nebyť příliš hloupý.

14 NECH JÍ PROSTOR. Žena je expert na dávání a rozdávání se a občas potřebuje připomenout, aby si našla čas i na péči o sebe. Někdy potřebuje vzlétnout z tvých větví, aby hledala, čím by nasýtla svou duši, a když jí tento prostor dáš, vrátí se zpět s novými melodiemi v hrdélku... Jednoduše jí řekni, ať si oddechne a využije čas pro sebe, ZVLÁŠTĚ POKUD UŽ MÁTE DĚTI. Potřebuje ten čas na obnovu a nalezení svého já, potom co se ztratila ve službě tobě, dětem a světu.

15 BUĎ ZRANITELNÝ. Buď ochotný sdílet s ní své obavy a pocity a včas uznat svoje chyby.

16 BUĎ ÚPLNĚ OTEVŘENÝ. Jestliže si chceš získat její důvěru, musíš být ochotný rozdělit se o VŠECHNO... Hlavně o věci, o které se nechceš rozdělit. Chce to odvahu úplně milovat, úplně otevřít své srdce a vpustit ji dovnitř, i když si nejsi jistý, zda se jí bude líbit, co tam najde... Dovol jí milovat tě celého, tvoje temná zákoutí stejně tak jako tvé světlé stránky. ZAHODĚ MASKU... Jestliže máš pocit, že před ní musíš nosit masku a být dokonalý v každé situaci, nikdy nezakusíš plný rozsah toho, čím dokáže láska být.

17 NIKDY NEPŘESTAŇTE SPOLEČNĚ RŮST. Ve stojatých vodách se šíří malárie, tekoucí potok je vždy svěží a čistý. Atrofie je přirozený proces, který nastane, když přestaneš pracovat na svých svalech. A podobné je to, když přestanete pracovat na svém vztahu. Hledejte společné cíle, sny a vize, ke kterým se spolu můžete přibližovat.

*Manželství není o tom,
že se vzali a žili spolu
šťastně až do smrti.
Je o práci...*

*... o ochotě
investovat
do vytváření
něčeho, co by
mohlo vydržet
věčnost.*

Foto: Designed by Pressfoto / Freepik

18 NETRAP SE KVŮLI PENĚZŮM. Peníze jsou hra, spolupracujte dohromady jako tým, abyste tu hru vyhráli. Nikdy nepomáhá, když spoluhráči v týmu bojují proti sobě navzájem. Najděte způsoby, jak využít sílu obou vašich osobností k dosažení výhry.

19 ODPOUŠTĚJ OKAMŽITĚ a soustřeď se na budoucnost, místo abys vláčel zátěž z minulosti. Dej si pozor, aby

*Peníze jsou hra,
spolupracujte
dohromady jako
tým, abyste tu hru
vyhráli. Nikdy
nepomáhá, když
spoluhráči v týmu
bojují proti sobě
navzájem.*

ses nestal rukojmím své minulosti. Připoutanost k chybám z minulosti – ať už ke tvým, a nebo k těm jejím – je ve vašem manželství jako těžká kotva, která vás bude držet na místě a nedovolí vám plout dál. ODPUŠTĚNÍ ZNAMENÁ SVOBODU. Přerež lano kotvy a vždy si zvol lásku.

20 VŽDY SI ZVOL LÁSKU. VŽDY SI ZVOL LÁSKU. VŽDY SI ZVOL LÁSKU. Koneckonců toto je jediná rada, kterou potřebuješ. Jestliže toto bude základní princip tvého rozhodování, nic na světě nemá šanci zničit štěstí vašeho manželství. Lásku všechno vydrží.

Manželství není o tom, že se vzali a žili spolu šťastně až do smrti. Je o práci. O závazku společně růst a o ochotě investovat do vytváření něčeho, co by mohlo vydržet věčnost. A skrze tuto práci přichází štěstí...

Podle: *Liga pár páru* (facebook.com/OZ-Liga-pár-páru-113731288647578) ■

Původní anglický text:
<http://geraldrogers.com/marriage-advice-i-wish-i-would-have-had>

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského
úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Manželství není ustanoveno lidmi, ale Bohem.^[Sent. cert.]

Manželství je pravá a vlastní svátost, ustanovená Kristem.^[De fide]

Účelem manželství je vytvoření společenství lásky ke vzájemné pomoci, k plolení a výchově dětí.^[Sent. cert.]

Podstatnými vlastnostmi manželství je monogamie a nerozlučnost.^[Sent. cert.]

Každá platná manželská smlouva mezi křesťany je sama sebou svátostí.^[Sent. cert.]

Církev má právo v manželských záležitostech pokřtěných, pokud jde o svátosti, stanovit zákony a právní předpisy.^[Sent. cert.]

Vzniklý manželský svazek zavazuje oba manžely doživotně k nedílnému společenství.^[De fide]

Kdo uzavírají manželství, udělují si tuto svátost navzájem.^[Sent. cert.]

Svátost manželství dává manželům posvěcující milost.^[De fide]

Srov. Dogmatika. Olomouc;
Maticе cyrilometodějská, 1994.

Láska všechno vydrží.
(srov. 1 Kor 13,7)

„Rozjímat se dá i nad hlávkou zelí,“ říkával otec kardinál Tomáš Špidlík, velký znalec duchovního života. Moudrý člověk se může poučit ze všeho – často stačí jen napovědět a hned vidí mnohé... Na některých táborech, které pro děti a mládež pořádal v loňském roce FATYM Vranov nad Dyjí, jsme zvolili jako inspiraci pro duchovní impulsy dvě známé postavičky: Pata a Mata. Asi je znáte z Večerníčků. Možná vás překvapí, kolik duchovních poučení je možno najít ve zcela obyčejných skutečnostech... Zde je dalších sedm „impulsů“. Prvních sedm bylo v minulém čísle a na další se můžete těšit příště. Možná i sami přijdete na některé další – a to nejen v případě Pata a Mata.

Impuls č. 8 – Společná radost – soucítění

Na Patovi a Matovi je vidět, že se vždy radují z úspěchu toho druhého. Cokoli se druhému podařilo, je důvodem k tomu, aby sdíleli jeho radost z úspěchu. Zvláště typické je to ve chvíli, kdy si podají ruku a udělají své zvláštní gesto, které se dobře napodobuje. Společná radost z každého úspěchu je ale také vyvážená společným soucítěním ve chvílích nezdaru. Když se jednomu něco nepovede, druhý hned prožívá jeho neúspěch a pomáhá hledat, jak se z toho dostat. Obojímu je třeba se učit – radovat se z úspěchu druhých a soucítit s nimi, když se jim nedaří. V Písmu svatém to svatý Pavel vyjadřuje slovy „Radujte se s radujícími, plačte s plačícími“ (Řím 12,15). Někdy na nás může jít pokušení závidět druhým, když se jim daří, a nepřát jim úspěch; nebo sledovat se škodolibostí jejich nezdaru a přát jim ho. Takovým pokušením se vyhneme už z dálky. Vždyť platí: „Přej a bude ti přáno.“

Impuls č. 9 – Kamarádskost

Z celého příběhu o Patovi a Matovi na nás přímo dýchá jejich kamarádskost. Ta se projevuje tím, že jeden s druhým chce být, zajímá se o něho, jeden s druhým chce spolupracovat a společně se do všeho pouštět jako ti, kdo jsou kamarádi. V ovzduší, kde vládne pravá kamarádskost, se člověk cítí dobře, nemusí si na nic hrát a baví ho i všechny aktivity, které prožívá. A právě k tomu nás povzbuzuje náš Pán – abychom měli jeden druhého rádi („Milujte se navzájem...“ Jan 13,34 a 15,12) a žili společně ve vzájemné lásce a spolupráci.

Impuls č. 10 – Nevyčítají, hledají řešení

Pat a Mat se často ocitají v situacích, které je vůbec nemusely potkat... Sympatické je, že ať už se ocitnou v jakékoli situaci, nikdy nic nevyčítají, nenadávají, vždy hledají řešení, nikdy to hledání nevzdávají. Nám křesťanům je jasné, že Bůh má vždy ještě nějaké správné řešení. A zvláště tehdy, když se ocitneme v nějaké situaci, která je z lidského pohledu neřešitelná, máme jít k Bohu skrze modlitbu a vyprosit si vnuknutí Ducha Svatého, abychom objevili správné řešení v dané věci. A neza-

Vždy se radují z úspěchu toho druhého.

Nezávisle na vnějších podmínkách jedou a jedou...

pomeňme, že výčitky druhým nejen že nejsou žádným řešením, ale od skutečného řešení vždy jenom vzdalují.

Impuls č. 11 – Neztrácejí naději

Pat a Mat se mnohokrát ocitají v situaci, kdy přes veškerou svou snahu jsou zase na začátku a navíc ještě s nějakým problémem. Přesto však nikdy neztrácejí naději. Kdyby totiž ztratili naději, nedopracovali by se vůbec nikam. Zbývá dodat, že nás všechny může vést silná naděje, která nevychází z naší síly a chytrosti, ale z příslibu našeho Pána, který je věrný, je s námi a také s celou církví („Hle, já jsem s vámi

po všechny dny až do konce světa.“ – Mt 28,20) a plní vše, co slíbil.

Impuls č. 12 – Radostnost

Z celého příběhu Pata a Mata vyplývá, že pracují radostně. Podtrhuje to i radostná hudba. Jestliže někdo pracuje a dělá to rád, tak je to na něm znát. „S chutí začni každé dílo, podaří se ti až mílo.“

Impuls č. 13 – Pracovitost

Všechny díly seriálu o Patovi a Matovi představují tyto dva hrdiny jako velmi pracovité. I když nejsou příliš šikovní, pracovitost se jim nedá upřít. Když pra-

*Nemáme čekat
na nějaký ideální
stav. Ten nikdy
nenastane! Už teď
se máme osvědčit.*

cují, nemají čas na něco, co by mohlo kazit charakter, a už sama práce naplňuje jejich život něčím smysluplným a radostným. Opakem pracovitosti je lenost. Nejedem z nás je vystavený pokušení být líný. Je třeba si připomenout ono známé heslo: „Jde na mě lenost, chci ji hned přemocť.“

Impuls č. 14 – Pokračují i v nepořádku a ztížených podmínkách

Někteří lidé mají spoustu výmluv: udělal bych to, ale potřeboval bych k tomu lepší nářadí, potřeboval bych k tomu lepší počasí, lepší podmínky, s těmito lidmi to nepůjde... Zvláštní je, že od Pata a Mata neuslyšíte ani jednu výmluvu tohoto typu, ale naopak nezávisle na vnějších podmínkách jedou a jedou. Pro náš duchovní život je podstatné si uvědomit, že jsem poslán do tohoto světa, který je nedokonalý, mezi lidmi, kteří jsou hříšní (ani my sami nejsme zrovna ideál), a že nemáme čekat na nějaký ideální stav. Ten nikdy nenastane! Už teď se máme osvědčit, už teď máme dělat spoustu dobra, které je v našich možnostech, i když kolem nás jsou podmínky i lidé ne zcela ideální.

P. Marek Dunda (dokončení příště) ■

Foto: archiv FATYMu Vranov nad Dyjí

Foto: Flickr, myfuture.com (CC BY-ND 2.0)

Společenství čistých srdcí

Kontakty na Společenství čistých srdcí
www.spolcs.cz

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem.
Římskokatolická farnost, 439 63 Liběšice u Žatce 1
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 608 831 584
P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

Co by si člověk mohl přát víc, než být šťastný. Naprostá většina lidí si to i vroucně přeje. Jen jim nikdo nedává spolehlivý návod, jak tohoto štěstí doopravdy dosáhnout. Hnutí Společenství čistých srdcí, které se zrodilo z opravdové potřeby naší doby, je živým hlasem, že skutečné hodnoty se neztratily. Je nádherné vidět mladé lidi v naší zemi, kteří vědí, co chtějí. Je poučné vidět, že jsou mladí, kteří vidí svou budoucnost jasně. Je povzbudivé, že

jsou mladí, kteří se nebojí. Je to odvaha, rozhodnout se pro čistou lásku. Lásku bez kompromisů. Fandím všem mladým, kteří nechtějí být obětí volných, nespoutaných, nezodpovědných a „nikdo neví kde končících“ vztahů. Fandím všem mladým, kteří chtějí mít krásné a šťastné rodiny. Modlím se za mladé lidi, kteří se nebojí přinést oběť pro šťastnou budoucnost svých vlastních dětí. Zkušenost učí, že čím více člověk investuje do budou-

cího vztahu tím, že pracuje na sobě, tím pevnější a krásnější pouta z toho vznikají. Milí mladí přátelé, nebojte se. Společenství čistých srdcí je tu pro vás. Pro ty, kteří se už rozhodli, i pro ty, kteří váhají a říkají si „nechci“ nebo „nevím“. Je to mezinárodní společenství mladých lidí z mnoha zemí, kteří chtějí lásku brát vážně.

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem. ■

*Do Společenství čistých srdcí
v naší zemi již vstoupilo 1550
mladých lidí.*

Stojí za to počkat

Moje rozhodnutí pro předmanželskou a manželskou čistotu vyústilo v mých 22 letech ve vstup do Společenství čistých srdcí (SČS). Čím dál víc jsem totiž poznávala nástrahy toho Zlého a vnímala, že sama na jejich překonávání nestačím. Velmi jsem oceňovala (a je tomu tak dosud) sílu vzájemné modlitby v SČS.

Cesta přes různé životní zatačky a křivočarství vedla mimo jiné i na dovolenou do Tater, kde jsme se poznali s Jiříkem. Na Silvestra roku 2011 vstoupil do SČS i Jiřík. Postupně jsme se učili společně se modlit, přistupovat ke svátostem a o všem mezi sebou hovořit. Samozřejmě, docházelo a dochází i k nepříjemným neshodám a výměnám názorů, které ale přinášejí cenné zkušenosti, a nejkrásnější je pak na nich vždycky usmíření. Na sklonku dubna 2012 jsme se zasnoubili.

O několik dní později přinesl snad nejtěžší zkoušku pro náš vztah poutní zájezd do Lurd. Znamenal ovšem určitý zlom. Do té doby jsme při krizích uvažovali, zda se nerozejít, ale po tom zájezdu jsme už spíš přemýšleli, jak ty svízele spolu vyřešit. V červnu 2012 jsme začali s předmanželskými přípravami u P. Jiřího Dobeše

v Třebíči. Vzhledem k mému stěhování a změně zaměstnání probíhaly v delších časových rozestupech, takže jsme měli čas o tématech přemýšlet a hovořit. Setkávala jsem se s Jiříkem skoro denně, ale před svatbou jsme spolu bydlet nechtěli. Jednak by při tom bylo ještě těžší dodržet předmanželskou čistotu a jednak bychom po svatbě nevnímali změnu.

Přes veškeré snahy jsme si ale při mazlení museli říct STOP! nebo i „udělat krok zpět“ – a někdy i vyznat ve svátosti smíření, co vůči Pánu i nám samým úplně čisté nebylo. Snažili jsme se ale nesmýšlet způsobem „Co ještě můžeme, aby to nebyl hřích?“, ale spíše „Děláme tím našemu Pánu radost? Je to k Jeho chvále?“ Hodně nám pomáhalo přirovnání z knihy *Dobrá zpráva o sexu a manželství*, kde se říká: „Nestartovat auto, když ještě nechceme vyjet.“ O mnohých věcech z té intimní oblasti jsme spolu hovořili, ale domluvili se, že ta svá nejintimnější místa si jeden pro druhého odkryjeme až po svatbě. Když jsme tyto myšlenky sdíleli oba, mohli jsme se usměřňovat navzájem.

Popis svatby a dalších příprav k nim, ačkoli proběhla poměrně skromně

a v tichosti a na vše jsme si nechali dost času, takže se to obešlo bez stresu, by vydal na další článek. „Bože, buď milosrdný a žehnej nám,“ prosili jsme prostřednictvím žalmy při svatební mši, a do slibu se snažili vložit vše, ačkoli víme, že to, co slibujeme, je nejen krásné, ale mnohdy i těžké.

A co vlastně chci říci názvem článku? Rozhodně stojí za to počkat, aby to první nejintimnější spojení bylo manželské. Vlastně jsme se s Jiříkem shodli na tom, že není ani jeden rozumný důvod, proč „se milovat“ před svatbou. Když jsme se navečer po svatební hostině ocitli v pokojíčku sami, nejdříve jsme naše první manželské spojení odevzdali Pánu v modlitbě. **A vzhledem k tomu, že jsme se chtěli snažit, aby se tento projev lásky líbil především tomu druhému, neměly zde místo obavy, že si nebudeme po té sexuální stránce vyhovovat – chceme přece udělat vše proto, aby tomu tak bylo.**

Míša (podle www.spolcs.cz, redakčně upraveno) ■

Pane Ježíši, děkuji ti, že mne miluješ láskou bez hranic, která chrání od zlého, pozdvihuje z největších pádů a léčí nejbolestivější rány. Odevzdávám Ti svou paměť, rozum, vůli, duši i tělo spolu se svou sexualitou.

Slibuji, že se nebudu oddávat sexu, dokud neuzavřu svátost manželství. Dávám si předsevzetí, že nebudu čist, ani kupovat, ani se dívat na časopisy, programy a filmy s pornografickým obsahem. Slibuji, že se s Tebou budu každý den setkávat v modlitbě i při četbě Písma svatého, v častém přistupování ke svatému přijímání a při adoraci Nejsvětější svátosti. Chci pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, nepodléhat znechucení a ihned se pozvednout z každého hříchu.

Pane Ježíši, uč mne systematické práci na sobě, umění kontrolovat své sexuální tužby a city. Prosím Tě o odvahu, abych nikdy nebral(a) drogy a vyhýbal(a) se všemu, co zotročuje, především alkoholu a cigaretám. Uč mne žít tak, aby v mém životě byla nejdůležitější láska.

Panno Maria, Matko moje, veď mne cestami víry k samému zdroji lásky – Ježíši, abych důvěřoval(a) jen Jemu. Amen

Čím dál víc jsem poznávala nástrahy toho Zlého a vnímala, že sama na jejich překonávání nestačím.

ABC civilizace lásky

1.

Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.

2.

O každém smýšlej dobře – o nikom nesmyšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.

3.

O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovoř zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.

4.

S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapříčiňuj pláč. Uklidňuj a projevu dobrotu.

5.

Odpouštěj všem a vše. Nepřechovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.

6.

Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.

7.

Aktivně pomáhej v utrpení. Ochotně přispěj útěchou, radou, pomocí, srdcem.

8.

Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.

9.

Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděl se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.

10.

Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

kardinál Stefan Wyszyński

Když jsi to poslechl, promyslel a promodlil, běž, žij a šíř to dál!

Cyklus duchovních seminářů P. Eliase Velly on-line

www.tv-mis.cz/vypis.php?klic=170

Přehrajte si nebo stáhněte kompletní audionahrávky čtyř na sebe navazujících seminářů známého exercitátora a exorcisty P. Eliase Velly, OFM Conv., konaných v letech 2005 až 2012 v Třebíči:

1. Ježíš lékař – uzdravující (to je první důvod, proč člověk většinou přichází k Ježíši: „Ježíši, pomoz, uzdrav...!“)

2. Ježíš učitel (následování Ježíše – jak se Ježíš může stát mým učitelem a já jedním z jeho učedníků)

3. Ježíš můj přítel (jak žít v důvěrném přátelství s Ježíšem)

4. Ježíš můj Pán (jak učinit Ježíše svým Pánem a Pánem celého svého života a co to pro člověka znamená; poslední díl cyklu, kterým celá série duchovních seminářů P. Eliase Velly vrcholí)

Nahrávky pro TV-MIS.cz poskytlo Sdružení Ageus Třebíč. Semináře jsou anglicky s tlumočením do češtiny. P. Elias Vella mluví velmi srozumitelnou angličtinou, takže kromě duchovního užítku je možné poslech spojit i s procvičováním angličtiny!

Všechny čtyři semináře jsou dostupné také v TémaBoxu – přehrávači duchovních přednášek, seminářů, kázání a audioknih – na adrese <http://temabox.tv-mis.cz>.

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se